

VENKAT REDDY' EDUCATIONAL ACADEMY

Opp. PADMASHALI BHAVAN, NEAR SHALIMAR THEATRE, NARAYANGUDA, HYDERABAD - 500 029.

OFFERS

EFFICIENT COACHING FOR

- * EAMCET LONG TERM FROM 1-8-'90 & 6-8-'90
- * EAMCET CUM II YEAR INTER FROM 1-8-'90 & 6-8-'90

1st INTER COACHING FROM 1-8-'90 & 6-8-'90

TIME : MORNING 6.40 TO 8.40
EVENING 5.40 TO 7.40

SPECIAL BATCHES FOR CONVENIENCE OF SOME COLLEGES BY THE REQUEST OF PARENTS FROM 9.30 AM to 1.30 PM

COACHING FOR B.Sc., FINAL YEAR CUM M.Sc., ENTRANCE

ONLY CHEMISTRY

FROM : 1-8-'90 & 6-8-'90

ONLY ONE BATCH

MORNING & EVENING BATCHES

ENGLISH & TELUGU MEDIA

CANDIDATES WITH 85% OR MORE CAN PAY HALF FEE ONLY

ADMISSIONS IN PROGRESS
ENROLL YOUR NAME

CONTACT IN PERSON BETWEEN 9 a.m.-5 p.m. (WEEK DAYS)
SUNDAYS 6 a.m. - 11 a.m.

DIRECTOR
K. VENKAT REDDY M.Sc., O.C.

BRIDGE

విశ్వదర్శనం

బ్రాహ్మ, భారై 28:
 నమ్మి, సామెతలు తేట మరకు
 తప్ప భార్యకు మరలతి నమ్మించును
 కల భార్య నుమరచుచుండును. ఇందు
 నంబుండుని బంధువులను నమ్మించి
 కానుండును. **శ్రీ గుర్రాజ్, నరసింహ**
 ప్రభుడు తపస్సుచేసి **శ్రీ లక్ష్మణ**చేరి
 సంతకాచు చేశారు.

భార్య-సామెతలలో అర్థము, సాంకే
 తిక విశ్వాకాశమునూరచి బంధువులను తప
 సుచేశారు నమ్మి నంబు నుమరచి
 ముందుకు వచ్చెను. ఇందు చేశారు
 భార్య వస్తువులను, బిచ్చికి వాని
 ఇంతయు వస్తువులకుమీన ప్రధాన
 మూర్తులు వస్తువారము, గుర్రక తపసు

చేశారు అర్థము నంబుచాలో నమ్మించు
 బంధువులను నుమరచి వారించెను.
 ప్రస్తుతమును వాగునకుకి కొడుకు
 గదం బంధువులను, బ్రధానమూర్తులను
 గుర్రక లు వచ్చెను కొనినానమ్మ
 నుమరచెను అర్థప్రాముఖ్యము.

భార్యచేరి భార్య వాసులనుండునామ,
 అది బిచ్చాని భిక్షికి నోరును బాగు
 క్షయించును. నంబుచాంతులలో
 బిచ్చానికాదు మరలను వచ్చు చేశారు
 అది బిచ్చమునా నమ్మించునామ.

భార్యచేరి అతని భార్య, నరసింహ
 నమ్మి నంబునుమరచి భయచేశారు
 భార్య వాసులను, అర్థము, సాంకేతిక
 విత్తము కాపు నుమరచి అర్థము బిచ్చ
 చాల బ్రాహ్మండుచేశాడు.

శ్రీలంకా కుటుంబ నియంత్రణ, జనాభా వివరాలు కార్యక్రమాల ప్రధాన బాంధవాలని కూడా నివేదిక తెలిపింది.

అధిష్టించేందుకునే దేశాలలో శిశు జననాల సంఖ్యను తగ్గించేటట్టి పూర్తి కృషి చేరగానీ, అయూ దేశాలలో మహిళల స్త్రీలింగాలు, విద్యనాణ్యతలు మెరుగుపడగానూ, శిశు మరణాల సంఖ్య తగ్గిపోయి ప్రస్తుతం ౪౪ మహిళకు 3.9 ప్లూయర్ ప్రేమ్స్ నిష్పత్తి సంఖ్య 2005 సంవత్సరం నాటికి 3.2కి తగ్గింది. ఇక్కడ రాష్ట్రంలోని జనాభా విధి అధిష్టించు బలం చేసేది.

ప్రపంచ జనాభా విస్తృతంగా పెరిగిపోయింది. 1,100 కోట్లకు చేరుకునే పురుషుని తేలింది. మహిళల గర్భదాహకం అంతాను సంపదించగలగేలా తీరాలి. శిశువుల దానాలను మంజూరీగా పుట్టుబడులే ఈ జనాభా సంఖ్య 1,400 కోట్లకు చేరుకున్నా అక్కర్లేం పుండ్ల బోధన కూడా నివేదిక పూర్తిచేసింది. (ప్రస్తుతం ప్రపంచ జనాభా 530 కోట్లు మాత్రమే)

యింకా ప్రపంచం దేశాలలో కుటుంబ నియంత్రణ సరఫరాను పొందించడమే నేటి ఈ ముగ్గురవారిలో తగ్గిపోయింది. వివిధ దేశాలలోని మహిళలనే తేలింది. 1960లో అయూ దేశాలలో 9 శాతం

1984లో ఆసియా, దక్షిణ ఆసియా మినహా ప్రపంచమంతటా జవాబూ పెరుగుదల స్థాయి తగ్గుముఖం పట్టినప్పుడు, వచ్చే కళాకారులందరినీ ప్రపంచ జనసమూహం 1020 కోట్ల వడ్డ క్షిరపదార్థాల పుష్కలమైన కనిపించిందని, అయితే జననాల సంఖ్యను తగ్గించడంలో ప్రకృతి మండితంలా పుష్కలమైన ఇసుకా సమృద్ధి ఉన్నట్లుగా ఆకాశమాలం కనిపించిందని సందేశ పేర్కొన్నది. సకృతా జన్మమితి తాజా అంచనాల ప్రకారం

విజయలక్ష్మి కావలెను

1991 డిశ్చి నవం శ్యాంరెడెన్సు, కేరళాస్థు, హైదరాబాద్ అర్బన్ సేవలను నిర్వహించే కావాలను. అక్కడకు వెళ్ళమనుకున్న Parasakthi Picture Mart, P.B.No. 141, Sivakasi-626189

Congratulations to

Dr. R. SRINIVASACHARYA
PROFESSIONAL OPTOMETRIST &
CONTACT LENS SPECIALIST
SRINIVAS VIDYALAYAM
Main Road, TENALI - 1 Phone: 3579
Eluru Road, ULAVAYADA - 2 Phone: 68272

68272

రష్యాలవాణిజ్యలావాదేవీలు

[illegible]

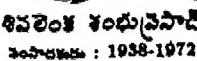
ನಂದಿ ತಯಾಕು, ತಾಳಿ, ಮಗಂದ (ದ್ರವ್ಯ) ಪಾಟಾ 32 ಸಾಫಾತಿ ವೆರುಕುಂಬಂದಿ.

[illegible]

సూతన పుస్తకంలో అవసరమైనవి
సూతన, కాగా, 'హిమాలయ్స్' పరి
ప్రాంతం ఇప్పుడు ప్రజలు వినియోగం
చేస్తానని దానిని బట్టి చెప్పవచ్చు, అయితే
'ప్రజల' దానిని వినియోగం అయితే
పరిణామం పాలించుకున్న పుస్తకం కాదు
అని పుస్తకం 'పాలన' పుస్తకం
చేర్చబడింది.

డా. టి.వి. సీయత్
డా. టి.వి. సీయత్ 'శిష్యుడు'
చేసిన దానిని 1962 మే 2న
దానిని ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం కేంద్రం
చావు ప్రసాదం చేశారు.

‘కేసును ముగిసే’ కాక ‘విచారణను కాక, అనేక పాఠశాలలో ‘పాఠశాల’ అని వ్రాసినట్లు అందుచేతను నానుటలు అనిగదా లేదని తేలు. అప్పుడాన్ని అందుగా ఎంతో అవగాహనై యుంది విద్యార్థులందరి చేత చేయించవలసి కాదా. కృతకమేకమయ్యేదాకా, గత వచ్చేయేదాకా, “గణం మిదల్లో, నలాయనం మిదల్లో” అన్నట్లు గుర్తుపాడు కొట్టడంలాగా, ఆయన మన కేసులేదు. అయితే దొర్లెంబం అనివి పాఠశాల

తగదాలోకే వారందరించే మనకి ఆ అని ఎక్కడను దాగిపోయిందో అనివి నన్నుగా న్నవు. ఒకవేళ ఆ పాఠశాలలోనే ఉపాధ్యాయులు తిట్లను ధీరి క్షామలాగాను, కొట్టడాన్ని ప్రాకృత్యంగాను పరిగణిస్తానా? అని

- డి. జి. కె. పాఠశాల

“బయటిచిత్రాలకు 26శాతం పన్ను విధించితీరాలి”

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి)
హైదరాబాద్, జూలై 28: ప్రభుత్వం బయటిచిత్రాలకు 26 శాతం పన్ను విధించినట్లు ప్రకటించింది. దీనిపై చిత్రసాగం ప్రతినిధులు తీవ్రంగా ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ నిర్ణయం చిత్రసాగం ప్రతినిధులకు అసహ్యం కలిగించింది. ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ నిర్ణయం చిత్రసాగం ప్రతినిధులకు అసహ్యం కలిగించింది.

ఏ‘దారి’ లేని ఎల్లారెడ్డి

మాకుమూల ప్రాంతం అధ్యక్షుడు అల్లారెడ్డి ఏమిటా పనిలో ఉన్నాడో అర్థం కాలేదు. అతని పనిలో ఏమిటా పనిలో ఉన్నాడో అర్థం కాలేదు.

తుపానుబాధితులకు తెలుగుసంఘం విరాళం

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి)
హైదరాబాద్, జూలై 28: తెలుగుసంఘం తుపానుబాధితులకు విరాళం కేటావ్వని ప్రకటించింది.

బాలరంజని చదవండి

నేడే చదవండి! నేడే చదవండి!
బాలరంజని చదవండి! నేడే చదవండి!

ఆకాశవాణి, హైదరాబాద్ కేంద్రం
‘జీవనరేఖ’
ఈ కార్యక్రమం ప్రతి గురువారం సాయంత్రం 7 గంటల 05 నిమిషాలకు హైదరాబాద్ లో కేంద్రం నుంచి 217.0 మీ. 1377 కి.పా.పై ప్రసారం అవుతుంది.

షూటింగ్ పూర్తయిన “డాక్టర్ భవాని”
డాక్టర్ భవాని షూటింగ్ పూర్తయినట్లు ప్రకటించింది.

“యముడికిమించిన మొగుడు” రికార్డింగ్
యముడికిమించిన మొగుడు రికార్డింగ్ జరుగుతోంది.

నేడే చదవండి!!
నేడే చదవండి!!
నేడే చదవండి!!

HANDLOOM SAREE BHAWAN
Gali Paranthi Wali, Chandni Chowk, Delhi - 110 006
చందన్ బుడద్ది
అద్దం, బుడద్ది, కార్టన్ పాకం

హైదరాబాద్ మార్కెట్
హైదరాబాద్, జూలై 28: మార్కెట్ ధరలు

నేడే చదవండి!!
నేడే చదవండి!!
నేడే చదవండి!!

అడవిబాపిరాజు కళాపీఠం

గుంటూరులోని అడవి బాపిరాజు కళాపీఠం వారి 26వ ప్రాంతీయ చిత్రకళా ప్రదర్శన స్థానిక జిల్లా కేంద్రగ్రంథాలయ సంస్థ ఆడిటోరియంలో జూలై 14 నుండి 17తేదీ వరకు నిర్వహించబడినది. నిత్యం ముగూరు 200 మందిపైన ఎంతో ఆసక్తికరంగా ప్రదర్శనను తిలకించారు. జిల్లా నిలుమూలలనుండి కూడా అధిష్టులు, కళాభిమా

జాతీయ చిత్రకారునికి సన్మానం

ప్రముఖ జాతీయ చిత్రకారుడు డిల్లీలోని లలిత కళా అకాడమికి చెందిన శ్రీ అడయూరు శ్రీనివాసులను చిత్రకళా ప్రదర్శన సందర్భంగా కళా పీఠం ఘనంగా సత్కరించింది.

సభలో అతిథి పార్లమెంట్ సభ్యులు డాక్టర్ యలమంచిలి శివాజీ మాట్లాడుతూ "కలషితమ పురుషు ప్రస్తుత వాతావరణంలో ఇలాంటి సంస్థల ఏర్పాటు అవసరం ఎంతైనా" అంటూ పేర్కొన్నారు.

కళాపీఠం అధ్యక్షులు శ్రీ పి.వి.ఎన్.ధన్ తన ప్రసంగంలో "భారతదేశంలో ఏ చిత్రకళా కూడా చిత్రకళలకు తగిన ప్రాధాన్యత ఇవ్వడంలేదని" ఆవేదన తెలియచేశారు. దీనివలన చిత్రకారులు నిరుత్సాహుడై ప్రమాదమునకు దిగారు. డక్టర్ ఫ్రాన్కో ఆస్టెంట్ ఎడిటర్ శ్రీ కె.ఎన్.టి.శాస్త్రి భారతీయ చిత్రకళల ప్రాజెక్టును గురించి ముగ్ధుడారు.

సభలో విజేతలకు అవార్డులను చేయబడినాయి. చిత్రకళా ప్రదర్శన ఏర్పాటుకు జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థ కార్యదర్శి శ్రీ పారిరావు ఎంతో సహకరించారు.

మలు, రసజ్ఞులు ఎందరో విచ్చేసారు. కొందరు వేలాది రూపాయలు వెచ్చించి అవార్డు పొందిన చిత్రాలను కొనుగోలు చేసుకొన్నారు.

చిత్రకళలు కనుమరుగవుతున్న తరుణంలో

కళాపీఠం ముందుకు వచ్చి నిర్వహించుట ప్రశంసనీయం. ఈ పీఠం లోగడ ఎన్నో ప్రదర్శనలను, ఆర్ట్స్ నై సెమినార్లు నిర్వహించినది.

ఈ చిత్ర ప్రదర్శనకు ఆంధ్ర, పాండిచ్చేరి తదితర ప్రాంతాలనుండి పెద్ద సంఖ్యలో చిత్రాలు రాగా వ్యాయవిద్యేతల కమిటీ కళా చిత్రాలను ఎంపికచేసి అవార్డులను ప్రకటించినది. వ్యాయవిద్యేతలు శ్రీ ఎన్.ఎస్. మనోలి (బువనేశ్వర్) అమరావతి మ్యూజియం రిటైర్డ్ మానరింటం డెంట్ శ్రీ పి.ఆర్. కె. ప్రసాద్, ధరణికోట కళాశాల తెలుగు శాఖాధిపతి శ్రీ వావిలాల సుబ్బారావు వ్యవహరించారు.

ఈ కళాపీఠంకు శ్రీ పి. రాజసింహం వ్యవస్థాపకులు కాగా ప్రస్తుతం అధ్యక్షులుగా రవి లాశాల అధినేత శ్రీ పి.వి.ఎన్.ధన్ ఉన్నారు.

శ్రీ ధన్ ఎన్నో చిత్రకళా సంస్థలకు గుర్తదానాలు చేశారు. ఉపాధ్యక్షులుగా శ్రీ బిటూ శ్రీనివాసరావు, కార్యదర్శిగా శ్రీ ఎం. అమామల్లా, సహాయ కార్యదర్శిగా శ్రీ జి.ఎన్.మూర్తి, కోశాధికారిగా శ్రీ డి. వాగవత్సరరావు, అర్చనాటింగ్ కలెక్టర్లుగా శ్రీ విజయకుమార్ ఉన్నారు.

అవార్డుల వివరాలు

గుంటూరుకు చెందిన శ్రీ దాసరినాగవర్ధన్ రావు చిత్రించిన రైవల్ల చిత్రం "అమరావతి"కి వెయ్యి రూపాయలు నగదు అవార్డు లభించినది. ఈ చిత్రంలో మాయాదేవి నర్తనం. ఆధునిక

నక్షత్ర మండలంలోకి

3. రాజశ్రీ

బోల్డత్

చిత్రకళా దోరణి తాంత్రిక సాంప్రదాయ గుర్తులను చూపించారు. శ్రీ దాసరి ప్రస్తుతం జె.కె.సి. కళాశాలలో కామర్స్ అధ్యాపకులుగా నున్నారు. వీరు జాతీయ స్థాయిలో అనేక బహుమతులను గెలుకున్నారు.

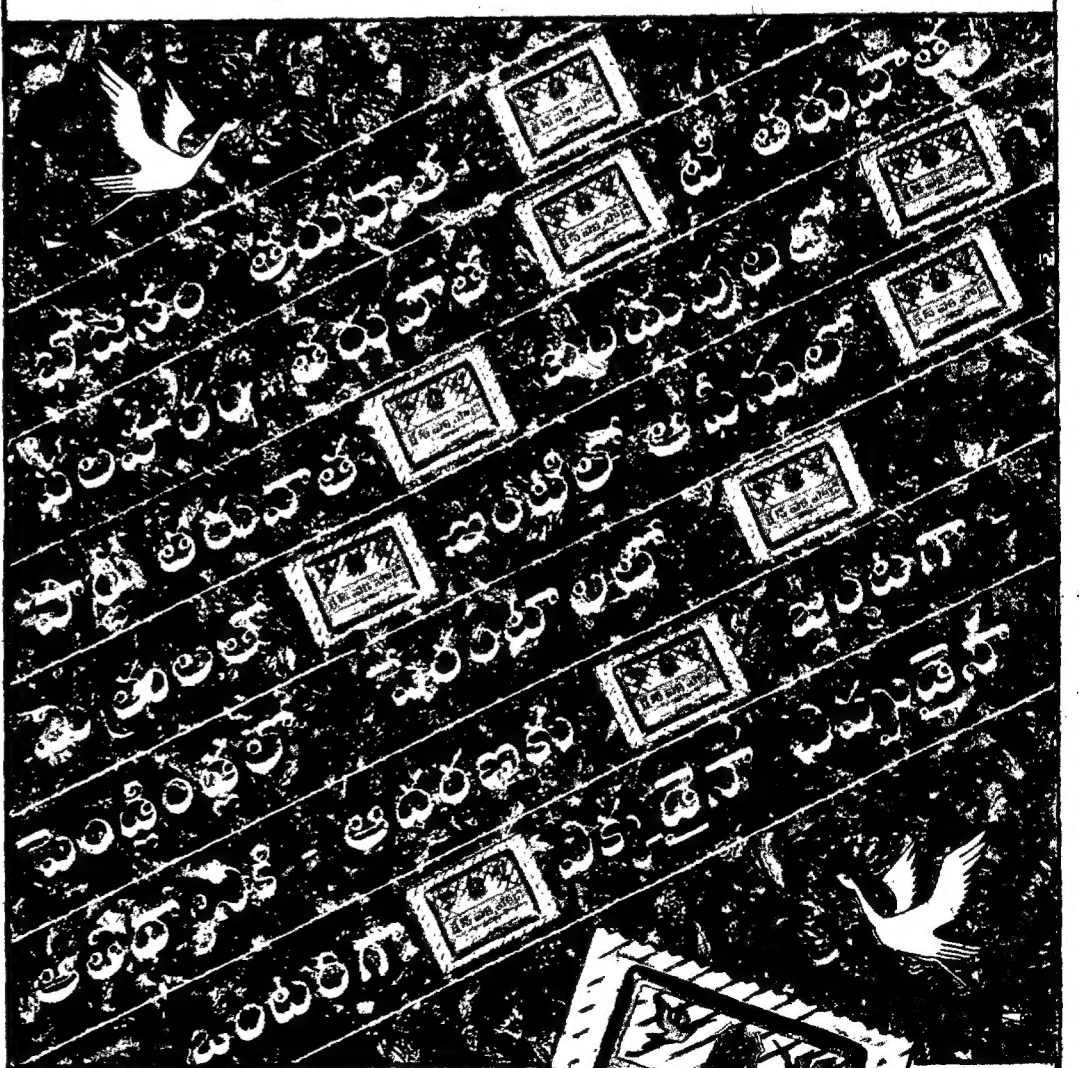
ద్వితీయ బహుమతి నల్లరుక్మి లభించినది. ఒక్కొక్కరికి 500 రూ.లు చొప్పున అందించారు. వీరిలో విజయవాడలోని చేనేత కార్మికుల సేవా కేంద్రంలో డిజైన్ చేసిన పనిచేసిన శ్రీ పి.సి. రాజశేఖర్ చిత్రం "నందామల"లో బోల్డత్ కనిపిస్తుంది. సమస్త రంగు అధికంగా వాడి తాను క్యాన్వాస్ పై చెప్పదలచుకున్న విషయాన్ని అద్భుతంగా చూపారు.

గుంటూరులో ఆర్టు టీచర్గా పనిచేసిన శ్రీ టి.బి.రాజ్ కపూర్ చిత్రించిన "నక్షత్ర మండలంలోకి" చిత్రంలో ఒక కొత్త వెలుగుకోసం నక్షత్ర మండలంలోకి వెదుకుతున్న శ్రీ మూర్తుల సమూహం కనిపిస్తుంది. ఈయన పేర్కొన్న పద్ధతిలో రంగులను వాడి కొత్త తరహా చిత్ర కళను చూపారు. 1975 నుండి ఎన్నో అవార్డులు పొందారు.

పాండిచ్చేరికి చెందిన జె. గోపాల్ చిత్రం చిన డ్రాయింగ్-1 చిత్రంలో ఏదో వస్తువుకోసం వెదుకుతున్న చేతులు, అందోళన కనిపిస్తుంది. గుంటూరుకు చెందిన ఆకుల యామిని చిత్రించిన "గ్రామీణ పాగమ" చిత్రంలో క్యాన్వాస్ మీద ప్యాప్ వర్లతిని అనుసరించినట్లుగా కనిపిస్తుంది. దూరంగా ఉన్న గ్రామ ప్రాంతం ఎద్దలండి గుర్తులు, వెంపుడు జంతువులు మొదలైన వాతావరణం ఎరువు, నీలం రంగులు సమస్త రంగు మిశ్రమంలో కనిపిస్తుంది.

-నిమ్మరాజు చలపతిరావు

వారేవా!! రుచిలో అద్భుతం....ఎల్లవేళలా అద్భుతం

మీకు నచ్చేది, మీరు మెచ్చేది,

తన్ వక్రపాడి

ఇప్పుడు ఒక రూపాయి ప్యాకెటింగులో లభించుచున్నది

పరిశోధనాత్మక ఆహార పదార్థాలు

జూలై 29, 1990 ఆదివారం

హైదరాబాద్ ఆలోచన

మహాకవి

విన్సెంట్ వాన్ గో-ఉద్వేగ వర్ణమాల

“అతను ముక్కుల్లందరినీ అధిగమించినా అది గమిస్తాడనీ, లేదా వివరాలునా అనుకోతాడనీ నాకు అనిపిస్తుండేది కానీ రెండు సమయా చేస్తాడని వాకెప్పుడూ అనిపించలేదు”-ఇంగ్లెషు నిష్ఠు ఉద్యమ పితామహుడు వి.వాన్ గో.

వంద సంవత్సరాలు కింద ఇదే రోజు ఒక ఉన్నాడ క్షణంలో ఒక కళాకారుడు తనను తాను కాలివేసుకున్నాడు. అందుకు కారణం ఉంది. కుటుంబం అతణ్ణి దూరం కొట్టింది. సంఘం అతణ్ణి త్యజించింది. అతని చిత్రాలు అతనికెన్నడూ జీవితవ్యవహారాలు. అతనికెన్నడూ తన ప్రయత్నం సోదరునిపైన ఆధారపడుతూ ఉండవలసి వచ్చింది. బహిష్కృతుడుగా, తిరస్కృతుడుగా తనకూ ఈ లోకానికి సరిపడదని అతను గుర్తించాడు. ప్రపంచ పరిణామంలో తాను ప్రయాణిస్తున్నారేననుకున్నాడు. అతను విన్సెంట్ వాన్ గో.

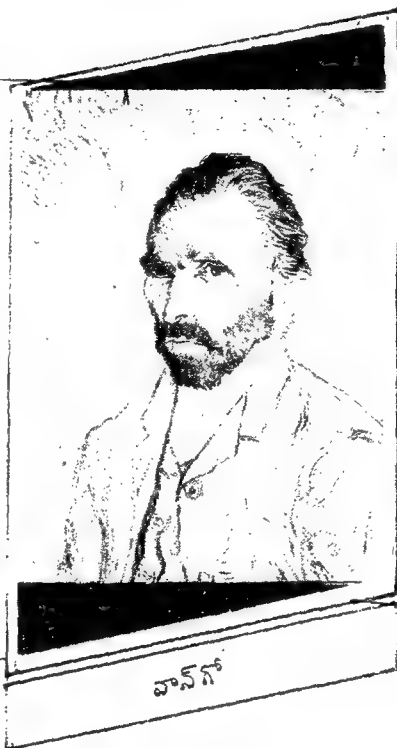
ఇదంతా ఇవాళయినా జరగొచ్చు. ఏ కళాకారుడికైనా జరగొచ్చు. అటువంటి ఉద్వేగవంత కళాకారుడి కెవరికైనా ఈ అనుభవం సహజమే. విన్సెంట్ వాన్ గో జీవిత గాథ అంతకంతకూ ఎక్కువ అసక్తి రేకెత్తించడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. ఇరవయ్యో శతాబ్దమంతటా వాన్ గో చిత్రాలపట్ల కళావిమర్శకులు, కళాదిమానుల ప్రశంసలు కురిపించిన తీరు చరిత్రలోని మహా విచిత్రాలలో ఒకటి. అతని జీవన కాలక్షేపం వివరించే జీవిత కథనాలు అతను గీసిన చిత్రాలు అతని జీవితకాలంలో ఎలా అమ్ముడు పోకుండా ఉండిపోయాయో చెప్పాలి. కానీ ఇప్పుడే చిత్రాలు వెలకట్టు లేనంత విలువైన వయ్యాయి. అతని చిత్రం ‘డాక్టర్ గాబెల్’ను ఒక జపాన్ దునికుడు 160 మిలియన్ డాలర్లకు కొన్నాడని ఈ మధ్యనే సత్తికలు రాశాయి. ఈ మొత్తంలో ఏ కొంచెమైనా అతని జీవితకాలంతా సౌఖ్యంగా గడపడానికి సరిపోయి ఉండేది.

1853 లో ఒక డచ్ మతాచార్యుడి కొడుకుగా పుట్టిన విన్సెంట్ వాన్ గో స్వల్పకాలం ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసం తర్వాత హేగ్, లండన్, పారిస్ నగరాలలోని స్వతః చిత్ర ప్రదర్శనశాలల్లో ఉద్యోగం చేస్తూ తొలియవ్వనం గడిపాడు. ఆ కాలంలో యింటి యజమానురాలి కూతురిని ప్రేమించి విఫలమయ్యాడు. తనకా ప్రేమ దక్కించనే అనుకున్న సమయంలో భగ్గవద్దయ్యడై, ఉద్యోగం వదిలేశాడు. మతవిద్యలో ప్రవేశించాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. తర్వాత కఠిన కీవాసన ప్రేమించాడు. కీవాస్ బర్త అప్పడే మరణించాడు. ఆమె ఉద్వేగాలను విన్సెంట్ అక్షరపెట్టెడు. అతని ప్రేమ మరోసారి అనాదృతమైంది. ప్రతిసారి ఒక ప్రమాదకరమైన, ఉద్వేగభరితమైన స్థితిని ధీమాడడమే అతని జీవితవిధానమైంది. అక్షణంగా కనబడుతుంది.

తర్వాత విన్సెంట్ తన బలవంతపు మత విద్యను వదిలేసి, మత ప్రచారకుడు కాదనాడు. పేదలకు సహాయం చేసేందుకు లాంచనప్రాయమైన ఔక్లె అకడరీ తీర్చిదిద్దేందుకు బోర్నినేజ్ చేశాడు. బోర్నినేజ్ అప్పటి బెర్లిన్ లోని దుర్బురమైన బొగ్గుగని ప్రాంతం. అక్కడ ప్రతి గని కార్మికుడూ రుసుమదావిద్వారా బతుకుతున్నాడు. ప్రతి ఒక్కరూ బుకాలమీద నిలువలు మోస్తూ స్పల్టా “మాకోసం మా నిలువలు మోయవ్వూ, కోసం ఒక్క రోజుయినా?” అని ప్రశ్నిస్తున్నట్లుగా అనిపించింది. గని కార్మికులను ఆదుకోవాలనే ఒక నిస్సహాయ ప్రయత్నంలో విన్సెంట్ రోజూ తరచుడి ఆహారం లేకుండా ఆశ్రయం లేకుండా గడిపాడు. తన జీవిత సమస్తాన్ని గని కార్మికులకు సమర్పించాడు. ఈ “మిలిమిన్” శ్రద్ధాపూరిత పద్ధతి అతని చిన్నాది ప్రాశస్త్యాన్ని సుంచి తొలగించబడ్డాయి. ఈ అనుభవాన్ని కలగలిపి అతణ్ణి ఒక ప్రగడ వయస్కిక సంక్షోభంలో ముంచెత్తాయి. ఆ సంక్షోభంలోంచి అతను ఒక నిర్ణయంతో బయటపడ్డాడు. ఆ నిర్ణయమే అతని చిత్రకళా స్థావరమే నాంది. అతను గీసిన తొలి రేఖా చిత్రాలు గని కార్మికులవే.

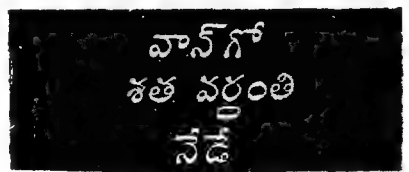
తన కోసం తానే నిర్మించుకున్న మార్గంలో విన్సెంట్ అతివేగంగా ముందుకు పోగాడు. తండ్రితో మరణవడి ఇంట్లోంచి వెళ్లిపోయే వరకూ అంతా సహావుగానే గడిచింది. కానీ ఆ తర్వాత విన్సెంట్ నిర్ణయమే పోయాడు. జీవనాధారం లేక సోదరుడు థియో సహాయాన్ని అర్థించాడు. తాను గీసిన చిత్రాలకు ప్రతిఫలంగా థియో వంటి కాసిన్ని డబ్బులు విన్సెంట్ కు ప్రతినెలా తప్పని సరిగా అందుతుండేవి. అవి కావడానికి తక్కువే అయినా అనురాగం నిండి ఉండేవి. విన్సెంట్ జీవితకాలంలో థియో అమ్మ గలిగినది కేవలం ఒకే ఒక్క చిత్రం. అయినా థియో ఎన్నడూ డబ్బు సంపాదం మానలేదు. కళపట్ల, కళాకారుడి పట్ల “అననమ్మకాన్ని అవతలికి నెట్టిన” ఉదాహరణ అది.

“కళ అంటే ప్రకృతిలో మానవుణ్ణి మిళితం చేయడమే” అనేది విన్సెంట్ కు ప్రేరేపించిన మార్గ

వాన్ గో

దర్శక సౌందర్య సూత్రం. అతనికి ప్రకృతి అంటే వాస్తవికత, సత్యం. అయితే ఆ వాస్తవికతకూ, సత్యానికి ఒక ప్రామాణ్యత ఉన్నది. భావన వున్నది ఇక్షణం ఉన్నది. వాటిని కళాకారుడు బహిర్గతం చేస్తాడు. వాటికి కళాకారుడు వ్యక్తికరణ ఇస్తాడు. ఆ వ్యక్తికరణ చిత్తుముదురు విప్రవాదానికి విముక్తి చేస్తాడు, వ్యాఖ్యానిస్తాడు. అందుకే విన్సెంట్ తన సహజ పరిసరాలను జీవంతో నింపాడు. వాటిలో మానవ కార్యచరణను సమన్వయం చేసాడు. కొనసాగుతున్న అతని మత చైతన్యంతో మిళితమై అతని చిత్రాలు ఒక రకమైన సాధారణమైన సర్వాత్మవాదం వైపు అనంతకల్పితంగానే బరుగుతున్నట్లుపిసిస్తాయి. అది ప్రకృతిని, మానవత్వాన్ని ఒకానొక దైవత్యపు వ్యక్తికరణకు భావించే అవగాహన. అప్పుడే అతను “పొటాటో ఈటర్స్” చిత్రాన్ని చిత్రించాడు. సాయంకాలపు భోజనానికి సిద్ధంగా కూచున్న ఆకలిగానైన రైతుల్ని చిత్రించిన చిత్రమిది. నిజంగా

వాన్ గో శత వర్తంతి నేడే

ఆ చిత్రంలో వానన, పొగచూరిన వానన, బంగారాడుంపల అవిరి అనుభూతమవుతుంది.

ఈలోగా విన్సెంట్ ఒక వేళ్ళకు, అమె దిడ్డకూ ఆశ్రయమిచ్చాడు. అమెను పెళ్లిచేసుకుండామని కూడ తంపొస్తాడు. కానీ అది సాధ్యం కాలేదు. కష్టకాలాల్లో ఎప్పుడూ విన్సెంట్ తన బావోద్యోగ కోర్కెల్ని థియో మీద ప్రకటించే

వాడు. థియో ఎప్పుడూ తన పట్ల సానుభూతితో ఉండాలని కోరుకునేవాడు. ఏదో ఒక సందర్భంలో థియో తనను వదిలేస్తే గాయపడ్డ శిశువులా ప్రతి స్పందించేవాడు. మళ్ళీ డబ్బు కోసం, కాగితం కోసం, వస్తువుల కోసం థియోను అడుగుతూనే వుండేవాడు. అన్నిటికన్న ముఖ్యంగా తనకు ఎల్లవేళలా ఆధారమైన, తనను నిలిపిఉంచే ప్రోత్సాహాన్ని కోరుకునే వాడు. ఒక రోజు థియో అవ్వనం మీద విన్సెంట్ పారిస్ చేరాడు.

పారిస్ నగరం విన్సెంట్ కు రంగుల చిత్రకా రుణ్ణి చేసింది. తనకు అప్పటివరకూ అలవాటయిన తన స్వతః ముదురు నేపథ్యాలనుంచి తన చిత్రాల మనకనుంచి విముక్తుడైన విన్సెంట్ ఉజ్వల వర్ణాలలోకి ప్రవేశించాడు. పారిస్ లోనే

సన్ ఫ్లవర్స్

అతనికి తన సమకాలీన చిత్రకారులందరినీ కలిపే అవకాశం లభించింది. సెజాన్, పిసారో, బెర్నార్డ్, గాగిన్, బూలోత్, టాటెక్, రూసో, సూరాల్ లందరినీ విన్సెంట్ కలిశాడు. అతి త్వరలోనే అతను తన సాంప్రదాయక ప్రభావాలను వదులుకుని అగ్నిపర్యంత సదృశ శక్తితో ఎదిగాడు. “శుద్ధ వర్ణపు” వ్యక్తికరణ అవకాశాలను గుర్తించడం ప్రారంభించాడు. అతని వివరమైన ఉద్వేగ భరితమైన చిత్రపులు, ప్రకృతి చిత్రాలూ రంగుల్ని ఉపయోగించడంలో ఎన్నెన్ని కొత్త అవకాశాలున్నాయో అతని వర్ణమాలకు నేర్పాయి. కానీ పారిస్ అతణ్ణి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసింది. పారిస్ లో అతను ఉండలేక పోయాడు. అతనికి పైకెగరవలసి ఉంది. తాను కనిపెట్టిన విషయాలను ప్రకాశంగా ప్రికరించుకోవలసి ఉంది. మరింత వెచ్చని, మరింత వెలుగునిండిన చోటికి వెళ్లవలసిఉంది. సంవత్సరం పాడవునా ఆరుబయట ప్రకృతిలో చిత్రించేందుకు అనువైన చోటికి, ప్రకృతి లోని రంగులూ తాను చిత్రించదలచిన రంగులూ ఒకటయిన చోటికి వెళ్లవలసి ఉంది. అట్లా విన్సెంట్ ఆర్లెన్ వెళ్లాడు.

ఆర్లెన్ లో విన్సెంట్ ఎవరో తరుముకొస్తూ న్నట్లు చిత్ర రచన సాగించాడు. తన జీవితమింకా కొద్దికాలమే ఉందని తెలిసి నల్లు ప్రవర్తించాడు. ఆర్లెన్ అకాశం మీద సూర్యుడు విన్సెంట్ కళ్ళ మధ్య పోట్లు పొడిచి, అతణ్ణి విశాలం చేశాడు. అతను ఉన్నాడ పూరితంగా వనిచేసి ఒక్క సంవత్సరంలోనే రెండు వందల కాన్వాసులు చిత్రించాడు. ఉద్వేగపూర్వకంగా తనకు తానే కల్పించుకున్న కష్టాల మూలంగా జబ్బుపడ్డాడు. తనను తాను గాయపరచుకున్నాడు. రంగుల్ని రుడ్డే బుప్పుడు తన శక్తిసంతా వెచ్చించాడు. గట్టిగా అతుక్కునేలా బలంగా రుద్ది రంగుల్ని ప్రతికా త్యకం చేశాడు. “వాక్యముండు కనబడే దాన్నే యధాతథంగా పునరుత్పత్తి చేయడానికి ప్రయ

త్నించేబదులు, వేసు రంగుల్ని నీ వాడుతాను. వన్ను నేను శక్తివంతం రించుకునే ప్రయత్నం చేస్తాను”. ఈ అనేది అతని ఆశయం. “నైట్ సోయర్” లాంటి అతని అత్యుక్తి చిత్ర వచ్చినంత అనవ్యకరంగా ఉన్నాయని కానీ “నేను ఏ ప్రేరణ అయినా పో ఈ చిత్రాలు మాత్రమే గాఢమై కలిగి ఉన్నాయనిస్తుంది” అంటాడు.

విన్సెంట్ ఆర్లెన్ లో ఒక వసువు అద్దెకు తీసుకున్నాడు. (వసువు రంగు సంప్రదాయంలో మైత్రీ చిహ్నం) సహదైన మిత్రుడు పాల్ గాగిన్ తనతో ఆహ్వానించాడు. ఇక్కడే విన్సెంట్ త చిత్రం ‘సన్ ఫ్లవర్స్’ చిత్రించాడు. వసువు రంగులో చిత్రించినదే. ‘వెడేర ఆర్లెన్’ కూడ ఇక్కడ చిత్రించిన వచ్చిన తర్వాత ఇద్దరి మధ్యా ఎప్పుడూ

నైట్ కె

ఎప్పుడూ విద్యుదుద్వేగ వాదనలే. విన్సెంట్ చంచల మానసిక స్థైర్యం కపోయింది. విన్సెంట్ మానసిక చ లోనయ్యాడు. గాగిన్ ను కత్తిలో బెది గాయపరచుకున్నాడు. కుడి చెవిని దాన్ని ఒక వేళ్ళకు బహుకరించాడు.

విన్సెంట్ కు వెంటనే ఆర్లెన్ చికిత్స చేశారు. కానీ వెనిజూర భయం కొనసాగాయి. సమీపంలోని పట్టణంలోని ఒక మానసిక వైద్యశాల దంగా చేరాడు. అక్కడకూడ చిత్రా కొనసాగించాడు. గానీ, ఆరోగ్యం లంపులో అతని కుంచె కదలికలో; ఏదో ఆసహజతరం గోచరించడం అతని ఆలోచనల్లో ఎప్పుడూ ప్రెక్ కదలాడేవి. అవి సాంప్రదాయక వ్యు వాటికీ సమాధులకు సంబంధం ఉ అతను గీసిన తొలి చిత్రాలలో ఒకటి ప్రదర్శనలో వాలుగు వందల ఫ్రాంకో డయింది. విన్సెంట్ అమ్మిన తొలి అదే.

డబ్బుంటే విన్సెంట్ కు ఏ థియో పెళ్లిచేసుకున్నాడు. దిడ్డన ఇంకా విన్సెంట్ కు డబ్బు ; థియోకు అసాధ్యమవుతూ వచ్చిం పూర్తిగా పది సంవత్సరాల పాటు మీద బతుకుతూ వచ్చాడు. అతని సాగించదలచుకోలేదు. అప్పటికి ఇ అప్పడప్పుడూ ఏవో ప్రమాదానిక పిస్తూనే ఉన్నాయి. కరీర వికారా ఉన్నాయి. అతనికి తన జీవితం పించింది. తన చిత్రాలు తనవి ! 1890 జూలై 27న అతను జీవీ నడుస్తూ బైటికి వెళ్లాడు. తనన కుని జీవితంలో నుంచే బైటికి

పురుషులకూ, స్త్రీలకూ సమాన పనికి సమాన వేతనం ఉండేలా ప్రభుత్వం తన బాధా నాన్ని నిర్దేశిస్తుంది.
-భారతరాజ్యాంగం, అధికరణం 39(డి)

సమాన పనికి సమాన వేతనం కల్పించటం తన అక్షయంగా భారత రాజ్యాంగం ఆదేశిక స్ఫూత్రాలలో స్పష్టంగా ప్రకటించుకోవటం మాత్రమే కాక 14, 15, 16 అధికరణాలలోనూ, ప్రజల మధ్య సమానత్వాన్ని పరిరక్షిస్తానని హామీ ఇచ్చింది. నిజానికి ప్రజల మధ్య సమానత్వమనేది, సమాన పనికి సమానవేతనం అనేది కూడా రాజ్యాంగం ప్రజలకు అప్పగించిన బాధ్యత కాదు. సమాజంలో సమానత్వం ఒక ఆదర్శప్రాయమైతే, వచ్చి ప్రజలు సుదీర్ఘంగా ఆ సమానత్వం కోసం పోరాడుతూ వచ్చాక, తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో ఆ ఆకాంక్షలే లిఖితరూపం ధరించి రాజ్యాంగం య్యాయి. రాజ్యాంగానికి సవిత్రత సమకూరి, అది ప్రజల జీవనాన్ని నిర్దేశించే స్ఫూత్రాలకు హామీ ఇవ్వడం ప్రారంభించింది. మన దేశంలో సమాన పనికి సమాన వేతనం అనే ఆదర్శాన్ని కూడా ఈ నేపథ్యం నుంచే చూడాలి.

సమాన పనికి అసమాన వేతనం కనీస ఆదర్శాన్ని సాధించలేకపోయిన నాలుగుదశాబ్దాల స్వతంత్రభారతం

కొలిచే సరైన ప్రమాణాలు లేవు. వేతన నిర్ణయంలో స్త్రీ పురుష వివక్ష ఇంకా కొనసాగు తూనే ఉంది. దేశంలోని విశాల భూభాగంలో ముఖ్యంగా వ్యవసాయ రంగంలో ద్రవ్య వేతనం కన్నా ధాన్య, తదితర రూపాల వేతనాలే అమల్లో వున్నాయి. సమాన వేతనాలు చెల్లించని యజమానులమీద చర్య తీసుకోవడానికి నిర్దిష్టమైన చట్టాలు లేవు. ఉన్నా చట్టంలో ఎన్నో లోసు గులున్నాయి. సమాన వేతన స్ఫూత్రాన్ని ఉల్లంఘించేందుకుగాను యజమానులు అనేక దినామి సంప్రదించు విధానాలు చేస్తుంటే, జైలు మీద ఉద్యోగులకు సంరక్షణల తరబడి తక్కువ వేతనాలు చెల్లిస్తుంటే పట్టించుకునే నాణ్యత లేదు. చివరికి ప్రభుత్వం కూడా సమాన వేతన స్ఫూత్రాన్ని ఉల్లంఘించి స్త్రీ పురుష వివక్షను

అసంఘటిత రంగంలో పున్నారు. అన్ని పరిశ్రమలూ సంఘటిత రంగంలోనే ఉంటాయనిగాని, ఉండాలనిగాని, అసంఘటిత రంగం వూరిగా రద్దయిపోవాలనిగాని ఎవరూ అనలేరు. ఆర్థిక దృష్ట్యా అభివృద్ధి చెందుతున్న క్రమంలోనే అసంఘటిత రంగం తగ్గిపోవడం జరుగుతుంది. అయితే మన దేశంలో మాత్రం అసంఘటిత రంగాన్ని కొత్తగా సృష్టించడం, పెంచి పోషించడం జరుగుతోంది. అసంఘటిత రంగంలోని కార్మికులకు ఉద్యోగ భద్రత ఉండదు గనుక, సంఘటిత పోరాట శక్తి తక్కువగా ఉంటుంది గనుక యజమానులు అసంఘటిత రంగాన్నే ఎక్కువగా పెంచుకుంటూ పోతున్నారు. ప్రతిచోటా సంఘటితమైన, పెద్ద పరిశ్రమలు అనేక అనుబంధ పరిశ్రమల్ని స్థాపించుకుంటున్నాయి. ఈ చిన్న కార్మానాలలో పెద్ద పరిశ్రమలకు అవసరమైన అన్ని విడిభాగాల్ని తయారు చేయించడం జరుగుతోంది. ఎక్కువమంది కార్మికులు లేదా, ఎక్కువ పెట్టుబడి అవసరంలేని ఈ చిన్న యూనిట్లలోనే పెద్ద పరిశ్రమలకు అవసరమైన పరికరాలన్నీ తయారుయిన తర్వాత, పెద్ద పరిశ్రమలలో కేవలం ఆ విడి భాగాల కూర్పు మాత్రమే జరుగుతోంది. అంతేగాక దుస్తులు, చెప్పులు, ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలు వంటి పరిశ్రమలలో చిన్న కార్మానాలలోనే పూర్తి ఉత్పత్తి చేయించి పెద్ద పరిశ్రమల ముద్రలు పేయడం జరుగుతోంది.

కొద్ది కార్మానాల్లో పనిచేసే శ్రామికులకుకూడా పెద్ద కర్మాగారంలో ఉద్యోగాలు కల్పించగల పని ఉన్నప్పటికీ, అట్లా సంఘటిత రంగంలో ఉద్యోగ కల్పన జరపకుండా యజమానులు అసంఘటిత కార్మికులను పెంచుతున్నారు. అందువల్ల ఒక కార్మికుడు పెద్ద కర్మాగారంలో పనిచేసి రెండువేల రూపాయలు నెలసరి వేతనం దాకా సంపాదించుకుంటుండగా, అదే పని చేసే కార్మికుడు ఈ చిన్న కార్మానాలో వెయ్యి రూపాయలకన్నా తక్కువ వేతనానికి సిద్ధపడవలసివస్తోంది. ఈ స్థితిలో మన సంఘటిత, అసంఘటిత రంగాల మధ్య తేడా ఉత్పత్తులలోనో, ఉత్పత్తి విధానాలలోనో, మార్కెట్లలోనో కాక కేవలం సంస్థ నిర్మాణ పద్ధతిపైన ఆధారపడుతోంది. ఒకే ఉత్పత్తి, ఒకే ఉత్పత్తి విధానం,

వంటి భారత రాజ్యాంగం అమలులోకి వచ్చి నాలుగు దశాబ్దాలు గడిచిపోయిన తర్వాత ఈ సమానత్వ ఆదర్శం పరిస్థితి ఏమిటో పరిశీలిస్తే ఈ విషయంలో రాజ్యాంగం పూర్తిగా విఫలమయ్యిందని చెప్పక తప్పదు. 'సమాన పనికి సమాన వేతనం' అనేది సకమంగా అమలు కావాలంటే శ్రమను తూచటానికి శాస్త్రీయమైన, స్పష్టమైన ప్రమాణాలుండాలి. అటువంటి ప్రమాణాలున్నప్పుడే సమాన శ్రమ అనే మాట సార్థకమవుతుంది. వైగా మన సమాజం వంటి పురుషస్వామ్య సమాజాల్లో స్త్రీ శ్రమ నిజానికి పురుష శ్రమ కంటే ఎక్కువ అయినా, చిన్నచూపుకు గురయ్యే పరిస్థితి ఉన్నది. అందువలన శ్రమను కొలిచే సాధనాలు, ప్రమాణాలు వివక్షా రహితంగా, నిర్విఘటంగా ఉండాలి. అట్లాగే, దేశవ్యాప్తంగా వేతనాన్ని ద్రవ్య రూపంలోనే ఇచ్చే పరిస్థితి ఉండాలి. అప్పుడే సమాన వేతనం సాధ్యమవుతుంది. ఆ తర్వాత వేతనం ఇచ్చే భూస్వాములు, పారిశ్రామికవేత్తలు, యజమానులు మొదలైనవారూ ఈ స్ఫూత్రాన్ని ఉల్లంఘిస్తే, ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యలేమిటో స్పష్టంగా వుండాలి. సమానవేతన స్ఫూత్రాన్ని ఉల్లంఘించడానికి యజమానులు ఇతరేతర ప్రయత్నాలు చెయ్యగలిగే అవకాశం లేకుండా ఉండాలి. ఈ అన్ని అంశాలలోనూ భారత రాజ్యాంగం, న్యాయవ్యవస్థలు విఫలమయినందువల్లనే ఇప్పటికీ మనకు సమాన వేతన స్ఫూత్రం అమలులోకి రావడంలేదు. ఇప్పటికీ మనకు శ్రమను

పాటిస్తోంది. అనుబంధ సంస్థలను ఏర్పాటు చేసి తక్కువ వేతనాలను చెల్లిస్తోంది. 'సమాన పనికి సమాన వేతనం' అనే ఆదర్శం మానవ సహజమైనది. సామాజిక పురోగమన క్రమంలో మానవ జాతి సమానత్వంవైపు వదులిస్తున్నదనీ, ఆ మార్గంలో సమాన వేతనం అనేది ఒక అడుగు అని అందరికీ తెలుసు. సమ సమాజాన్ని నిర్మించడం తన అక్షయంగా ప్రవేశిస్తో ప్రకటించుకున్న మన రాజ్యాంగం ఈ కనీస స్ఫూత్రాన్ని కూడా అమలు చేయలేనప్పుడు, న్యాయంగా తీవ్రమైన ప్రతి ప్రతిస్పందన ఉండవలసింది. కానీ ఈ స్ఫూత్రం అమలయ్యే స్ఫూత్రం అమలయ్యే తీరు గురించి పూర్తి వివరాలు ప్రజలకు అందడంలేదు గనుక ఎటువంటి స్పందనా కనబడలేదు. సమాన వేతన స్ఫూత్రాన్ని మూడు రకాలుగా ఉల్లంఘించడం జరుగుతోంది. అసంఘటిత రంగంలోనూ, స్త్రీ పురుష వివక్ష రూపంలోనూ, వేరువేరు సంస్థల, వేరువేరు ఉద్యోగాల రూపంలోనూ సమాన వేతనాన్ని చెల్లించకుండా ఉండేందుకు యజమానులు ప్రయత్నిస్తున్నారు. మన దేశంలోని శ్రామిక జనాభాలో అత్యధికులు అసంఘటిత రంగంలోనే పనిచేస్తున్నారు. 1981 జనాభా లెక్కల ప్రకారం మన దేశంలోని శ్రామిక జనాభా 22కోట్ల 23 లక్షలు కాగా, అందులో 19కోట్ల 95లక్షల మంది అసంఘటిత రంగంలోనే పనిచేస్తున్నారు. అంటే మొత్తం శ్రామిక జనాభాలో దాదాపు 90శాతం మంది

అసంఘటిత రంగంలో పున్నారు. అన్ని పరిశ్రమలూ సంఘటిత రంగంలోనే ఉంటాయనిగాని, ఉండాలనిగాని, అసంఘటిత రంగం వూరిగా రద్దయిపోవాలనిగాని ఎవరూ అనలేరు. ఆర్థిక దృష్ట్యా అభివృద్ధి చెందుతున్న క్రమంలోనే అసంఘటిత రంగం తగ్గిపోవడం జరుగుతుంది. అయితే మన దేశంలో మాత్రం అసంఘటిత రంగాన్ని కొత్తగా సృష్టించడం, పెంచి పోషించడం జరుగుతోంది. అసంఘటిత రంగంలోని కార్మికులకు ఉద్యోగ భద్రత ఉండదు గనుక, సంఘటిత పోరాట శక్తి తక్కువగా ఉంటుంది గనుక యజమానులు అసంఘటిత రంగాన్నే ఎక్కువగా పెంచుకుంటూ పోతున్నారు. ప్రతిచోటా సంఘటితమైన, పెద్ద పరిశ్రమలు అనేక అనుబంధ పరిశ్రమల్ని స్థాపించుకుంటున్నాయి. ఈ చిన్న కార్మానాలలో పెద్ద పరిశ్రమలకు అవసరమైన అన్ని విడిభాగాల్ని తయారు చేయించడం జరుగుతోంది. ఎక్కువమంది కార్మికులు లేదా, ఎక్కువ పెట్టుబడి అవసరంలేని ఈ చిన్న యూనిట్లలోనే పెద్ద పరిశ్రమలకు అవసరమైన పరికరాలన్నీ తయారుయిన తర్వాత, పెద్ద పరిశ్రమలలో కేవలం ఆ విడి భాగాల కూర్పు మాత్రమే జరుగుతోంది. అంతేగాక దుస్తులు, చెప్పులు, ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలు వంటి పరిశ్రమలలో చిన్న కార్మానాలలోనే పూర్తి ఉత్పత్తి చేయించి పెద్ద పరిశ్రమల ముద్రలు పేయడం జరుగుతోంది.

ఒకే మార్కెట్ ఉన్నప్పటికీ, ఒకే పని చేసినప్పటికీ రెండు రంగాల శ్రామికుల నెలసరి వేతనాల మధ్య తీవ్రమైన వ్యత్యాసం ఉంటోంది. ఎందుకంటే సంఘటిత రంగంలో పనిచేసే కార్మికుల కర్తవ్యాలను, పని పద్ధతులను, పని పరిస్థితులను, ప్రతిపాల్పాన్ని స్పష్టంగా నిర్దేశించే చట్టాలున్నాయి. ఆ చట్టాలను పరిరక్షించే ప్రభుత్వ సంస్థలున్నాయి. న్యాయ వ్యవస్థద్వారా ఈ రంగంలోని వివాదాలను సరిష్కరించే అవకాశం ఉంది. (సంఘటిత రంగ కార్మికులకు సమస్యలు లేవని కాదు, కానీ అది వేరే కథ) కానీ అసంఘటిత రంగ కార్మికులు చెయ్యవలసిన పని ఏమిటో నిర్దేశించే చట్టాలు లేవు. ఏ పూటకాపూట యజమాని ఏ పని చెబితే ఆ పని చేయవలసిన స్థితిలో అసంఘటిత రంగ కార్మికులున్నారు. అట్లా అనేక రకాల శ్రమలు చేసినప్పటికీ రాగల ప్రతిఫలం ఎంతో చెప్పే స్పష్టమైన చట్టాలు లేవు. ప్రతిఫలం కోసం యజమానిని దేరించవలసిందే. యజమాని ఆ ప్రతిఫలం చెల్లించకపోతే న్యాయ వ్యవస్థను ఆశ్రయించే అవకాశం కూడా లేదు. నిజానికి ప్రభుత్వం పూనుకుని సంఘటిత రంగం చేస్తున్నలాంటి ఉత్పత్తులే చేస్తున్న, అటువంటి ఉత్పత్తి విధానాన్నే ఉపయోగిస్తున్న అసంఘటితరంగ యూనిట్లన్నీ సంఘటిత రంగంలో కలపవచ్చును. కొత్తగా ఏయే అసంఘటిత రంగ శ్రమను సంఘటిత రంగంగా గుర్తించవచ్చునో ఆలోచించవచ్చును. కానీ అటువంటి పనికి

పూనుకునే బడులు ప్రభుత్వమే స్వయంగా అసంపూర్ణ రంగాన్ని పోషిస్తోంది. అనేక ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమలు కూడా తాము తయారు చేయగల విడిదాగాలను ఇతర కార్మాదాలకు కాంట్రాక్టులకు ఇస్తున్నాయి. తద్వారా ప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమలకి అనుబంధ అసంపూర్ణ రంగం ఏర్పడుతోంది. ఆ అనుబంధ కార్మాదాల ఉద్యోగుల పని పరిస్థితులేమిటో, వారి వేతనాల స్థితి ఏమిటో ప్రభుత్వం గాని, ఆ పరిశ్రమలుగాని పట్టించుకున్న పాపాన పోవడంలేదు.

ఇక సమాన వేతన మూత్రం ఉల్లంఘనలో మరొక మార్గం శ్రీ పురుష వివక్ష, పిత్త స్వామిక సమాజాలలో శ్రీ అబల అని ఒక తప్పుడు అవగాహన ఉంటుంది. శ్రీ పురుషులు ఏ శ్రమ చేస్తున్నారనేవాన్ని బట్టి కాక శ్రీ ఏ శ్రమలో లోకమేమిటి పురుషుడు ఎంత తక్కువ శ్రమచేసినా అందుకునే అవగాహన ఉంటుంది. (ఈ వివక్షకు శ్రీ సహజమైన సామూహ్యం, లాభిత్వం అనే అందమైన ముసుగులు తొడి గారడవకోండి అది వేరే కథ). పురుషాధిక్య భావజాలం శ్రీని శారీరకంగా తక్కువ స్థాయిలో

ఉంచడం మూత్రమే గాక మానసికంగా కూడా శ్రీకి నైపుణ్యం, ప్రతిభ తక్కువని బావిస్తుంది. అందువల్లనే సాంప్రదాయికంగా శ్రీలు చేసే శ్రమకు తక్కువ వేతనం చెల్లించడం అలవాటయిపోయింది. 1976 సమాన ప్రతిభల చట్టం వేతనాలలో, ఉద్యోగ కల్పనలో, పని పరిస్థితులలో శ్రీ పురుష వివక్షను వివేదింపింది గాని ఈ చట్టం ఎక్కడా అమలులోకి రాలేదు. ఈ చట్టంలో ఒకే రేదా ఒకేరకమైన పనికి సమాన వేతనం ఉండాలని విధ్వంసం. ఒకే రకమైన పని అంటే ఒకే నైపుణ్యం, కృషి, బాధ్యత ఉండడం అని నిర్వచించారు.

అయితే ప్రభుత్వం సంపూర్ణ చెందితే, శ్రీ పురుష వివక్ష దృష్టిలో కాక ఇతర కారణాలతో వేరు వేరు వేతనాల్ని నిర్ణయించే అధికారం ఉందని కూడా ఈ చట్టంలోనే అన్నారు. సరిగ్గా

లో మినహాయిస్తే, మిగిలిన ప్రతిచోట శ్రీ పురుష శ్రామికుల వేతనాలలో ఇటువంటి తీవ్రమైన వ్యత్యాసం కనపడుతోంది. అంతేగాక కొన్ని రకాల ఉద్యోగాలకు శ్రీలను నిరాకరించే వివక్ష కూడా కనపడుతోంది.

వేరువేరు సంస్థలద్వారా, వేరువేరు ఉద్యోగాల ద్వారా వేతనాల వ్యత్యాసాన్ని అమలు చేసే వర్తతి ఈ మధ్య కాలంలో విస్తృతంగా సాగుతోంది. ఒకే సంస్థ అనేక రోగ్ల సంస్థలను కాగితాలమీద సృష్టించి, ఆ రోగ్ల సంస్థల వేర్ల మీద ఉద్యోగాలను సృష్టిస్తుంది. ఆ రోగ్ల సంస్థల ఉద్యోగులు, అసలు సంస్థ ఉద్యోగులు ఒకేచోట, ఒకే పనిపరిస్థితులలో, ఒకే పని చేస్తూ ఉన్నప్పటికీ వేతనాలలో మాత్రం తీవ్రమైన వ్యత్యాసం ఉంటుంది. రోజువారీ వేతనాలలో వ్యత్యాసం మూత్రమే గాక, అసలు సంస్థ శ్రామికులకు దక్కే

పని ఒకటే అయినప్పటికీ తాను వివక్షకు గురి అవుతున్నానని ఢిల్లీ హోటల్ దళంలో డ్రైవర్ కాని స్టేబుల్ గా పనిచేస్తున్న రణధీర్ సింగ్ పిర్యాదు చేశారు. ఈ వ్యాజ్యంలో తీర్పు ఇస్తూ జస్టిస్ చిన్నపరెడ్డి సమానపనికి సమానవేతనం మూత్రాన్ని పునరుద్ధరించారు.

“సమానపనికి సమాన వేతనం అనే మూత్రాన్ని మన రాజ్యాంగం ప్రాథమిక హక్కులలో చేర్చిన మూల విజయం. అయితే కచ్చితంగా అది మన రాజ్యాంగం ఛత్తూలలో ఒకటి. రాజ్యాంగం గంలోని 39 (d) అధికరణం రాజ్య విధానానికి సంబంధించిన ఆదేశిక మూత్రాలలో శ్రీ పురుషులకు సమానపనికి సమానవేతన మూత్రాన్ని ప్రకటించింది. శ్రీ పురుషుల మధ్య సమానపనికి సమానవేతనం అంటే ఎవరిమధ్యనైనా లింగ వివక్షలేకుండా సమానపనికి సమానవేతనం చెల్లించాలనే అర్థం. గతంలో సుప్రీంకోర్టు జ్యస్త్ తీర్పుల ప్రకారం ఆదేశిక మూత్రాలను కూడా ప్రాథమిక హక్కులలో భాగంగానే వ్యాఖ్యానించాలి..... మన రాజ్యాంగంలోని ‘సోషలిస్ట్’ అనే పదానికి సృష్టమైన అర్థం ఉండాలి. ‘సోషలిస్ట్’ అనే అవసరం కొద్దీ అనే అర్థం కావాలిగా కనీసం సమానపనికి సమానవేతనం అనే అర్థమైనా ఉండాలి.....” అన్నాడు జస్టిస్ చిన్నపరెడ్డి.

అయితే గత సంవత్సరం సుప్రీంకోర్టు ముందుకు వచ్చిన మరొక వ్యాజ్యంలో వ్యాయ మూర్తి ఇందుకు భిన్నమైన తీర్పు చెప్పారు. సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు చట్టంలో సమానమైనదిగా ఉంటుంది గనుక ఇక ముందు ఇతర కోర్టులు ఈ తీర్పునే శిరోధార్యంగా భావించ వచ్చు.

మొత్తం మీద అమలులో ఉన్న పితృస్వామిక భావజాలం, అస్పష్టమైన రాజ్యాంగం, శక్తిహీనమైన చట్టాలు, అక్రమాలకు పాల్పడే యజమానులు, ప్రభుత్వం, తమను తామే అందించుకునే వ్యాయస్థానాలు- ఈ అన్నిటి మధ్య విజంగా నలిగిపోయే శ్రామికులను ఎంతమాత్రం పట్టించుకోకుండా తమ మార్గాన తాము సాగి పోతున్నాయి.. నిరాశు మెరుగుకృత సరిశ్రమించే, బలంధరిస్తే బలకావించే, యంత్ర భూతముల కోరలు తోమే అనేకులకు, అకాలతులు దక్కేది మాత్రం చాలీచాలని వేతనాలు, భయంకరమైన వివక్ష, రోజు రోజుకూ పెరిగిపోతున్న అసమానత.

సంక్షేమ రాజ్యాన్ని స్థాపించుకోవాలని, పర పాలననుంచి విముక్తమై అభివృద్ధి పథాన సయనించాలని కన్న కలలతో రూపొందించుకున్న రాజ్యాంగంలో ఒక చిన్న, కనీస ఆదర్శాన్ని పాటించడంలో వారు గురైనా కృషి మనవేత అంగుళం కూడా ముందడుగు వేయించలేకపోయినారంటే, గురుదత్త ఎన్వడ్ 1950ల్లో తీసిన ‘ప్యాస్’ లోని నాయకుడు అడిగిన ప్రశ్న ఇంకా మిగిలి ఉన్నదన్నమాట.

“ఉన్న నాళ్ల వై హిందవర్
పోకపోక వై కహా వై కహా వై?”
-ఎన్. వేణుగోపాల్.

ఈ మాటను ఉపయోగించుకునే వేరువేరు వేతనాల వర్తతిని అమలు చేయడం జరుగుతోంది. అసలు ఒకే రేదా ఒకేరకమైన పని అనేదాన్ని నిర్ధారించడమే ఒక పనుస్య. నిర్మాణ రంగంలో ఇటుకలు మోసే శ్రీ, పిమ్మంటు బస్తాలు మోసే పురుషుడు మోసే బరువు సమానమున్నప్పటికీ పురుషుడికి ఎక్కువ కూలి చెల్లించడం జరుగుతోంది. పని కాలాన్ని తీసుకున్నా మోసే బరువు తీసుకున్నా, చెప్పించే శక్తిని తీసుకున్నా వేతనం సమానంగా ఉండవలసింది.

చివరికి ఈ శ్రీ పురుష వివక్ష ఎంత బలంగా పాతుకుపోయిందంటే ప్రభుత్వం వ్యవసాయ రంగంలో ప్రకటించిన కనీస వేతనాల చట్టంలో కూడా శ్రీ పురుషులకు వేరు వేరు కూలి రేట్లున్నాయి. కేవలం సంఘటిత రంగంలోని ఉద్యోగా

శాశ్వత, దీర్ఘకాలిక సౌకర్యాలేవీ రోగ్ల సంస్థల ఉద్యోగులకుదక్కవు. అట్లాగే ఒకే సంస్థ ఒకే పనికి ఇచ్చే ఉద్యోగాలకు వేరు వేరు పేర్లు పెట్టడం కూడా జరుగుతోంది. ఒకే ఉద్యోగం వేరువేరు అటూ ఇటూ మార్చి గాని, అప్రెంటిస్, ట్రైనింగ్, హెల్పర్ పంట వేర్లతోగాని వేతనాలలో వ్యత్యాసం పొటించడం జరుగుతోంది.

ఈ వ్యత్యాసాలు మాత్రమేగాక ఒకే ఉద్యోగం వేరువేరు సంస్థలలో ఉన్నప్పుడు ఉండే వ్యత్యాసం కూడా ఉంది. ఉదాహరణకు 1982లో వ్యాయస్థానం ముందుకు వచ్చిన ఒక కేసులో డ్రైవర్ ఉద్యోగానికి వేతన స్కేలు ఢిల్లీ హోటల్ దళంలో రు. 210-270, రైల్వే డక్షిణ దళంలో రు.260-400, భాషా కమిషన్ కార్యాలయంలో రు. 280-350, అగ్నిమాపక దళం, శైల్ హౌస్ లో రు. 330-480గా ఉన్నాయని,

‘మనం న్యాయం చెప్పడమే కాదు, న్యాయం రిగేట్లు కూడా చూడాలి. కానీ మన న్యాయస్థానాలు కొన్ని అప్పుడప్పుడు తాత్కాలిక బుద్ధిగాంధ్యానికి లోబడి ఈ సంగతి మరిచిపోతూంటాయి. ఫలితంగా న్యాయవ్యవస్థ దివ్యరచిత స్వరూపాలకు అనుగుణంగా పేరవిచారణలపడంలో అవి విఫలమవుతూ ఉంటాయి.’

కొంతకాలం క్రితం మొరార్జీదాస్ అదనపు జడ్జిని మంజూరుస్తూ సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి ఎం.పి. ధర్మజీత పలికిన పలుకులివి. ఆయన రెండు విషయాలలో తప్పుపట్టారు.

ఒకమైన ప్రత్యక్ష దీక్షాపరిపాదనలపై సుప్రీంకోర్టు న్యాయవాదిని నియమించుకునేందుకు గడువు ఇవ్వకపోవడం - మొదటి తప్పు.

ఉభయ షెడ్యూల్ వాదాలు వివక్షకుదానే “రెడీ మేడ్” తీర్పుతో పిటిషన్ త్రోసిపుచ్చడం రెండో తప్పు.

మన న్యాయవ్యవస్థను గురించి విమర్శనా దృక్పథంతో చర్చించవలసివారడం చాలా బాధాకరమైన విషయమే. కానీ గత్యంతరం లేనప్పుడు వెనుకాడటం ఆత్మద్రోహం అవుతుంది. వ్యవస్థ మీద గౌరవంతోనే న్యాయమూర్తులను వ్యక్తులుగా పరిశీలించాలి. ఈనాటి కొన్ని అవాంఛనీయ పరిస్థితులను, ధోరణులను గమనించిన రిటైర్డ్ సుప్రీంకోర్టు జడ్జి శ్రీ కృష్ణయ్యర్, మాజీ సీని జస్టిస్ ఆఫ్ ఇండియా శ్రీ పి. ఎన్. భగవతి, అలాగే జనరల్ శ్రీ సోల్సిరాట్టి, ప్రముఖ న్యాయశాస్త్రవేత్త శ్రీ ఎల్. ఎమ్. సింఘ్ ప్రభృతులు సందర్భం వచ్చినప్పుడల్లా వ్యాఖ్యానిస్తూనే ఉన్నారు. విమర్శిస్తూనే ఉన్నారు.

బ్రిటిష్ రాజ్ నుండి ఈ దేశానికి వారసత్వంగా లభించిన న్యాయవ్యవస్థను ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులకు అనుగుణంగా సవరణలు చేయవలసిన అవసరాన్ని చాలాకాలం క్రితమే గుర్తించారు. ప్రతివారికీ - ‘చవకా, శిశువుగా, పాపీగా, సమర్థవంతంగా, తగినంతగా, న్యాయం జరిగేందుకు’ మన న్యాయవ్యవస్థను సంస్కరించాలి. ఇందుకు 1955 లోనే పునాది పడింది. లా కమిషన్ ఏర్పాటుయింది. వీరు ఈనాటివరకు వందకుపైగా నివేదికలు అందిస్తూ పుంజుకుంటుంటున్నాయి. వీరితోపాటు ప్రజలు, ప్రభుత్వం, సుప్రీంకోర్టు, బార్ కౌన్సిల్, అంతా ప్రస్తుత న్యాయవ్యవస్థను మెరుగుపరచాలని కోరేవారే. ఎవరికివారు ఏవో సూచనలు చేస్తున్నారే. సుప్రీంకోర్టు కూడా 1980లోనే 20 సూచనలు చేసింది. అవన్నీ ఏమైపోయినావో అంటున్నట్లుండలేదు.

ఇక్కడ ముఖ్యంగా రెండు అంశాలు రంగప్రథం మీద ఉన్నాయి. ప్రజలకు న్యాయం అందడంలో విపరీతతావ్యం జరగడం ఒకటయితే న్యాయమూర్తులపైనే అవినీతి ఆరోపణలు రావడం రెండవది. ఇటీవల దేశంలోని న్యాయవ్యవస్థ పడకపోయే సంఘటన జరిగింది. 125 ఏళ్ల చరిత్ర గల బొంబాయి హైకోర్టు కంపెనీ విధంగా దుర్మరణామాల సంభవించినాయి. ఏప్రిల్ చివరి వారంలో బొంబాయి హైకోర్టులో ఒక ఆస్తి తగాదా విచారణకు రావడంతో ఈ సంక్షోభం బయటైంది. దేశంలోని పలు హైకోర్టులను సంచలనానికి గురిచేయడమే కాక న్యాయవ్యవస్థకే వగుళ్ళు ఏర్పడినట్లుగా భావించవలసి వచ్చింది. ఈ ఆస్తి తగాదా జస్టిస్ శారద్ దేశాయ్, జస్టిస్ మధు ర్ కేసియాల విచారణలో ఉంది. విచారణ తేదీనాడు అందరినీ దిగ్భ్రాంతిలో ముంచెత్తతూ తాను బెంచినందుకు ప్రేమోలుతున్నానని కేసియా ప్రకటించారు. ఈ కేసుకు సంబంధించి తాను బెదిరింపులకు లోనయినట్లు కూడా ఆయన తెలిపారు. అంతే కాదు దేశాయ్ గారు స్పృహతరాలుగా చెప్పబడిన ధెల్మా మెంజెస్ తనను అప్రతిష్టపాలు చేయడానికి ప్రయత్నించుతున్నదని కూడా తెలిపారు.

మేనది సెలవుల అసంతరం బొంబాయి కోర్టులో సంచలనం రేకెత్తించిన ఈ ఘటనకు సేవధ్యంలో కొంత చరిత్ర లేకపోలేదు. భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తికి జస్టిస్ దేశాయ్ ఒక లేఖ వ్రాస్తూ గత ఏడాది కేసియాగారి ఛాంబర్స్ లోని లాంటిలేట్ రూమ్ లో రూ. 1.5 లక్షల సొమ్మును కనుగొన్నట్లు, అయితే ఆ సొమ్ము కేసియా సీబ్బందిలో ఒకరికి చెందినదిగా తెలుప

న్యాయమూర్తుల

అన్యాయ వర్తన

బడినట్లుగా వివరిస్తూ దీనిపై విచారణ జరపాలని కోరారు. మహారాష్ట్ర అడ్వకేట్ జనరల్ శ్రీ అరవింద్ బోజ్జే రాష్ట్ర గవర్నర్ శ్రీ సి. సుబ్రహ్మణ్యంకు శ్రీ దేశాయ్ పై అనేక ఆరోపణలు సందిస్తూ న్యాయ వ్యవస్థ నుంచి న్యాయం జారిపోతున్నదని లేఖ వ్రాయడంతో ఈ కథ ప్రారంభమైంది.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం రాష్ట్రపతి ఆర్. వెంకట్రామన్ కు సమాచారం అందించారు. విషయం

రామస్వామి

ప్రతకు చలించిన రాష్ట్రపతి కేంద్ర న్యాయశాఖామంత్రి దినేష్ గోస్వామితో ముఖాముఖి సంభాషణలు జరిపారు. ఈ విధమైన పరిణామాలు ప్రభుత్వానికి ఆవేదన కలిగించాయని న్యాయవ్యవస్థ పాలనారంగం కాకపోవడంతో దాని స్వేచ్ఛను ప్రతిఘటించలేకపోతున్నదని శ్రీ గోస్వామి అన్నారు. ఈ ఘటనపై విచారణ భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి నర్మదాచిముఖానికి అప్పగించబడింది.

పరిస్థితిని చక్కపరచేందుకు జస్టిస్ దేశాయ్ కేరళ హైకోర్టుకు బదిలీచేయబడ్డారు. ఈ సందర్భంగా మహారాష్ట్రలోని బార్ అసోసియేషన్లు ఒక తీర్మానాన్ని విడుదల చేస్తూ శ్రీ కేసియాతో బాటు మరో ముగ్గురు జడ్జిలపై అవిశ్వాసాన్ని ప్రకటించి వారిని పదవీమ్యుతులు కావలసిందిగా కోరారు.

గత ఏడాది వంజాల్, హర్యానా హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా వున్న కాలంలో జస్టిస్ పి.

మనోహర్

రామస్వామి (సుప్రీంకోర్టు జడ్జి) ప్రభుత్వ నిధులను దుర్వినియోగం చేసినట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆడిట్ రిపోర్ట్ తెలపడంతో ఈ నెలలో సుప్రీంకోర్టు (సెలవుల అసంతరం) ప్రారంభించిన తర్వాత నర్మదాచి ముఖానికి నిర్ణయం తీసుకొని వ్యవహరిస్తారు.

పాట్నా హైకోర్టులో కూడా తాజాగా ప్రకటనలు బయలుదేరాయి. సీనియర్ జడ్జి శ్రీ పి.ఎన్. మిశ్రా మద్రాసు హైకోర్టుకు బదిలీ కావడంతో బార్ అసోసియేషన్లు నిరసన ఉద్యమాన్ని

చేపట్టినాయి. దీనికంతటికీ కారణం రాజకీయాలు రంగప్రవేశం చేయడమే. ముఖ్యమంత్రి లల్లా ప్రసాద్ యాదవ్ గారు కొంతమంది జడ్జిలను రాష్ట్రం ఆవలకు పంపివేయడానికి నిర్ణయించడమే బార్ అసోసియేషన్ల తీవ్ర ప్రతిఘటనకు కారణమైంది.

ప్రజాసామ్యం పట్ల గౌరవం లేనివారు పాలకులవుతున్నారు. వారు నియమించే న్యాయమూర్తులు ఎలా వ్యవహరిస్తున్నారో మనం దేశంలో జరిగిన వివిధ సంఘటనలను బట్టి అవగాహన చేసుకోవచ్చు. జగన్నాథ్ మిశ్రాకు చెందిన ఒక కేసులో తీర్పు ఇచ్చిన సుప్రీంకోర్టు జడ్జిని ‘మరునాడే’ బీహారులోని పార్లమెంటు ఎన్నికకు పోటీలో తమ సభ్యునిగా అప్పటి అధికార పార్టీ ప్రకటించింది.

రిటైర్డ్ సుప్రీం కోర్టు జడ్జి శ్రీ కృష్ణయ్యర్ “రాజకీయవాదుల సంగతి సీనియారిటీ నిరూపించుకోవాలని ప్రయత్నించేవారి సంగతి చేరు. నేటి విమర్శకులతో సహా అందరూ - వీరిలో ప్రధాన న్యాయమూర్తులూ ఎందరో వున్నారు. ఈ వృత్తిని పట్టుబడకుండా అనుసరించినవారే! పాపం చెయ్యనివాడు మొదటిదాని వేస్తాడు గాక! జరిగినది మరచిపోయి క్షమించి సంస్కరణలను ఇప్పుడు మొదలుపెడదాము” అని ఏనాడో అన్నారు. కాబట్టి మన న్యాయవ్యవస్థను మనమే సమీక్షించుకోవలసిన, విమర్శించుకోవలసిన తరుణం అన్నప్పుడే.

ఈనాడు రాజకీయాల మీదనే కాదు, లెజిస్లేటివ్, జ్యూడిషియరీలపై కూడా ప్రజలకు గౌరవం సమగ్రిల్లుతున్న మానవలు బాహుళంగా కనిపిస్తున్నాయి. తమ దగ్గరకు వివాదాలతో వచ్చే ప్రజల వాదాలు విని న్యాయాలు చెప్పే న్యాయమూర్తులు నిష్పక్షపాత ప్రవర్తనతో ఉండి వుంటారని అందరూ భావిస్తారు, ఆశాజ్ఞిస్తారు. అందులో తప్పేమిలేదు గదా! న్యాయమూర్తులు తప్పచేస్తే వారికి పై అధికారులు రహస్యంగా తమ అభిప్రాయాలు తెలియజేయడమే అమెరికాలో అనాదినుండి అనవాయితీగా ఉంటోంది.

గత దశాబ్ద కాలంనుంచి మనదేశంలో కూడా ఈ అనవాయితీ ప్రవేశించింది. న్యాయమూర్తులను మందలించడం తప్పనిసరి అవుతోందని కూడా వారు కొన్ని సార్లు తెలియచారు. వైతికపరంగా, అర్థికపరంగా అక్రమాలు చేసిన న్యాయమూర్తులను ఎప్పటికప్పుడు క్రమశిక్షణకు మరలించడం అవసరం కూడా.

న్యాయవ్యవస్థ విలువలు దిగజారిపోతున్నాయని, ప్రజల విశ్వాసాన్ని, నమ్మకాన్ని, న్యాయస్థానాల కోల్పోతున్నాయని మాజీ భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ పి. ఎన్. భగవతి వ్యాఖ్యానించారు. న్యాయవాదుల సహకారంతో న్యాయమూర్తులు అవినీతిపరులవుతున్నారని, జడ్జిల నియమాకంపెట్ల మనం మరింత జాగ్రూకతతో వ్యవహరించాలని భారత అలాగే జనరల్ శ్రీ సోలి సారాట్టి అభిప్రాయపడ్డారు. ప్రతి విషయానికి ప్రతిసారి మనం ప్రహ్వస్త్రాలను ఉపయోగించలేము, లేక నమస్కరణ పరిష్కరించడానికి బదిలీలను ప్రయోగించలేమని ప్రఖ్యాత న్యాయవేత్త శ్రీ ఎల్. ఎమ్. సింఘ్ అన్నారు.

ఇటీవల బొంబాయి హైకోర్టులో సంభవించిన అలజడిపై భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ నర్మదాచి ముఖానికి ప్రతిస్పందిస్తూ ఇందుకు తాము చాలా విచారిస్తున్నట్లు తెలిపారు. మేము వైతిక వర్తనలకామని ప్రజలు భావిస్తే సర్వం విషగ్రియోజన మవుతుంది. న్యాయవ్యవస్థకే కాక రాజ్యాంగ ప్రధానికే చేటు కలుగుతుంది. న్యాయవ్యవస్థకు ప్రజల విశ్వాసమే మూలాధార, జడ్జి ప్రభుత్వ అభిమానిగా, ప్రభుత్వ వ్యతిరేకిగా చూడబడగూడదు. జడ్జి సర్వస్వతంత్రుడు, స్వేచ్ఛాభిప్రాయముగల వ్యక్తిత్వం గల నిష్పక్షపాతిగా ఉండాలి. ఈనాటి వాతావరణంలో నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించకపోవడమే కాదు,

న్యాయాన్ని కొనుగోలు చేయడం కూడా అతి హేయమైన కళంకంగా భావింపబడాలి. జడ్జిలపై ఆరోపణలు వచ్చినప్పుడు, వారంతలు వాకే ప్రధాన న్యాయమూర్తికి లేక ఆయనతో నియమించబడిన సీనియర్ జడ్జిలకు తెలిపాలి. ఏదిధమైన ఆచార సంబంధమైన విద్యాల్లు లేకుండా అన్ని కోణాలనుంచి ఆరోపణలు పరిశీలించబడాలి. ఆరోపణలలో వన వుంటే పదవిని త్యజించాలి. ఇది

కోర్కాల్

స్వచ్ఛందంగా జరగాలి. ఇంతకుమించి రాజ్యాంగ సూత్రాలు ఏమీ లేవు. దోషాలయితే వున్నాయే, దేశవాతావరణం, న్యాయవ్యవస్థ మెరుగుపడాలని చాలామంది పౌరులు కోరుకుంటున్నట్లే నేనూ కోరుకున్నాను. అయితే మనం శ్రమపడకలసి ఉంది” అని ఆయన ఒక ఇంటర్వ్యూలో తమ భావాలు తెలియచారు.

న్యాయరంగంలో అవినీతి చూపుతూపాలంటే ఒక న్యాయ విచారణ కమిషన్ చేయడం, అదే సమయంలో బార్ అసోసియేషన్లు మరింత చురుకుగా, జాగ్రూకతతో ఉండాలని కర్నాటక హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ ఎన్. మోహన్ ఉద్ఘాటించారు. ఈ సందర్భంలో ‘విచారణ కమిషన్లు’ గూర్చి మనం ఆలోచించవలసి ఉంది. కమిషన్ అన్నది జడ్జియల్ అధికారులను న్యాయస్థానం వంటిది కాదు. కమి

షన్ విచారణ జరిపే తీరు, అదిబైటపెట్టే విషయాలు ప్రజలకు విశ్వసనీయంగా ఉన్నప్పడే దాని మాటకు విలువ ఉంటుంది.

“మనకు స్వాతంత్ర్యం తప్పనిసరిగా ఇచ్చే హామీలలో న్యాయస్థానాలు ఇచ్చే తీర్పులను, విధించే శిక్షలను ప్రచారం చేయడం ఒకటి. వీటికి ప్రచారం లేకపోతే న్యాయం లేనట్టే లెక్క. విచారణ జరిపే న్యాయమూర్తిని అప్రమత్తం చేసేది ఇదే” అని ఇంగ్లండ్ కు చెందిన లార్డ్ షా మాటలను కమిషన్లు కూడా శిరోధార్యం పొందితే

శ్రీ ఎస్. మోహన్ సూచన ప్రకారము.
రాజకీయ ఒత్తిడిలకు లొంగడం, మెజారిటీ
వ్యక్తి అభిప్రాయాలను ప్రతిబింబించడం వంటివి
జరిగితే నిష్పక్షపాత శంకించడం జరుగుతుంది.
న్యాయవ్యవస్థ వల్లనే ప్రజల విశ్వాసం దెబ్బతినే
అవకాశం ఉన్నప్పుడు వదలుతులు, అనుమానాలు
వ్యాపించినప్పుడు ఇటువంటి విచారణ వ్యవస్థ అని
చార్యమని అభిప్రాయపడవలసివస్తుంది. అయితే
ఉభయ వ్యక్తుల ప్రకటనలను పరిశీలించిన పిమ్మట
రహస్య విచారణ జరపాలా? బహిరంగ విచారణ
జరపాలా? అన్నది తెలుకోవాలి. బహిరంగ
విచారణకు జ్యూడిషియల్ ప్రభావం గల
కేసులు అనుమతించినప్పుడు న్యాయాధికారులపై
అవినీతి ఆరోపణలకు సంబంధించిన కేసులను
రహస్యంగా విచారించాలా? బహిరంగంగా విచారించాలా?
కోర్టులు న్యాయదేవత మందిరాలుగా
న్యాయవేత్తలు వర్తించి మాటల్లో మాపుతున్న
ఆదరణం బహిరంగతరమే. ధూర్త రాజకీయవాదులు
చట్టాన్ని ఉల్లంఘించడానికి దాన్నే కవచంగా
వాడుకుంటున్నారు. చట్టం - అందరికీ సమాన
రక్షణను ఇస్తుందని అనే పెవిత్ర న్యాయమూలాను
అవహేయం పాల్పెస్తున్నారు. సామాన్యుడు
రాజ్యాంగం తనకు ప్రసాదించిన హక్కులను - అతి వ్యయాన్ని భరించలేక,
సమయం వెచ్చించలేక వాడుకోలేని దౌర్భాగ్య
స్థితిలో వున్నాడు. మనం ఎంతో ఆశతో రాజ్యాంగంలో
పొందుపరుచుకున్న ఆదేశిక సూత్రాలు నీటి మూటలయ్యాయి. సాంఘిక న్యాయసాధన

గుట్టాల్

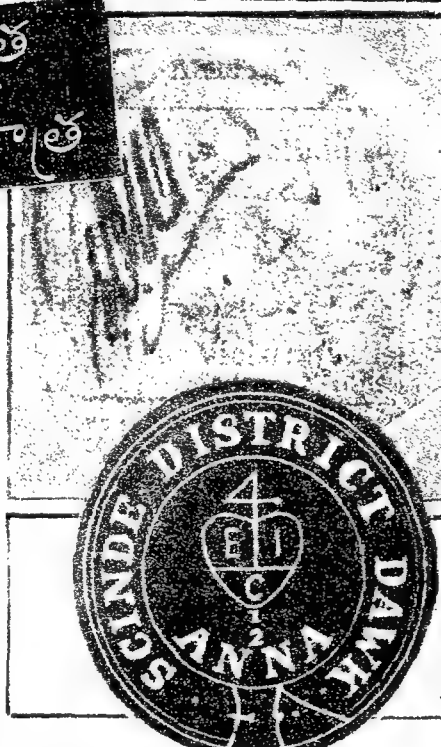
ఇక్కడవైపు పురోగమించడంలో మనకు దారిచూపవలసిన ఆ దివిటీలు కొడిగట్టుకు పోయాయి. విలక్షిత పాకుతో న్యాయవ్యవస్థ మెడలు వంచడానికి ప్రభుత్వం సైద్ధాంతిక నేపథ్యం వేరిల న్యాయవాద శ్రేణిని ముచ్చికచేయడానికి యత్నించి చట్టబద్ధమైన పాలన నడుము విరగగొట్టింది. న్యాయవ్యవస్థను పాలకుల ప్రయోజనాల రక్షణ సాధనంగా మారవివ్యక్తుల ప్రయత్నించడం ఎంత ముఖ్యమో, న్యాయవేత్తల అవినీతిని, విశ్వంశాలను అరికట్టడమూ అంతే ముఖ్యం.
అనేక న్యాయస్థానాలలో ఆశ్రితవ్యక్తపాత వైఖరి ఉందన్న వ్యాఖ్యపై భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి సవ్యసాచి ముఖర్జీ మాట్లాడుతూ కొన్ని

కోర్టులలో ఈ సమస్య తలెత్తినట్లు విన్నాను, వాటిని పరిశోధించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. టెయిల్ కో సెంటిఫికేషన్ అంశాలు సామాన్యంగా హైకోర్టుకు ముందుగా రావు. ఈ వ్యవహారాలలో కొంతమంది జడ్జిల బంధువులు మంచి అర్జనాపరులైనట్లు విన్నాను. మరి అదేంతవరకు నిజమో, కాదో పరిశీలించాలి. ఎవరైనా కొంతమంది చెబుతుంటే తెచ్చుకుంటే అందరికీ ఆ కల్మశం అంటుకుంటుందని అన్నారు. జడ్జిల నియామకం ఒక రాజకీయ తంత్రంగా మారిపోయిందనిాడు. కొంతమంది రాష్ట్రముఖ్యమంత్రులు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులను తమ ఇష్టానుసారం నియమించుకొనడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. జడ్జిల నియామకాలపై ఉత్పన్నమయ్యే సమస్యలపై, అసవసర జాప్యాపై తగు విధ్యాలను, తీసుకునేందుకు ఒక జ్యూడిషియల్ కమిషన్ ను ఏర్పరచాలని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది. ఈ వాతావరణంలో భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి సవ్యసాచి ముఖర్జీ వివిధంగా వ్యవహరించనున్నదీ, సమీక్షలం తెలియవరచగలదు. తిరిగి ఈ కమిషన్ కూడా రాజ్యాంగం పీఠమని, అప్పీల్ విభాగమని రెండుగా కోర్టును విభజించనున్నదా? కమిషన్ పిఫార్మెన్స్ విక్రమలు విడదీయడానికి ఉపయోగపడాలిగాని, విక్రమములు విగించడానికి బయల్దేరగూడదని మనం ఆశించాలి. న్యాయవాదులు సైద్ధాంతిక విశ్వాసాలవరంగా విడిపోయి వర్గ నభలు, జరవక, అందరూ కలసే, తమ తమ ఆలోచనలు కలలో సుకొని న్యాయవ్యవస్థను బాగుపరచాలని మనం

అశించుదాం.
జస్టిస్ రామస్వామి వంజాల్, హైకోర్టు జస్టిస్ గా ఉన్న సమయంలో అధికారిక వివాసానికి రు. 38,500 వ్యయపరచవలసి ఉండగా రు. 13,41 వ్యయం చేసి దుర్వినియోగం చేసినట్లు ఆ రిపోర్టు వెల్లడిన్నది. ఫర్మిచర్, కారె తదితర వివరీత భోగలాలన వస్తువులకు ఇక్త రూపాయల వ్యయమే కాకుండా చండీఘర్ నాలుగు టెలిఫోన్ (ఇంటివద్దగల రెండు లతో కలిపి) వాడకపు ఖర్చు రు. 12 ఇక్తలు, ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా సులోని తమ ఇంటి టెలిఫోన్ నిమిత్తం 76,150 వ్యయపరిచారు. ఈ అంశాలని ఈరోజున సవ్యసాచి ముఖర్జీ పరిశీలిస్తున్నా జడ్జిలపై ఆరోపణలు రావడం చాలా మైన విషయమని, పాలనారంగం ఈ అంశం చర్యా తీసుకోగూడదని తమ అభిప్రాయం తెల్పారు. శాఖ మంత్రి శ్రీ దిన్ గోసే చెబుతూ జడ్జిల సర్టిఫికేట్ మేము ఒక ప్రా ప్రకారం విచారణ జరిపితే సబబుగా ఉం అన్నారు. న్యాయవ్యవస్థ తనంతటతానే మూడిరి నమస్కరణను పరిష్కరించి నక్కడి వాని శ్రీ గోస్వామి అంటారు.
-శ్రీవాసం

తపాలాబిళ్ళ చరిత్ర తరతరాల మహాయాత్ర

తపాలా బిళ్ళల ఉపయోగానికి పూర్వం తపాలా బంట్లతులు స్వయంగా ఉత్తరాలు పట్టుకొని ఒక చోటు నుండి మరొక చోటుకు తిరుగుతుండేవారు. ఆ రోజుల్లో ఉత్తరం పంపేవాళ్ళగాని, లేదా అది తీసుకునేవాళ్ళగాని ఆ ఉత్తరాలను చూసి చెల్లిస్తూండేవారు. అయితే సాధారణంగా ఉత్తరాలు తీసుకున్న వారి వద్దనే వసూలు చేయడం జరుగుతుండేది. ఇలా ఆ రోజుల్లో ఉత్తరాలపై రెండు రకాల ముద్రలు వేస్తుండేవారు. ఒకటి పోస్ట్ వెడ్ (రుసుం చెల్లించినది) రెండోది పోస్ట్ అన్ వెడ్ (రుసుం చెల్లించినది).
1835లో రాబెండ్ హిల్ ఇంగ్లాండులో నన్నుల పరిస్థితులను అధ్యయనం చేస్తూ ఒక విషయం గమనించాడు. పోస్ట్ రుసుములు పెంచుతున్నప్పటికీ, వార్షిక పోస్ట్ ఆదాయం తగ్గుతుండడమే అది. అన్ వెడ్ ఉత్తరాలను చాలా మంది విడిపించుకోవడమే ఇందుకు కారణమని అతడు తేల్చాడు. ఆ తరువాత 'పోస్ట్ సెంకోడం' అనే ఓ ప్రస్తకం రాస్తూ దానిలో ఆదాయాభివృద్ధికి ఎన్నో సూచనలు చేశాడు. ఉత్తరాల అట్వాడా, భాడ్లిలు ముందే వసూలు చేయాలని, అందుకోసం ఉత్తరాలు ఎంత దూరం పంపినా సరే దానిపై ఒక స్థిర మూల్యం స్థాపించి అతికించాలని సూచించారు.
1840 జనవరి 10న ఇంగ్లాండ్ లోని పబ్లిక్ రోలాండ్ సూచనలని అనేకం అంగీకరిస్తూ స్థాపనలను ఆమోదించే భారం కూడా అతనిపైనే మోపింది. ఫార్కిట్స్, బ్రేక్స్ అండ్ కంపెనీతో స్థాపన ముద్రణ ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు రోలాండ్. 1840 మే 6న ప్రపంచంలో మొదటి తపాలా బిళ్ళ 'పైస్ బ్లాక్' ముద్రించబడింది.
ఇంగ్లాండ్ లో తపాలా వ్యవస్థ విజయవంతం కావడంతో ఇతర దేశాలు కూడా ఈ వద్దతిన అనుసరించాయి. బెజిల్ 1843లో పోస్ట్ స్థాపన విడుదల చేసింది. ఈ సంతకాలం లోనే జార్విడ్, జిసీవాలు కూడా తపాలా బిళ్ళలు విడుదల చేశాయి.
భారతదేశంలో మొట్టమొదటి సెండు ప్రాంతం కమిషన్ 'సెండ్ పోస్ట్' పేర కాగితపు తపాలా బిళ్ళను విడుదల చేశాడు. ఇదే అసీయా ఖండంలోని మొదటి తపాలా బిళ్ళ.
ఆ రోజుల్లో భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతా

లలో స్థానిక పోస్ట్ స్థాపనలందేవి. వాటిలో ఎక్కువ ఇంగ్లాండ్ లోనే ముద్రించబడేవి. కొన్ని భారతదేశంలో కూడా. 1926లో వాసికోలో ఇండియా సెక్యూరిటీ సెన్స్ స్థాపించబడ్డక ఎక్కువగా స్థాపనలు అక్కడే ముద్రించబడ్డాయి. 1941 నుండి 1948 వరకు 'టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా సెన్స్' ఇండోర్ రాజ్యానికి ఆకర్షణీయమైన తపాలా బిళ్ళల్ని ముద్రించింది. అప్పడదే స్వాతంత్ర్య రాజ్యంగానే ఉండేది. 1913లో అన్ని టికెట్ల ఆతి పెద్ద తపాలా బిళ్ళ పైవాలో ముద్రించబడింది. అది ఎక్స్ పెన్ డెలివరీ స్టాంప్. దాని పొడవు 9 3/4 అంగుళాలు, వెడల్పు 2 3/4 అంగుళాలు. మామూలు ప్రయోగం కోసం ఆతి పెద్ద తపాలా బిళ్ళ పూర్ణీ ఇరాహ ద్వారా 1972లో ముద్రించబడింది. దాని పొడవు 15 సెంటీమీటర్లు, వెడల్పు 8 సెంటీమీటర్లు.
ప్రపంచంలోని ఆతి చిన్న తపాలా బిళ్ళను కొలంబియస్ రాజ్యం విడుదల చేసింది. అది 1863 నుండి 1866 వరకు ముద్రించబడ్డాయి. దాని పొడవు 8 మి.మీ. వెడల్పు 9.5 మి.మీ.
1856లో బ్రిష్ గయానాలో పోస్ట్ స్థాపన స్థాపన అయిపోయింది. కొత్త బిళ్ళల కోసం ఎదురు చూచే అవకాశమే లేనందున పోస్టుమాస్టర్ జనరల్ తన నగరంలోనే కొన్ని తపాలా బిళ్ళల్ని ముద్రించాడు. ఈ తపాలా బిళ్ళల్ని అమ్మే ముందు వాటిపై పోస్టాఫీసు అధికారులు సంతకం చేయవలసిన అదేశించాడు.

ఈ సంగమన తర్వాత 17 యేళ్ళకి ఒక యువకునికి తన పాత పుస్తకాలలో ఒక సెంటు డెరగల ఒక స్టాంపు దొరికింది. వాల్కు సెంటుకి బదులు పాడపొయిన ఆ బిళ్ళపై ఒక సెంటు ముద్రించబడిన సంగతి ఆ యువకునికి తెలియదు.

ఈ అద్భుత తపాలా బిళ్ళను అతడు అరుషిల్లింగ్ గురికమ్మాడు. అయితే ఆ స్టాంపు 1970లో 2,80,000 డాలర్లకు (సుమారు 44 లక్షల 80 వేల రూపాయలు) అమ్ముడు పోయింది.
1869లో అమెరికా స్థాపనల ఒక సీ ర్కి చెందిన 15 సెంటు, 24 సెంటు, సెంటుకి చెందిన స్టాంపులు టెలకొందులుగా మ చబడ్డాయి. వాటిలో 15 సెంటు స్టాంపు ఈ 32000 పౌండ్లు (సుమారు 5,00,000 ర యలు) ధరవలుకుతుంది.
1854లో భారతదేశంలో ఓ స్టాంపు కిందులుగా ముద్రించబడింది. ఇప్పుడు దాని 2,800 పౌండ్లు (సుమారు 60 వేల ర యలు).
ఆరంభంలో తపాల బిళ్ళల మ తర్వాత వాటిని కత్తితోనో లేదా కత్తి కత్తిరించేవారు. 1849లో హెనరీ అర్చర్ సగా అనేక సూదులు అమర్చబడిన యం తయారు చేశారు. అందువల్లనే స్టాంపులకి వైపుల బెజ్జలుంటాయి నేటికీ.
-నల్లబెల్లి రంగం

మనశక్తి గంటలో ఎంతభర్చవుతుంది

(కేలీ)

నిద్రపోవుల వలన
విశ్రాంతిగా కూర్చోని ఉంటే
మంచం మీద వదుకొని మేల్కొని వుంటే
కోట చని వలన
గంటకు 3 1/2 మైళ్ళ వేగంతో నడుస్తుంటే
తత్వజ్ఞులంటే
వాలిబాల్ ఆడితే
టేబుల్ టెన్నిస్ ఆడితే
ఈత వలన
మెట్లు ఎక్కితే
కారు నడిపితే
ఆంట్లుతోమితే
బట్టలు ఉరికితే
ఇత్తు చేస్తే
చేతికుట్టు ద్వారా
ఉడ్డడం వలన
గదులు కడగటం వలన
బట్టలు వేసుకొంటున్నా విచ్చుతున్నా
వ్రాయడం వలన

500

వకరణ: గుడి నేవ విష్ణుప్రసే

1930 ప్రాంతంలో అనవరి జనాభా వందల సంఖ్యలో ఉండేది. ఆ గ్రామానికి జమీందారుగా పిలువబడే ద్వారంపూడి వెంకటరెడ్డి (చినరెడ్డి)గారు విద్యపైనే, విజ్ఞానంపైన తనకు గల మక్కువతో తమ తండ్రి గంగిరెడ్డి పేరిట ఆనాడు అనవరిలో వనిచేస్తున్న వెంకటరావు చంద్రరావు అనే ఉపాధ్యాయుని సలహా మేరకు గ్రంథాలయాన్ని ప్రారంభించారు. 200 పుస్తకాలతో ప్రారంభించిన ఆ గ్రంథాలయం మరుసంవత్సరం 20,000 గ్రంథాలు చేతు చేసుకుని ప్రజాప్రేరేపక సహకారాలతో దినదినాభివృద్ధి చెందింది. ఆ రోజుల్లో జిల్లాల్లో రాజమండ్రి గౌతమీ గ్రంథాలయం తర్వాత ఈ గంగిరెడ్డి గ్రంథాలయమే పేరెన్నికగన్నది. ఈ గ్రంథాలయ నిర్వహణ బాధ్యత ఇతరుల చేతిలో పెట్టకుండా తమ ఏకైక కుమారుడు శ్రీశచంద్రరెడ్డి (అబ్బాయి)కి అప్పగించారు. తండ్రి అప్పగించిన బాధ్యతను పక్కమంగా నిర్వహించడానికి శ్రీశచంద్రరెడ్డి తన జీవితాన్ని గ్రంథాలయానికి అంకితం చేసారు. పదిమందికీ విద్యను, విజ్ఞానాన్ని పంచిపెట్టడంతోబాటు తానుకూడా విజ్ఞానాన్ని పెంపొందించుకున్నారు. వందలాది ఎకరాల ఆస్తికి, ఈ ప్రాంతంలో అందరూ సందర్శించి వింతగా చెప్పుకునే రాజకోటకు దిబ్బగా నిలిచే చినరెడ్డిగారి భవంతికీ వారసులైన అబ్బాయిగారు రాత్రింబవళ్ళు తన జీవితాన్ని ఈ గ్రంథాలయానికి అంకితం చేసి ఆ గ్రంథాలయాన్ని దేవాలయంగా మలిచి ప్రజల్ని విజ్ఞానస్థి చేయుటకు వారికి ఉచితంగా గ్రంథాలు సరఫరా చేసి ఎన్నో వ్యవ ప్రయోజనాలిచ్చి, అడుగుడునూ ఎదురయ్యే అవాంతరాలను తట్టుకుంటూ, ఆర్థిక సమస్యలను వక్కచుట్టి 60 సం.ల నుండి గ్రంథాలయాన్ని నడపడమంటే మూటలు కాదు. ప్రజల ఆదరణ, అభిమానం లాటాలుగా జీవితాన్ని గ్రంథాలయానికి ముడిపెట్టి జీవిత సమరాన్ని తన 73వ ఏటకూడా సమర్థవంతంగా సాగిస్తున్న కార్యకూరుడు అబ్బాయిగారు

లాల్పేతో సామాన్యనిలా కప్పించే అబ్బాయిగారు ఈ ప్రాంతంలో ప్రతివాదిగంటేలూ కొండంత స్త్రాసం కల్పించుకున్న మనిషి ఎవర్ని నోప్పించకుండా చేతనెంత సాయం ఇతరులకు కూడా చేస్తూ, సాహిత్య రంగంలోపాటు కళారంగానికి కూడా వారు తన జీవితాన్ని ధారపోసారు.

1930 నుంచి వస్తున్న పత్రికలు, గ్రంథాలు అన్నీ నేడు గంగిరెడ్డి గ్రంథాలయంలో ఉన్నాయి. ఈ గ్రంథాలయంలో వెలకట్టలేని విలువైన గ్రంథాలన్నీ వున్నాయి. ఈ గ్రంథాలయాన్ని సందర్శించిన చెల్లెల్ని వెంకటశాస్త్రి, భయంకర వెంకటాచార్యులు, కూభిమంచి శ్రీరామమూర్తి, కడప కోటరెడ్డి, బంగులూరు ప్రకాశం పంతులు, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య, క్రొవ్వెడి లింగరాజు, వేలూరి సత్యనారాయణ, ఆచార్య ఎన్. జి. రంగా, వ్యాయలి సుబ్బారావు పంతులు, దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి, ఓలేటి పార్వతిశం, ఇంద్రగిరి హనుమంతాస్త్రి, చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహం పంతులు, శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి, పాతూరి నాగభూషణం, నాళం కృష్ణారావు, నర్రావుల సుబ్బారావు, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు వంటి ప్రముఖులు తమ అమూల్య అభిప్రాయాలు సందర్భకుల పుస్తకాలలో సహస్రాలతో లిఖించారు. అంతే కాకుండా వీరిలో కొందరు వ్యక్తులు గ్రంథాలయానికి ఎన్నో గ్రంథాలు సమకూర్చి గ్రంథాలయానికి వన్నె తెచ్చారు. ఈ గ్రంథాలయం తొలి వార్షికోత్సవం చల్లపల్లి వెంకటాస్త్రి నేతృత్వంలోను, 2వ వార్షికోత్సవం చుట్టాది వెంకట సత్యనారాయణశాస్త్రి అధినత్యంలోను, 3వ వార్షికోత్సవం కడప కోటరెడ్డి ఆధ్వర్యంలోను జరిగాయి. నాటి నుండి నేటివరకూ కూడా ఎందరో ప్రముఖుల ఆధ్వర్యంలో ప్రతి డాది రోజున వార్షికోత్సవాలు ఘనంగా జరుపబడ్డాయి. ఈ గ్రంథాలయం తమ ధ్రాంచిన కొంతకాలం రాజమండ్రి పట్టణంలో నిర్వహించి సంచార గ్రంథాలయంగా కూడా నడిపారు. ఈ గ్రంథాలయంలో సాంఘిక, సాహిత్య, జానపద, చారిత్రాత్మక సాహిత్యంలోపాటు అధునిక ప్రాచీన వాఙ్మయము ప్రబంధములు, సాంఘిక నవలలు, అరవై సంవత్సరముల నుండి వెలువడుతున్న దిన, వార, పక్ష మాస పత్రికలు కూడా చేతు చేసుకున్నాయి. పేరెన్నికగన్న హిందీ, ఇంగ్లీషు నవలలతోపాటు పత్రికలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ గ్రంథాలయానికి ప్రభుత్వరంగా ఏ విధమైన సహాయం లేకుండా పాఠకులచే విరాళంతో తమ సొంత భవంతిలోనే ఈ గ్రంథాలయాన్ని నిర్వహించు నిర్వహిస్తున్నారు. ఇక్కడ లభ్యంకాని కొత్త పత్రికలకు, నవలలకు వారానికి మూడుసార్లు రాజమండ్రి, నెలకు రెండుసార్లు విజయవాడ వెళ్ళి తెస్తుంటారు. పాఠకులలో మార్పు రావడం, పత్రికలు నవలలు రేట్లు విపరీతంగా పెరగడంతో వచ్చే ఆదాయానికి, కానీ పుస్తకాలకు పొంతన లేకపోవడంతో గ్రంథాలయం ఆర్థికంగా నష్టాలతో నడుస్తున్నది. ఐనా అబ్బాయిగారు వెనుకంజ వేయకుండా, పాఠకులను నిరుత్సాహపరచకుండా, తాను అప్పుల ఊడిలో కూరుకుపోతూ కూడా చిరునవ్వులు చిందిస్తూనే గ్రంథాలయానికి తన సేవలను అందిస్తున్నారు.

60సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న శ్రీ గంగిరెడ్డి గ్రంథాలయం

జీక, జానపద, చారిత్రాత్మక సాహిత్యంలోపాటు అధునిక ప్రాచీన వాఙ్మయము ప్రబంధములు, సాంఘిక నవలలు, అరవై సంవత్సరముల నుండి వెలువడుతున్న దిన, వార, పక్ష మాస పత్రికలు కూడా చేతు చేసుకున్నాయి. పేరెన్నికగన్న హిందీ, ఇంగ్లీషు నవలలతోపాటు పత్రికలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ గ్రంథాలయానికి ప్రభుత్వరంగా ఏ విధమైన సహాయం లేకుండా పాఠకులచే విరాళంతో తమ సొంత భవంతిలోనే ఈ గ్రంథాలయాన్ని నిర్వహించు నిర్వహిస్తున్నారు. ఇక్కడ లభ్యంకాని కొత్త పత్రికలకు, నవలలకు వారానికి మూడుసార్లు రాజమండ్రి, నెలకు రెండుసార్లు విజయవాడ వెళ్ళి తెస్తుంటారు. పాఠకులలో మార్పు రావడం, పత్రికలు నవలలు రేట్లు విపరీతంగా పెరగడంతో వచ్చే ఆదాయానికి, కానీ పుస్తకాలకు పొంతన లేకపోవడంతో గ్రంథాలయం ఆర్థికంగా నష్టాలతో నడుస్తున్నది. ఐనా అబ్బాయిగారు వెనుకంజ వేయకుండా, పాఠకులను నిరుత్సాహపరచకుండా, తాను అప్పుల ఊడిలో కూరుకుపోతూ కూడా చిరునవ్వులు చిందిస్తూనే గ్రంథాలయానికి తన సేవలను అందిస్తున్నారు.

పీఠిచి, అల్లూరి సీతారామరాజు నాటకాన్ని ప్రదర్శించారు. తమ నాట్య కళామండలి తరఫున సారంగధర నాటకం కోసం స్థానం సకలహారా పుగారిని కూడా అనవరి తీసుకువచ్చి ప్రదర్శన ఇప్పించారు. కాలక్రమేణా తమకంటే 200 ఎకరాలు అస్త్రీ కరిగిపోయి కేవలం మేడ మాత్రమే మిగిలినది, తైలరీకి చెందిన అప్పలు కూడా మిగిలాయని అబ్బాయిగారు చిరునవ్వుతో చెప్పారు. పాఠకుల అశ్రద్ధ, నిర్లక్ష్యం కారణంగా ఎన్నో విలువైన గ్రంథాలు పోయాయని, ఐనా తైలరీపై ఉన్న మమకారంతో ఎంత శిరుత్తెనా వెనుకాడక తైలరీని నడపడం తన అలవాటుగా మారిపోయిందని ఆయన అన్నారు. తనకు తన సొంత భవంతిపై వచ్చే అద్దె తమ కుటుంబ పోషక సరిపోతుందని అంటూ తన మేడ ముందు నిల్వని మూట్టాడే అబ్బాయిగార్ని చూస్తే ఆ మేడకు యజమాని ఆయన అని ఎవరూ అనుకోరు. అంతటి నిరాదరణలు ఆయన. అబ్బాయిగారిపై అధిమానంతో ఎందరో చాతలు దిన, వార, మాస పత్రికలు ఉచితంగా సమకూరుస్తూనే ఉన్నారు. 1958లో యాచ్యుగోదావరి జిల్లా గంధాలయ సంస్థ అబ్బాయిగార్ని తమ సంస్థలో గౌరవసభ్యులుగా నియమించుకున్నారు. ఈ పురాతన గ్రంథాలయంలో గల గ్రంథాలకోసం రాత్రింబ వల మూలల నుండి అనేక మంది సందర్శకులు వస్తుంటారు. ఎందరో యూనివర్సిటీ విద్యార్థులు రిపరెస్ట్ కోసం ఈ గ్రంథాలయానికి వస్తుంటారు. తమ తండ్రిగారైన చినరెడ్డిగారికి ఈ గ్రంథాలయాన్ని స్థాపించడానికి స్ఫూర్తి తంజావూరులో గల సరస్వతి గ్రంథాలయముని అబ్బాయిగారు చెప్పారంటారు. ఇంత సుదీర్ఘ కాలం నడిపిన ఈ గంగిరెడ్డి గ్రంథాలయానికి ప్రభుత్వరంగా ఏ గ్రాంట్లేదు. ప్రజల అధిమానమే తనకు నిజమైన గ్రాంట్ అనే అబ్బాయిగారు అనవరి చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోతారు. ప్రభుత్వాన్ని పరీక్షించుకు, కావలసిన గ్రంథములు ఇక్కడ ఉన్నాయి. అవి చెద పురుగుల బారిన పడకుండా డ్రైకో పిల్చులో భద్రపరుచుకుంటే చాలా చాగుంటుంది, గ్రంథాలయం తరఫున తాను పూర్తిగా సహకరించగలనని అబ్బాయిగారు హామీ ఇస్తున్నారు.

- కర్ర జగన్నాథరెడ్డి

మన తిండిలో శక్తి ఎంత?

	(కేలరీలలో)
1 కప్పు అన్నం	100
1 ఇడ్లీ	120
2 ప్లేయిన్ డోసెలు	120
2 పూరీలు	100
1 కప్పు ఉప్పా	100
2 చపాతీలు	100
2 వడలు	100
1 కప్పు సాంబారు	100
1 కప్పు రసం	56
1 ఉడికించిన గ్రుడ్డు	85
1 ఆప్లెల్ ఓక	
1 స్మూత్ మానెతో చేసిన	105
1 చేప ముక్క పెద్దది	
ఒక 1 స్మూత్ మానెతో చేసిన	116
4 మాంసం ముక్కలు	
ఒక 1 స్మూత్తో చేసిన	200
1 ముక్క కోడిరొట్ట	100
పాలు 120 మి.లీ.	80
మజ్జిగ	30
చెరకురసం	50
నారిందరసం	40
ద్రాక్షరసం	40
అనానరసం	40
టామటోరసం	20

నేకరణ: గుడి నేన విష్ణుప్రసాద.

గణితంలో బాలమేధావి!

ఈ నెలలో జరుగుతున్న 'వరల్డ్ మాథమాటిక్ ఒలంపియాడ్' (ప్రపంచ గణిత పరిజ్ఞాన పోటీ)లో అమెరికా తరఫున పాల్గొంటున్న భారతీయ సంతతి బాలుడు కిరణ్; అతడి తల్లిదండ్రులు కన్నూరి కెద్దయ, హెర్బ్ ప్రపంచ గణిత పరిజ్ఞాన పోటీలో పాల్గొనే అమెరికా బృందాన్ని ఎంపిక చేసేందుకై అమెరికాలోని 420,000 మంది పైస్కూలు విద్యార్థుల మధ్య నిర్వహించిన పోటీలో 16 ఏళ్ళ కిరణ్ ప్రథమస్థానం పొందాడు.

సాంస్కృతిక భారతదేశంలో ఉత్తరభాగం నడు
లకు నిలయమైతే, దక్షిణపు చెరుగు నిధులకు
నెలవయినది. సదా విదేశ దండయాత్రలను
ఎదుర్కుంటున్న కారణంగా ఉత్తరభాగం చారిత్ర
కవిత్వము కాపాడుకుంటూ కళలను ఆశించినంతగా
పోషించలేకపోయింది. కావి దక్షిణ హిందూదే
శంలో రాజనీతిక కక్షలు, ఒడుదుడుకులు అనేకం
పున్నప్పటికీ, చారిత్రక, సాంస్కృతిక, కళాత్మక
ప్రోత్సాహం అధిస్తూనే వచ్చింది. వివిధ రాజవం
శాలు మారి, ఎందరో పాలకులు మారినప్పటికీ
ఒకరికంటే మిన్నగు మరొకరు కళలను ఆరాధిస్తూ
వచ్చారు. ధర్మం, కళ, అన్యోన్యశ్రీతాంశం
ఈ వెనవేసుకొని సాంస్కృతిక ఉత్తీవనం జరిగి
ఎన్నో చారిత్రకక్షేత్రాలు వెలిగాయి. కనుకనే
సామాన్య సాంప్రదాయ గడిచినా, నిత్యం వేల
కొలది యాత్రికులు దేశవిదేశాలనుండి వచ్చి మన
తీర్థస్థానములను దర్శించి పునీతులయినట్లు భావి
స్తారు. అలాంటి దివ్యక్షేత్రాలలో 'కాంచీపురం'
ఒకటి. దీనినే కాంచీపురం, కంచి అంటారు.

కాంచీపురానికి ఆలయాల స్వర్ణనగరి అని
పేరు. మహర్షులు ఈ నగరాన్ని విష్ణువు కట్టా
గంటో పోలుస్తారు.

విష్ణు పాదమవంతికాం, గుణవతిం మధ్యశ్చ
కాంచీపురీ నాథి ద్వారవతిం వరంతి, బృహదయం
మాయాపురీం యోగినా కవికుల గురువు కాశి
దాసు 'నగరేషు కంచి' అని ప్రస్తుతించారు.
చైనా యాత్రికుడు హ్యూయన్ సంగ్, పాశ్చాత్య
విద్వాంసుడు కెప్లెన్, ప్రముఖ విద్వాంసుడు మహా
దేశికుడు కాంచీపుర వైభవాన్ని వివిధ రీతుల
కీర్తించారు. ఇక్కడ ఆలయాలలో ప్రతి స్తంభం,
ప్రతి శిల్పం మహత్తర కళాఖండాలు. అంతేకా
కుండా యిక్కడ అణువణువు ఎన్నో కథలు
చెప్పి, పాటల్లి, వీణానాదం చేస్తుంది.

ఐతిహాసిక కథనం

క్రీ.శ. 6-8 శతాబ్దాల మధ్యకాలంలో
కంచి వల్లభుల రాజధానిగా విలసిల్లింది. తదుపరి
చోళులు, ఆ తర్వాత విజయనగర ప్రభువులు
దీనిని పాలించారు. క్రమంగా యిది ముస్లిముల
ఆధీనమయి, చివరకు ఆంగ్లేయుల వశమయింది.

కాంచీపురంలో తొమ్మిది పెద్ద ఆలయాలు
నిర్మించబడినాయి. పెద్దపెద్ద ప్రాకారాలు,
విశాల ప్రాంగణాలు, ఎత్తయిన గోపురాలు, సతత
స్వచ్ఛ జలపూరితమయిన సరోవరాలు, పౌరా
ణిక, జానపద జీవనం ప్రతిబింబించే ఆత్మద్భుత
శిల్పకళా ప్రతి ఆలయానికి వన్నెలు పెట్టాయి.
అసంఖ్యాకమయిన చిన్నచిన్న ఆలయాలుకూడా
నిర్మించబడినాయి. ఈ ఆలయాల నిర్మాణం అది
కలాగం వల్లభుల కాలంలో జరిగింది. రెండవ నర
సింహవర్మ, నందివర్మ, రాజేంద్రచోళుడు, శ్రీకృ
ష్ణదేవరాయల కాలంలో ఆలయాల నిర్మాణం
బాగా సాగింది.

కామాక్షి ఆలయం

కంచి అనగానే మొదటగా స్మరణకు వచ్చేది
కామాక్షి ఆలయం. ఈ కోవేల మనదేశంలోని
మూడు శక్తిపీఠాలలో ఒకటి. కాశీ విశాలాక్షి,
మదుర మేనాక్షి మిగతా రెండు పీఠాలు.
కామాక్షి ఆలయంను 14వ శతాబ్దంలో చోళప్ర
భువులు నిర్మించారు. ఈ మందిరం బస్తాండుకు
చాయవ్యంగా అరకికోమిటరు దూరంలో వుంది.

కామాక్షి అమ్మవారిని 'ప్రియదర్శినీ' అం
టారు. ఆమెను దర్శించుకున్న భక్తులు-

అరుణాం కరుణా తరంగితాక్షిం

ధృతపాశాంకుశ పుష్పభాణ చాపాం

అశమాది భిరావృతాం మయూరైః

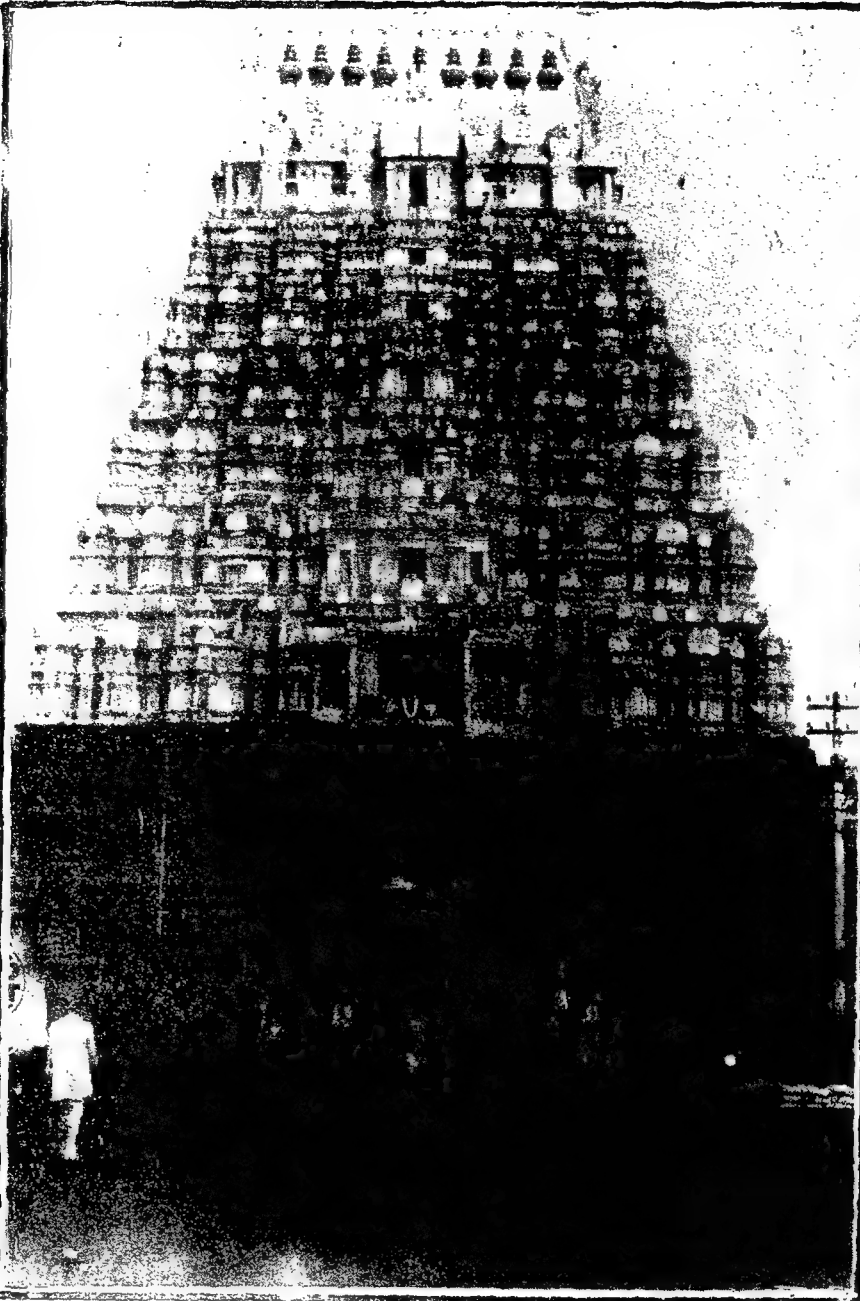
అహమిత్యేన విభావయే మహాశివే

అని ద్వారాస్తారు.

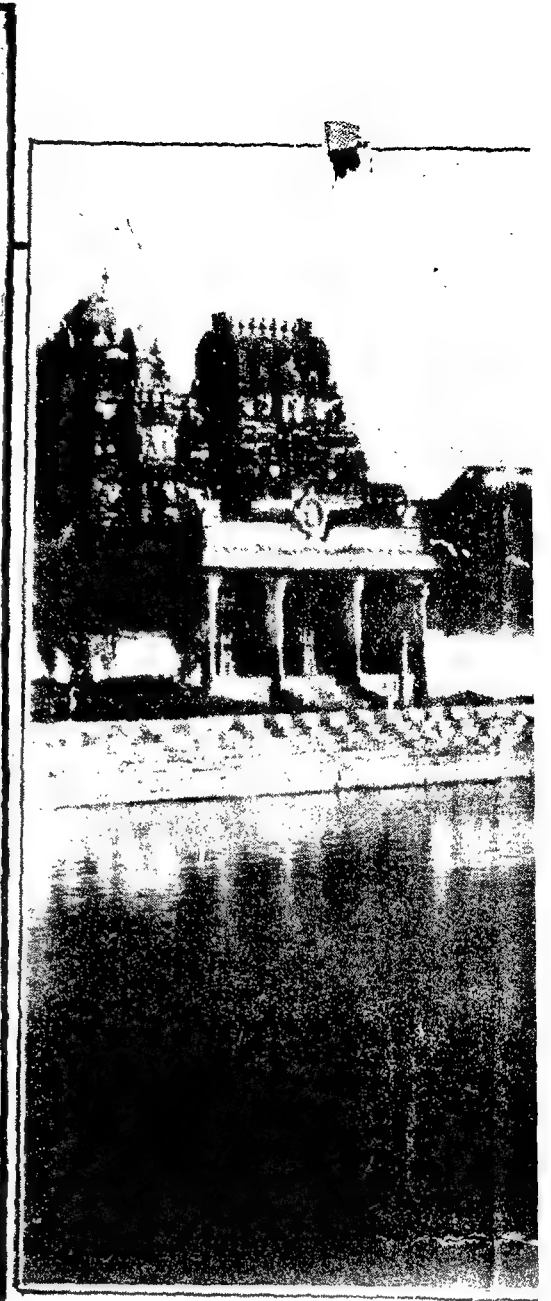
గాయత్రీ మండనం, కామకోటి కామాక్షి,
లయలక్ష్మి, శ్రీచక్రం, సంతానధ్వజం (సనా
తనధ్వజం), అర్చనాశిల్పము, కాశీవిశ్వనాథుడు,
మహాదేవుడుమర్రిని, అన్నపూర్ణ మొదలయిన దేశ
దేవులు యిక్కడ విలసిల్లుతున్నారు.

ఏకాంబరనాథ ఆలయం

దక్షిణ భారతదేశంలోని పెద్ద శివాలయా
లలో యిది ఒకటి. ఆలయానికి గల 188 అ. ఎత్తు
గల 11 అంతస్తుల ప్రదేశద్వారం విశేష ఆకర్షణ.
1509లో శ్రీకృష్ణదేవరాయలు దీనిని నిర్మించాడు.
దీనిమీద గల వివిధ లతాగుల్మాల సృత్య

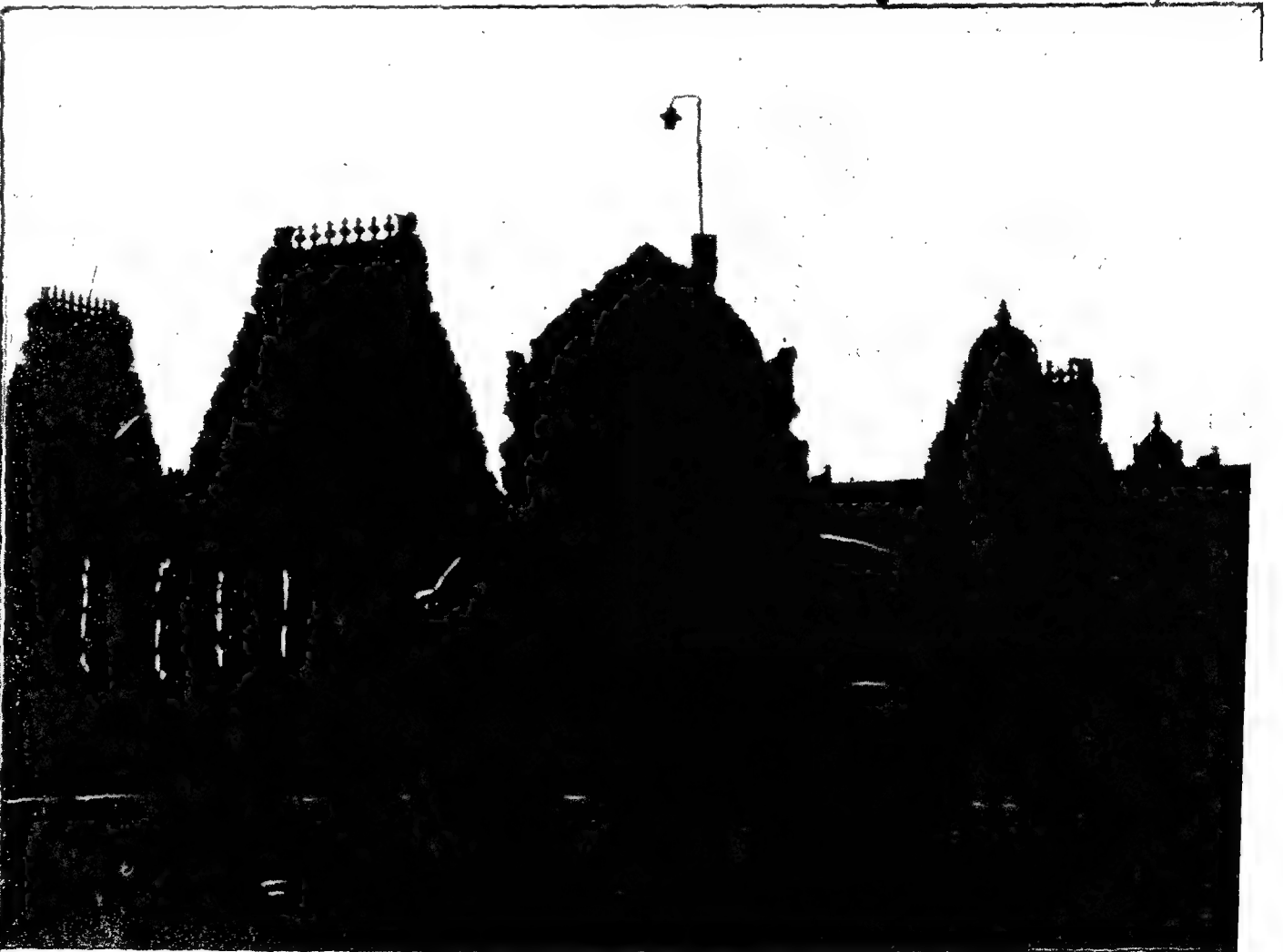
వరదరాజ పెరుమాళ్ ఆలయ సజ్జిమగోపురం

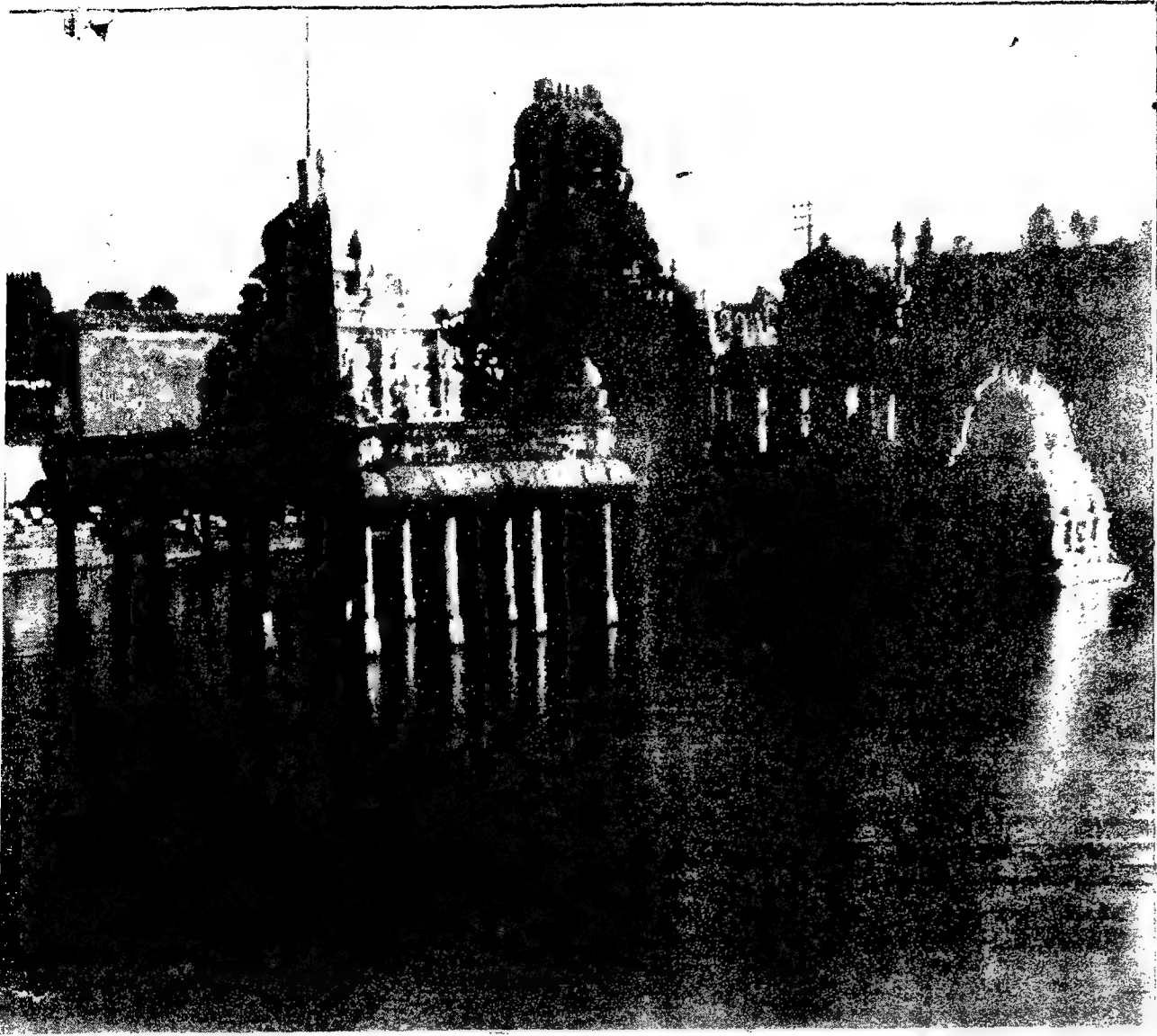
శిల్పాలు మహత్తర కళాఖండాలు. ఈ మందిరం
వల్లభ, చోళ, విజయనగర చక్రవర్తులచేత శ్రీకృ
ష్ణదేవరాయలచే నిర్మించబడిన కళ్యాణమండపం
ఒక అపూర్వ కళాసృష్టి. ఈ కొవేలను
మూడవ కులోత్తుంగుడు, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు
పునరుద్ధరించారు.

ఇక్కడ మూలవరులయిన ఏకాంబరేశ్వరు
డవతరించటానికి స్థానికులు ఒక కథ చెప్తారు.
శివ పార్వతుల వివాహమహోత్సవాన్ని తిలకించి
ఆనందించటానికి సముద్ర దేవతలు, సర్ప మహ
ర్షులు హామగిరికి విచ్చేస్తే, ఆ భారానికి భూమి
ఉత్తరదిశకు ఒరిగింది. ఆ భారాన్ని సరిచేసి

ఏకాంబర నాథ ఆలయం

వరదరాజ పెరుమాళ్ ఆలయం

తైలాన నాథ ఆలయం

పుష్పిని సమతూకంలో వుంచటానికి శంకరుడు అగస్త్యుని కందికి సంపాదించాడు. అగస్త్యుడు దర్శించటానికి అనువుగ ఉమాశంకరులు కందిలోకూడ వివాహం కల్పించి జరుపుకుంటారు. ఆ అని వాయితి ప్రకారం ప్రతిపాల్కుమాసంలో యిక్కడ శివపూజలు వివాహమహోత్సవం జరుగుతుంది.

గర్భగృహానికి వెనుక 3500 సంవత్సరములనాటి కుమిడిచెట్టు వుంది. దాని నాలుగు శాఖలు నాలుగు దేవాలకు ప్రతికలుగా భావించబడుతున్నాయి. ఈ చెట్టుకు తిప్పి, పులుపు, చేదు, వగరు రుచులతో కాయలు కాస్తాయి. ఈ పలములు సేవిస్తే సంతానం కలుగుతుందని ఆస్తికుల ప్రగాఢవిశ్వాసం.

ఈ కోవెలోనే ఒక వైష్ణవాలయం కూడ నిర్మించబడినది. మందిర ప్రాకారానికి భోవరి వైపు చుట్టూ 1800 లింగాలు దర్శనమిస్తాయి. దానందు తైలానగిరి నెత్తిన దృశ్యం శిల్పరూపంలో అనేకచోట్ల దర్శనమిస్తుంది. ఈ మందిరంలో గల నటరాజును గూర్చి భక్తులు "నందినవ నుక్క నటరాజ్, నందితవనుక్క యమరాజ్" అనగా "భగవానుని నమ్మినవారికి నటరాజ రక్షిస్తాడు, దేవుని నమ్మనివారిని యమరాజు దండిస్తాడు!" అంటుంటారు.

విశాంబరనాథ ఆలయంలో జరిగే గిరిజా శంకరుల కల్పాణమహోత్సవాన్ని దర్శించటానికి లక్షలకొలది యాత్రికులు వస్తారు. అప్పుడు జరిగే రజిత రథోత్సవం ఒక ప్రత్యేక ఆకర్షణ.

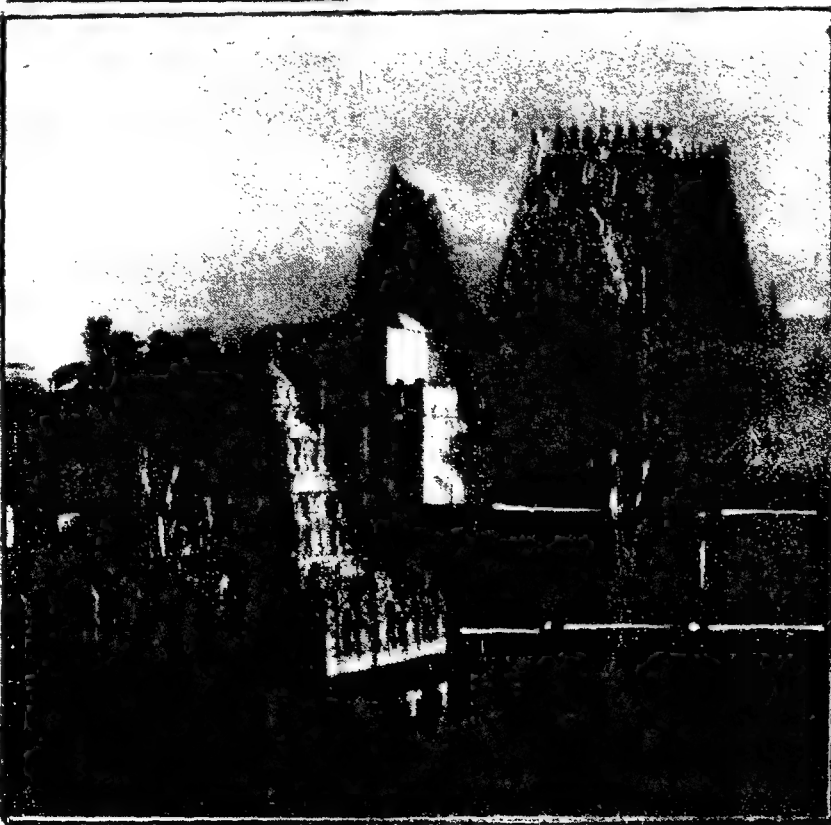
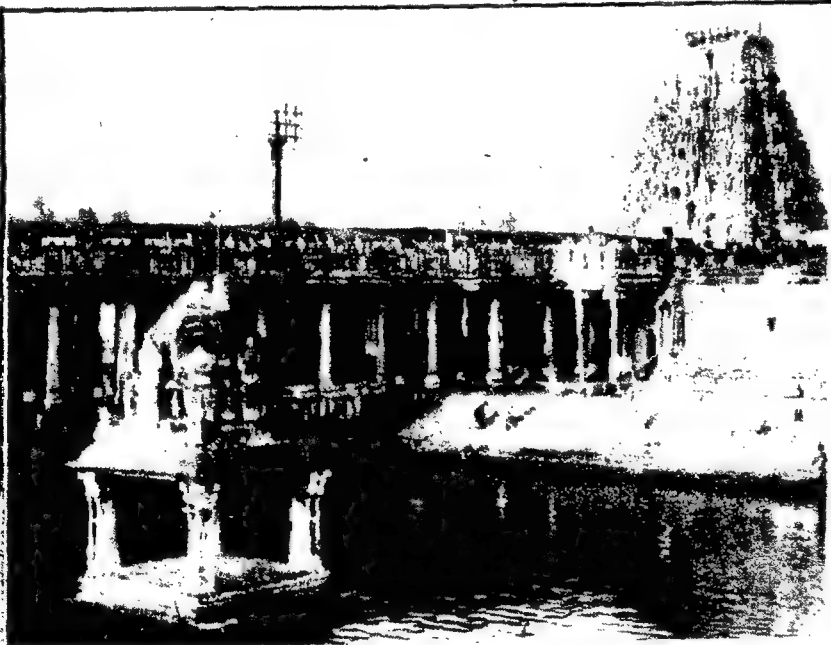
వరదరాజ పెరుమాళ్

బ్రహ్మ నిర్వహించిన అశ్వమేధ యాగాన్ని కుండం నుండి వరదరాజ పెరుమాళ్ దర్శనమిచ్చాడని ప్రతీతి. ఈ మూలవరులను దేవరాజస్వామి అనికూడా అంటారు. విశాంమైన ప్రాంగణంలో యోగనరసింహ, పెరుందేవి తాయార్, సక్కర తాల్వార్, అత్తివరదార్ కోవెలున్నాయి.

ఆలయంలో వెనుకవైపు బంగారు, వెండి బల్లలు, మార్కండ్యులు అతికించబడ్డాయి.

శివవైష్ణవ ప్రతి యాత్రికుడు విడిగా వీనిని స్మరించినవారికి లభిస్తాడని దోషం అంటుంటారు. ఇక్కడగల అనంతశిర్షం పుష్కరిణిలో స్నానమాచరించిన ఫలితంగా మహారాజుమారులు తైవల్యం పొందారని స్థానికుల కథనం.

కామాక్షి మందిరం

అనంతశిర్షం ఒడ్డున పోడశాస్త్రములలో చొక్కరతాల్వార్ దర్శనమిస్తాడు. ఈ పుష్కరిణియందే అత్తివరదార్ ఒక వెండి వర్షెరంలో వుంటాడు. నలబయి సంవత్సరాలకు ఒకసారి పుష్కరిణిలోని నీటిని పూర్తిగా తోడివేసి, స్వామి వారిని దర్శించి సేవించుకొని తిరిగి పుష్కరిణిలోనే వుంచుతారు. వర్షపునీటికి పుష్కరిణి వెంటనే నిండిపోతుంది. ఇందులో జలకమాడిన నమస్త రావళమనమవుతుందని ఆస్తికజన విశ్వాసం.

పుష్కరిణిని అనుకొని దక్షిణం 16వ శతాబ్దంలో విజయనగర చక్రవర్తులచే నిర్మించబడిన స్వామివారి నూరుస్తంభాల కల్పాణమండపం ఒక అపురూప శిల్పకళానిలయం. రామాయణ, మహాభారతముల వివిధ ఘట్టాలు శిల్పాలుగా మలిచారు. గుర్రంమీద స్వారిచేస్తున్న రాక్షసు, రథమన్యధుల విన్యాసం, చిలుక, పాంస, పిల్లి, సింహం మొదలయిన శిల్పాలు ఎక్కవగా వున్నాయి. మండపం మూలంందు గల గుర్రాలపై మల్లబడిన రెండు తలల రాక్షసులు సాటిలేని కళాఖండాలు. ఈ మండపాన్ని ఎంతసేపు తిరికించినా తనివితీరదు.

అలయానికి సశ్చిమాన ఏడు అంతస్తులు, తొమ్మిది కలశాలతో విలసిల్లే 95 అడుగుల ఎత్తయిన గోపురం, తూర్పున 125 అ.ఎత్తు కలిగి తొమ్మిది అంతస్తులు పడకొందు కలశాలతో కోటించే గోపురం. విజయనగర చక్రవర్తుల కాలంలో నిర్మించబడినాయి.

రామానుజ పేదాంతదేశికులు, నాదత్తార్ అమ్మార్, తిరుక్కడినంది మొదలయిన భక్తులు శ్రీస్వామివారిని సేవించి తరించారు.

ఇతర ఆలయాలు

8వ శతాబ్దంలో వర్ణవ ప్రభువయిన రాజసింహ (రెండవ నరసింహవర్మ) నిర్మించిన తైలాన నాథ దేవాలయం అనాటి శిల్పకళావైభవానికి చక్కని నిదర్శనం. ఈ కోవెలకు తూర్పున రెండవ మహేంద్రవర్మ మహేంద్ర పరమేశ్వరాలయాన్ని నిర్మించాడు. తైలాననాథాలయం చుట్టూ మరో 58 దేవాలయాలు నిర్మించబడినాయి.

ఉంగలంద పెరుమాల్ (వామనమూర్తి), కవచేశ్వర్, కుమారకోట్టమ్, పాండవరూథ పెరుమాళ్, వైకుంఠపెరుమాళ్ మందిరాలు తప్పక దర్శించవలసినవి.

కాంచీపురం జైవలకు, బొద్దులకు కూడ పుణ్యక్షేత్రమే! వర్ణవ ప్రభువు మహేంద్రవర్మ జైనం స్వీకరించి, యిక్కడ జైనమందిరాలు నిర్మించాడు. తదుపరి చోళులు యీ మందిరాలను పునరుద్ధరించారు. పిదప విజయనగర

చక్రవర్తులు యిక్కడ సంగీతమండపాన్ని నిర్మించారు. కంచిలో పిటన్నింటిలోపాలు యాత్రికులు కొన్ని బౌద్ధమందిరాలకూడ దర్శిస్తారు. జ్ఞాన చోళులను వెడజల్లే ఆదిశంకరులు స్థాపించిన కామకోటిశం జగత్పూర్ణాధికారిచిన ఒక ఆధ్యాత్మిక కేంద్రం. ఇది తప్పక దర్శనీయం. ఆ ప్రక్కనే మునల్వూరు ప్రార్థనాలయం (మసీదు) వుండుట విశేషం.

కాంచీపురం వల్లువ స్త్రాలకు, వేలివరకు ప్రసిద్ధి. మద్రాసు, మహాలిపురం, బెంగళూరు, తిరుచేరీ, పెల్లూరు, వక్కీరీరం, తిరుపతి మొదలయిన క్షేత్రాలనుండి భిక్షుసౌకర్యం వుంది. ప్రభుత్వ అధిద్యోహాలు, ఆధునిక వసతులతో సత్రాలు, హోటళ్ళు వున్నాయి. రెండురోజుల వ్యవధిలో కాంచీపురం పూర్తిగా చూడవచ్చు.

కంచిలో జన్మ-మరణాలు రెండుకూడా ఎంతో పుణ్యవదాలుగా భావించబడతాయి. సప్తదివ్యక్షేత్రాలలో ఈ నగర ప్రత్యేక కొనియాడబడింది.

అయోధ్యా కుదురా మాయా
కాశీ కాంచీ అవంతికా
పురి ద్వాపరావలి రైవ
సప్తే తా మోక్షదాయికా
ధార్మికనిష్ఠకు కాంచీపురం పెట్టిందిపేరు.
శివవైష్ణవ సామరస్యానికి ప్రతీకగాను, హిందూ బౌద్ధ-జైన ధర్మాం సమన్వయ కేంద్రంగాను, కలావైభవానికి నిలయంగాను శతాబ్దాలుగా విలసిల్లుతుంది కాంచీపురం.

ఫోటోలు, వ్యాసం:
మేజర్ షేక్ మాలాల్

వివాదాస్పదం అయిన అర్జున అవార్డుల బహూకరణ

జూన్ 21న రాష్ట్రపతి భవన్ సెంట్రల్ హాల్ లో రాష్ట్రపతి ఆర్. వెంకట్రామన్ 1988-89 సంవత్సరానికి క్రీడాకారుల ఉత్తమ క్రీడాకారులకు 'అర్జున అవార్డు'లు బహూకరించి గౌరవించారు. అర్జున అవార్డు యీసారి గ్రహీ

అమెచ్యూర్ అథ్లెటిక్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా-కేంద్ర ప్రభుత్వ స్పోర్ట్స్ మినిస్ట్రీల మధ్య మన స్వర్ణం యున్నది. ఈసారి అర్జున అవార్డు విషయంలో మరికొంత వివాదం ఏర్పడినది. క్రిందటిసారి కూడా అథ్లెటిక్స్ విషయంలో ఏకా

పెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా అగ్రగామి లాంగ్ జంప్ క్రీడాకారిణి మెర్రిక్యుట్టన్, లలిత్ బిగ్నల్ల పేర్లు అర్జున అవార్డుకు ప్రతిపాదించినది. ఇద్దరు సీనియర్ జాతీయ అథ్లెట్స్ మెర్రిక్యుట్టన్ క్రిందటి సంవత్సరము బార్మింగ్ హామ్ జరిగిన వరల్డ్ కప్ అథ్లెటిక్ మీట్ లో ఆసియా ఖండ జట్టులో ఎంపిక అయినది. అర్జున అవార్డు బహూకరణ జరిగిపోయినది. కనుక యీ సమస్య నర్మకొనుట మంచిది అని కొందరు సలహా యిచ్చారు. కాని అమెచ్యూర్ అథ్లెటిక్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా పరిస్థితులకు అసంతృప్తి పొందినది. గత జనవరిలో ఆకలాండ్ లో జరిగిన కామన్వెల్త్ గేమ్స్ లో అభిప్రాయ భేదము వలన మనదేశ అథ్లెటిక్స్

స్పర్ధి. విభేదాలను సర్దుకొనకపోతే మనం ఆసియా క్రీడలలో సాధించగల అథ్లెటిక్ ఫలితాలు కోల్పోవుటయే గాక చాలా కాలముగా శిక్షణలో యున్న క్రీడాకారులకు నిరాశ కలుగుతుంది.

కేంద్ర క్రీడా మంత్రిత్వశాఖ అర్జున అవార్డు బహూకరణకు నిబంధనములు యిప్పటికైనా రూపొందించాలి. అలాగే విదేశీ కోచ్ లను నియమించుటకు ముందు వివిధ జాతీయ క్రీడా సమాఖ్యల అభిప్రాయములు తెలుసుకోవాలి. జాతీయ క్రీడా సమాఖ్యలను గౌరవించవలసిన బాధ్యత క్రీడా మంత్రిత్వశాఖ, స్పోర్ట్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియాకు యున్నది. ఇప్పటికే అప్రవ్య

తలు అశ్వనివాహన్ (అథ్లెటిక్స్), ఎం.పి. సింగ్ (హాకీ), పి.కె. యశోదర్ (వరల్డ్ లిఫ్టింగ్), నిల్సన్ బెయిన్ (స్విమ్మింగ్), రాజేష్ కుమార్ (కస్టెబుల్), ఉత్తమ విశ్వవిద్యాలయమునకు అందచే మౌలానా అయిల్ కలామ్ అకాడమీ డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయమునకు లభించినది.

అర్జున అవార్డు గ్రహీతలలో ఆశ్వని నాథ ప్పను అగ్రగామి అథ్లెట్ గా కేంద్ర ప్రభుత్వము గుర్తించుట వివాదాస్పదం అయినది. ఇప్పటికే

భిప్రాయము కుదరలేదు. అమెచ్యూర్ అథ్లెటిక్స్ కేంద్ర క్రీడా మంత్రిత్వ శాఖ వివిధ జాతీయ క్రీడా సమాఖ్యలను అర్జున అవార్డుకు అర్హత గల అగ్రగామి, క్రీడాకారుల జాబితాను పరిశీలించి దాని నుండి ఒకరు, యిద్దరు అగ్రగామిలను అర్జున అవార్డుకు కేంద్ర క్రీడా మంత్రిత్వ శాఖ ఎంపిక చేస్తోంది. దీనిని నిమిత్తం క్రీడాశాఖ మంత్రిత్వ శాఖలో విపులుల సంఘాదులున్నవి. అమెచ్యూర్ అథ్లెటిక్

జట్టు విజయ అవకాశాలున్నా పాల్గొనలేదు. స్పోర్ట్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (సాయి) హాకీ నిల్సన్ 'మిడిల్ డిస్టెన్స్' క్రీడాకారులకు కోచ్ గా నియమించుట పెడరేషన్ వ్యతిరేకించినది. తిరిగి బీజింగ్ ఆసియా క్రీడలు జరుగునున్న సమయంలో తూర్పు జర్మనీ కోచ్ రామ్ తాను క్రీడామంత్రిత్వ శాఖ నియమించింది. దీనికి తిరిగి అథ్లెటిక్ ఫెడరేషన్ అయిష్టత తెలిపినది. ఇంకా రెండు నెలల్లో బీజింగ్ ఆసియా క్రీడోత్సవాలు జరగను

న్నగాయన్న మన క్రీడారంగం పరిస్థితులు సరిదిద్దుకొనకపోతే హాస్యాస్పదముగా తయారు అగును. క్రీడారంగ మేధావులు అనుకోనే పెద్దల నిర్లక్ష్య వైఖరి కూడా యిందుకు కొంత కారణం. విది ఏమైనా వివిధ రంగాలవలె మన క్రీడారంగములో పెద్దల అభిమానం పొందుటకు క్రీడాకారులు వదు అవస్త మాస్తే జాతి కలుగుతుంది. అర్జున అవార్డుతో బాటు లభించే భారీ ఆర్థిక సహాయం యిందుకు కొంత కారణం.

స్పోర్ట్స్ అథారిటీ 'టాలెంట్ హంట్'లో దొరికిన అనర్హతలు సిద్ధిలు

మనకు క్రీడారంగ దృక్పథమూ, అవగాహన, ప్రతిభను గుర్తించుటకు గ్రామీణ ప్రాంతములకు వెళ్ళుట అనే లక్ష్యాలు కోపించాయి. వధ కాల రూపొందించడంలో సరియైన ఆలోచనలేదు. అంతకుమించి నిర్వాణాత్మక కృషిలేదు. అందుకే మనం సమర్థవంతమైన క్రీడాకారిణి రూపొందించుకోలేక, అంతర్జాతీయ, జాతీయ క్రీడారంగాలలో గుర్తింపు పొందలేకపోతున్నాము.

కొద్ది రోజుల క్రితం ముగిసిన 'వరల్డ్ కప్ ఫుల్ బాల్-ఇటాలియా '90'లో అతి విస్తృతకం 'కామెరూన్' స్థాపించిన సందర్భం 'క్రీడారంగ విప్లవం' అనే అనవచ్చును. అంతర్జాతీయ అథ్లెటిక్ పోటీలలో 'కెన్యా' విజయాలు ఆదేశ కృషికి నిదర్శనాలు. జనాభా, వైశాల్యం, సంపన్నత విషయాల్లో మనదేశంతో పోల్చితే అది అన్ని విధాలా అతి తక్కువ స్థాయిలో ఉంటాయి. సుమారుగా మన రెండు జిల్లాంతర ఉండే ఈ దేశాలు అగ్రగామి క్రీడాకారులను రూపొందించుకోని, విజయాలు సాధించుతూంటే మనం ఎందుకు వెనకనడిచి పులుస్తున్నాము. ఆ దేశస్థుల పట్టుదల, క్రీడారంగ అవగాహన, సమర్థతలైన అటగాళ్ళను గుర్తించి తీర్చిదిద్ది సమర్థవంతములుగా తయారు చేయడంలో అక్కడ జరుగుతున్న నిర్వాణాత్మక కృషి ఇదన్నీ వారిదేనక ఉన్నాయి. అగ్రగామి అటగాణిగా ఎవరూ వుట్టరు. వ్యక్తిలో యున్న సమర్థతను గుర్తించి కావలసిన రూపములో తీర్చిదిద్దుట మన ప్రయత్నంలోనే ఉన్నది.

'స్పోర్ట్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా' (S A I)లోని కొందరు అసక్తి కలిగిన 'కోచ్'ల కృషి

గాల్లో శిక్షణ యిచ్చిన కొద్ది కాలంలోనే వారు ఆసియా ఆర్యురి పోటీలలో సంచలన విజయం సాధించారు. బీహార్ గిరిజన బాలురు జాతీయ జూనియర్ హాకీ ఛాంపియన్ షిప్ లో సాధించిన విజయం మన వర్తమాన జాతీయ క్రీడాకారులుగా వివిధ రూపొందించవచ్చునని ఆశ కలిగించింది.

సగరవాసులపై యంతవరకు ఆధారపడిన క్రీడాచేత్రాలు తమ దృక్పథం మార్చుకొని కొండ ప్రాంతాల నివాసులూ, గిరిజనుల వర్ణనే మన

దృఢమైన శరీరంగల, ధైర్యవంతులూ కష్టపడగల సమర్థులూ అయిన సిద్ధిలను తమ అంగరక్షకులుగా నియమించుకున్నారు. వారి వంశస్థులు మన దేశంలో స్థిరనివాసము ఏర్పరచుకొని వ్యవసాయ కూలీలుగా మేలుగాళ్ళుగా జీవిస్తున్నారు.

మరొక అభిప్రాయం ఆఫీకాకు చెందిన నాకలో పేవకులుగా యున్న సిద్ధిలు నౌక ప్రమాదము వలన, దారిద్ర్య మనదేశంలో ఆడుగుపెట్టారు. ఈ సిద్ధి తెగవారు గుజరాత్, కర్నాటక

శిక్షణాభిరంగంలో సిద్ధి బాలురు

క్రీడారంగము భవిష్యత్తులో జాగృతి చెందగలదన్న విశ్వాసానికి వచ్చారు. గుజరాత్, కర్నాటక ప్రాంతములలో కనిపించే ఆఫీకా నుండి వలస వచ్చిన 'సిద్ధి' తెగ బాలబాలికలను స్పోర్ట్స్ అథారిటీ అధినేతలు ప్రత్యేక శిక్షణకు ఎంపిక చేశారు.

రాష్ట్రములలో కనిపిస్తారు. వీరి పూర్వీకులు ఆఫీకా దేశస్థులు అయినప్పటికీ గత అయిదు శతాబ్దముల నుండి వీరు మన భూభాగము పైనే నివసిస్తూ మన సంస్కృతికి సాషేక్షంగా జీవితాలు గడుపుచుండటం వలన అలవాట్లు, నమ్మకాలు, గుణాలు సాగర నాటికాలో మనతో ఏకీకరి

స్వత్యం చేస్తారు. ఆఫీకా దేశ క్రీడాకారులను లక్షణాలలో వీళ్ళలో కూడా కనిపించాయి. అందుకే స్పోర్ట్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా 'స్పెషల్ ఏరియా గేమ్స్' (ఎస్.ఎ.ఐ.) పథకం క్రింద వీరిని గుర్తించి ప్రత్యేక శిక్షణ కార్యక్రమం రూపొందించింది. ఇందునిమిత్తం ఐ.టి.సి. కోటి రూపాయల ఆర్థిక సహాయం అందించింది.

1988లో ప్రారంభమయిన యీ శిక్షణా కార్యక్రమం ప్రకారం గాంధీనగర్ శిక్షణా శిబిరంలో 11 మంది బాలురు, బెంగళూరు డిక్షిణ మండల శిబిరంలో 16 మంది బాలురూ, 14 మంది బాలికలు తర్రీదు పొందుతున్నారు. ఇంకొక నాలుగేళ్ళలో సిద్ధి బాలబాలికలు 400 మిల్లర్లు, 800 మిల్లర్లు అథ్లెటిక్ మిడిల్ డిస్టెన్స్ లో అగ్రగామిలు కావడమే గాక అంతర్జాతీయ పోటీలలో సతకాలు కూడా సాధించగలరన్న ఆశావాహన 'కోచ్'లు వ్యక్తపరిచారు. స్పోర్ట్స్ అథారిటీ 'టాలెంట్ హంట్' కృషి సిద్ధిలో దాగియున్న ప్రతిభను గుర్తించి, ప్రత్యేక శిక్షణ అందించే రూపంలో ఫలించింది. 15 ఏళ్ళ రఫీత్ మక్వానా 800 మిల్లర్ల పరుగు రెండు నిమిషాల కన్నా తక్కువ లోను, 400 మిల్లర్ల పరుగు 52 సెకండ్లలోనూ ఆరు నెలల శిక్షణలో సాధించగలిగాడు. అలాగే మురిమా జాబేదా హుస్సేన్, సజీదాబేగం, శాంతి మల్ ఫిలిఫ్లెలు చిన్న వయసులోనే మంచి అథ్లెట్స్ లక్షణాలు నిరూపించారు.

కొద్ది కాలంలోనే సిద్ధిని చూపిన ఈ ప్రతిభకు అకర్షించబడిన సాయి (S A I) అధినేతలు రెండవ బృందం కొరకు జరిపిన పరిశీలనలో ఎక్కువ సంఖ్యలోనే సిద్ధి బాలబాలికలు పాల్గొన్నారు. నిస్పృహముగా క్రీడాస్ఫూర్తితో జరిగే ఈ కృషి ఫలితం త్వరలోనే దేశం అందుకోగలదు.

తెలుగునాట కూడా సిద్ధిలను వలే సమర్థులైన గిరిజన, వెనుకబడిన తరగతుల బాలబాలికలు ఎందరో ఉన్నారు. వారిని గుర్తించుట మన కృషిలోపమే చెప్పాలి. వగర ప్రాంతం వదలి వెళ్ళుటానికి యిష్టపడని మన క్రీడాధినేతలూ, కోచ్ లు కూడా 'టాలెంట్ హంట్' అయిన

టి.వి.స్పష్టీకరణ

సంగీత ప్రయులను అలరిస్తున్న 'సాధన'

శాస్త్రీయ సంగీతంలో నిష్ణాతులైన కళాకారులు సాల్వేటును సీరియల్ "సాధన". "సాఫ్ట్వేర్" పూర్వాయాక ఆ స్థానంలో ప్రసారం కావల్సిన ఈ సీరియల్ ఆగిపోవుటకు గల కారణములను ఏప్రిల్ 22 సంచికలో వివరించాము. శాస్త్రీయ సంగీత కళాకారుల గురించి వారి అలవాట్ల గురించి వివరంగా ఈ సీరియల్ లో చిత్రికరించారు. ఈ కళాకారుల ప్రతిభను రేడియో, టి.వి. ఇతర సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్లో కొంతమంది ప్రేక్షకులు గమనించే ఉంటారు. ప్రముఖ గాయని బేగం పర్వీన్ సుల్తానా బీచ్ లో మనకు కన్నీటి ఆ దృశ్యం ఎంత ఉద్విగ్నంగా ఉంటుంది? అంతటి మధుర గాయని జనబాహుళ్యంలో కలిసిపోయి సాధారణ శ్రీలా ఉండటం చూడటం ఒకంత ఆశ్చర్యకరమైంది. అంతేకాదు పర్వీన్ వంటగదిలో తన కీర్తనలను బేగం పూర్ గురించి, సంగీతం గురించి అభిప్రాయాలు మార్చాడు. పయ్యెలిన్ విద్యార్థులను జగ్గే పయ్యెలిన్ పలికించే రాగాలు, జగ్గే పయ్యెలిన్ విదేశీ అభిమానులతో ముచ్చటలు.

నిర్మాత శ్రీమతి అనురాధ చౌరాసియా నుండి పుష్పగుచ్ఛం అందుకుంటున్న గానకోకిల లత- ప్రక్త- సహ నిర్మాత ఎస్.సి. చిట్టా.

అందరి గాయని పర్వీన్ సుల్తానాని సంగీత దర్శకుడు ఖయ్యూం పరిచయం చేయగా- నలుగురు సమీపిల్లో ఇంటర్వ్యూ చేసారు. సారంగి విద్యార్థి సుడు రామ్ నారాయణ్ ను ఆశాభోంట్ల పరిచయం చేయగా కర్పూరిలిమాయ ఇంటర్వ్యూ చేసారు.

పయ్యెలిన్ విద్యార్థుడు వి.జె.జగ్గేను పయ్యెలిన్ కర్పూర్ పరిచయం చేస్తుండగా, సబ్ రీటాబాదురి ఇంటర్వ్యూ చేసారు. ఆంధ్రులకు గర్వకారణమైన కర్పూర్ గాత్ర ప్రతిభను డాక్టర్ బాలమురళిక్రష్ణను నలుగురు వినోదాన్ని పరిచయం చేయగా- పెనాత్ మసాని ఇంటర్వ్యూ చేసారు. ఇహ చివరి ఎపిసోడ్ లో పూర్వీన్ పేరెన్నికగన్న పారిస్ నాద్ చౌరాసియాను నాషాద్ పరిచయం చేయగా సురిందర్ కార్ ఇంటర్వ్యూ చేసారు.

నిర్వాహకుల గురించి :

ఈ సీరియల్ నిర్మాత అనురాధా చౌరాసియా పారిస్ నాద్ చౌరాసియా శ్రీమతి.

"సాధన" సీరియల్ లో దర్శనమిస్తాయి.

మొదటి వారం ప్రసారంతో పెనానాయికి భాష్యం వెలికిన ఉస్మాద్ బిస్మిల్లాఖాన్ వ్యక్తిగత జీవితాన్ని లతా పరిచయంతో ప్రసారం చేశారు. ఈ కార్యక్రమం రసజ్ఞులను ఎంతగానో ఆకట్టుకుంది. "సాధన ద్వారా సంగీతంలో ఎంతైనా సాధించవచ్చు!" అన్నదానికి ఉదాహరణ బిస్మిల్లాఖాన్ అంటూ లతా పరిచయంతో కథక్ ఉపాశ్రయ బిస్మిల్లాఖాన్ ను ఇంటర్వ్యూ చేశారు. పవిత్ర పుణ్యక్షేత్రమైన వారణాశిలోని అతి సాధారణమైన ఇంటిలో నివసిస్తున్న ఈ గొప్ప కళాకారుడు తన ప్రతిభ గురించి అనక్షీలని విధంగా మార్చాడు. గంగానది ఒడ్డున ఉన్న దేవాలయంలో తన సాధన ప్రారంభమైందని అంటాడు బిస్మిల్లాఖాన్.

"సాధన" ప్రసార వివరములు - కళాకారులు				
సం	కళాకారుడు	ప్రసారతేది	పరిచయకర్త	ఇంటర్వ్యూచేయువారు
1.	బిస్మిల్లాఖాన్	12-7-90	లతామంగేష్కర్	ఉపాశ్రయ
2.	జగ్గే పయ్యెలిన్	19-7-90	శశికర్పూర్	దుర్గాజనరాజ్
3.	బిమ్ సేన్ జోషి	26-7-90	నాషాద్	భారతి అశ్రేకర్
4.	శివకుమార్ శర్మ	2-8-90	శశికర్పూర్	స్మృతి మెహతా
5.	జనరాజ్	9-8-90	అమృత్ పురి	అనురాధా చౌరాసియా
6.	అమృత్ - ఆలీఖాన్	16-8-90	ఆశాభోంట్ల	సాధన శ్రీవాత్సవ
7.	కిషన్ మహరాజ్	23-8-90	హేమమాలిని	సురిందర్ కార్
8.	డా. చిట్టాబాబు	30-8-90	కమల్ హాసన్	పెనాత్ మసాని
9.	బేగం పర్వీన్ సుల్తానా	6-9-90	ఖయ్యూం	సవీన్ విశ్వల్
10.	రామ్ నారాయణ్	13-9-90	ఆశాభోంట్ల	కర్పూరిలిమాయ
11.	వి.జె. జగ్గే	20-9-90	పయ్యెలిన్	రీటాబాదురి
12.	డా. బాలమురళిక్రష్ణ	27-9-90	వినోద్ ఖన్నా	పెనాత్ మసాని
13.	పండిట్ పారిస్ నాద్ చౌరాసియా	4-10-90	నాషాద్	సురిందర్ కార్

తర్వాత భాగంలో తలలా విద్యార్థులను జగ్గే పయ్యెలిన్ శశికర్పూర్ పరిచయం చేయగా, గాయకుడు దుర్గా జనరాజ్ ఇంటర్వ్యూ చేసారు. చివరసంలో క్రికెట్ ఆడుతుండగా తన తండ్రి కొట్టినవైనం, గుర్తు చేసుకుంటూ ముచ్చటించాడు జగ్గే పయ్యెలిన్.

రాజోపు ఎపిసోడ్ లో పండిట్ బిమ్ సేన్ జోషిని ప్రముఖ సంగీత దర్శకుడు నాషాద్ పరిచయం చేయగా, భారతి అశ్రేకర్ (వాగ్గేకి దునియా ఫేం) ఇంటర్వ్యూ చేసారు. పంతుర్ ప్రవీణుడు పండిట్ శివకుమార్ శర్మను శశికర్పూర్ పరిచయం చేయగా స్మృతి మెహతా

ఇంటర్వ్యూ చేసారు. పద్మభూషణ్ అవార్డ్ గ్రహీత పండిట్ జనరాజ్ ను ప్రముఖ పండిట్ తెర విలన్ అమృత్ పురి పరిచయం చేయగా, జనరాజ్ ఒకప్పుటి శిష్యురాలైన అనురాధా చౌరాసియా ఇంటర్వ్యూ చేసారు. ఉస్మాద్ అమృత్ ఆలీఖాన్ ను ప్రముఖ గాయని ఆశాభోంట్ల పరిచయం చేస్తుండగా టి.వి. అనాపూర్ సాధనా శ్రీవాత్సవ ఇంటర్వ్యూ చేసారు. తలలా వాద్యకారుడు కిషన్ మహరాజ్ ను డ్రీమ్ ఇంటర్వ్యూ చేసారు. విదానాదంలో పేరెన్నికగన్న చిట్టాబాబుని నలుగురు కమల్ హాసన్ పరిచయం చేస్తుండగా- గాయకుడు పెనాత్ మసాని ఇంటర్వ్యూ చేసారు.

పండిట్ జనరాజ్

భార్యలైన లక్ష్మి ఆకాశవాణిలో పని చేస్తున్నారు. సహనిర్మాత ఎస్.సి. చిట్టా ఢిల్లీ వ్యాపారక్షేత్ర. ఎస్.సి. చిట్టా క్రితంలో "యోగా ఫర్ టెలీవిజన్ లివింగ్" నిర్వహించాడు. అసలు "సాధన" తరహా సీరియల్ నిర్మాణమే వ్యవస్థాపకంతో కూడుకున్నది. వివిధ నైపుణ్యాల కళాకారులను, వారి స్వంత ప్రదేశాలలో ఇంటర్వ్యూ చేయటం, పేరున్న పరిచయ కర్తలు, ప్రముఖులతో ఇంటర్వ్యూలు నిర్వహణ ఇవన్నీ సులభతరమైనవి కావు.

శాస్త్రీయ సంగీతం పట్ల అభిలాష ఉన్న ప్రతి ఒక్కరూ ఈ సీరియల్ ఎపిసోడ్ ను వీడియో రికార్డింగ్ లేదా ఆడియో రికార్డింగ్ అయినా చేసి భద్రపరచుకోవల్సిన అత్యుత్తమ సీరియల్ "సాధన!"

అరుణ్ గోవిల్ గాయకుడిగా "మషాల్"

రామాయణ్ రామ పాత్రధారి సీరియల్ అయ్యాక చిన్నతెరకు దూరమయ్యారు. ప్రేక్షకులు తనను ఎక్కడ మరచిపోతారేమోనని భావించి తనే స్వంతంగా చిన్నతెరకు ఓ సీరియల్ నిర్మించాడు. అరుణ్ గోవిల్ శ్రీమతి, లతా నిర్మాణంలో ఈ సీరియల్ తయారైంది. చాలామంది తారలు పాటలను తామే స్వయంగా పాడుకోవటం ఈమధ్యకాలంలో ఎక్కువైంది. ఇరవై అరు ఎపిసోడ్స్ గా తయారైన "మషాల్"లో ప్రముఖ గాయకుడు అమావజిత్ హతో కలిసి అరుణ్

గోవిల్ పాటలు పాడారు. త్వరలో ప్రసారానికి సిద్ధమవుతున్న ఈ సీరియల్ లో అరుణ్ గోవిల్, లతా అరుణ్ గోవిల్, సుధీర్ పాండే, సులభ ఆర్య, విప్లవజోషి, శివకుమార్, భరత్ కర్పూర్, అవతార్ గిల్, దిలీప్ కులకర్ణి, అజియూహరి, అరుణ్ జక్సి నటించున్నారు. జ్ఞాన్ దేవ్ అగ్నిహోత్రి రచనచేసిన "మషాల్"కు, కెమెరా అజిత్ వాయక్ నిర్వహిస్తుండగా, సంగీతదర్శకత్వం అమావజిత్ నిర్వహిస్తున్నారు, నిర్మాత అరుణ్ గోవిల్

శాస్త్రీయ సృత్యం ఆధారంగా "నాట్యమూర్తి"

యామిని కృష్ణమూర్తి

సంగీత ప్రయులను అలరిస్తున్న సాధన సీరియల్ కు జతగా సృత్యం ప్రధానాంశంగా మరో సీరియల్ తయారైంది. కూచిపూడి భరత నాట్య ప్రవీణురాలైన యామిని కృష్ణమూర్తి ప్రధాన పాత్రగా స్త్రీయ నిర్వహణలో వస్తున్న సీరియల్ "నాట్యమూర్తి". భారతీయ శాస్త్రీయ

సృత్యరీతులకు అద్దం పట్టే విధంగా ఈ సీరియల్ నిర్మిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. భారతదేశంలో పేరెన్నికగన్న ప్రముఖ దేవాలయాలలో "నాట్యమూర్తి"ని చిత్రీకరిస్తున్నారు. దేవాలయాలలోని మూర్తులను ప్రధాన పాత్రలుగా తీసుకుని ఈ సీరియల్ నిర్మిస్తున్నారు. ఉదాహరణకు మొదటి

ఎపిసోడ్ లో మూర్తి సూర్యుడు. సూర్యుని ప్రధాన దేవాలయమైన కోణార్కలో. ఈ ఎపిసోడ్ చిత్రీకరిస్తారు. అదే విధంగా మిగిలిన ఎపిసోడ్స్ ఖజురహో (అర్జున మూర్తి), చిదంబరం (నటరాజమూర్తి), కాంచీపురం (కామాక్షిదేవి) లో షూట్ చేస్తున్నారు. శాస్త్రీయ సృత్యాన్ని అభిలషించే ప్రేక్షకులకు "నాట్యమూర్తి" పూర్తి సంతృప్తినిచ్చే సీరియల్ గా భావించవచ్చు.

పాలమరశెట్టి గణపతిరావు

లలిత కళా తరంగిణి

తండ్రినిటకరంగం

7

తండ్రినాటక రంగ చరిత్ర మొదలు సంస్కృత నాటకాల ఆంధ్రీకరణతో ప్రారంభమయింది. ఈ సంస్కృత నాటకాల అనువాదం పోటీపడి సాగించారు ఆనాటి కవులు, పండితులు... ఒకేనాటకాన్ని పలువురు అనువదించడం ఇక్కడ గమనించదగ్గ విషయం. కాళిదాసు అభిజ్ఞాన శాకుంతలం నాటకాన్ని పరమహంసరామయ్యలు, కోరాడ రామచంద్రశాస్త్రి, కందుకూరి వీరేశలింగం, రాయదుర్గం నరసింహయ్యశాస్త్రి, వేదం వేంకటరాయశాస్త్రి, దాసు శ్రీరాములు, వడ్డాది సుబ్బారాయుడు, వత్సవాసు వెంకటసీతాద్రావా, త్రిపురాన సూర్యప్రకాశరావు, మంత్రిప్రగడ భుజంగరావు, కాంచనపల్లి కవకమ్మ, మోచర్ల రామకృష్ణయ్య, దుర్వా సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, కేశిరాజు వెంకటప్పసంపా అప్పారావు ప్రభువులు తెలిపింది.

ఈ నాటకంలోని దుష్టాంతుడి పాత్రలో రాణించిన నటులలో కందాడై శ్రీనివాసన్, పారి ప్రసాదరావు, ఎడవల్లి సూర్యనారాయణ, తొన్న విక్రమ శేషగిరిరావు, చొమ్మగంటి కృష్ణమూర్తి ప్రభువులు వున్నారు.

కాంచనపల్లి పాత్రను ఉప్పలూరి సంతోషరావు, జి. రామచంద్రయ్య, సరస్వతి రంగస్వామి, కోపర్తి రామమంతరావు మొదలైనవారు పోషించారు.

కాళిదాసు మాళవికాగ్ని మిత్రం నాటకాన్ని కందుకూరి వీరేశలింగం, వేదం వేంకటరాయ శాస్త్రి, దాసు శ్రీరాములు, వత్సవాసు సీతాద్రావా, కుల్లంపల్లి శరణయ్యగార్లు తెలిపింది. విక్రమోర్వశాకావ్యంపై వేదం వెంకటరాయశాస్త్రి, వడ్డాది సుబ్బారాయుడు, ఆచంట సాంఖ్యాయ సత్య, వత్సవాసు సీతాద్రావా ఆంధ్రీకరణ చేశారు.

భవభూతి ఉత్తరరామ చరితాన్ని వాచిలాల వాసుదేవశాస్త్రి, కోరాడ రామచంద్రశాస్త్రి, దాసు శ్రీరాములు, మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రి, ఓలేటి వెంకట్రామశాస్త్రి, ద్వీవేది బ్రహ్మానందశాస్త్రి, మంత్రిప్రగడ భుజంగరావు, నిడమర్తి జలమర్క ప్రసాదరావు, వేదం వేంకటరాయశాస్త్రి, బలిశేషల్లి అక్షి కాంతం, ఆచంట సాంఖ్యాయసత్య, జయంతిరామయ్య, జనమంచి వెంకట్రామయ్య, త్రిపురాన సూర్యప్రకాశరావు ప్రభువులు అనువదించారు. భవభూతిచే మహావీర చరిత్రను దాసు శ్రీరాములు, మల్లాదిసూర్యనారాయణశాస్త్రి తెలుగు చేశారు. మాళవికాధవాన్ని దాసు శ్రీరాములు, జనమంచి వెంకట్రామయ్య ఆంధ్రీకరించారు. దాస్తుని రత్నావలిని కందుకూరివీరేశలింగం, దాసు శ్రీరాములు, వేదం వేంకటరాయశాస్త్రి, అనువదించారు. ప్రియదర్శికను వేదం వేంకటరాయశాస్త్రి, చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తి తెలుగు చేశారు. పొద్దురి నాగానందాన్ని వేదం వేంకటరాయశాస్త్రి, పొన్నెపుగోపాలం, వంపాంగం నరసింహాచారి తెలుగులో వ్రాశారు.

ఇక భానుని నాటకాల్లో స్వప్నవాసన దత్తను చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం, కామూరి వెంకటేశ్వరరావు దివాకర్ల వెంకటాచార్య, తిమ్మానరసూరి కోదండరామయ్య తెలిపింది. ప్రతిష్ఠా యుగం ధర్మాయణాన్ని చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం, వల్లెవూర్ల ప్రజ్ఞాచార్యులు, ప్రతిమ నాటకాన్ని చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం, కామూరిప్రభాకరశాస్త్రి, అభిషేకాన్ని చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం, బులుసు వెంకటరమణయ్య, అవిమారకాన్ని చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం, మానవల్లి రామకృష్ణకవి, బాల చరితాన్ని చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం, మానవల్లి రామకృష్ణకవి తెలుగు చేశారు.

కూడకుని మృచ్ఛకటికాన్ని వాచిలాల వాసు దేవశాస్త్రి, తిరుపతి వేంకటకవులు, విశాఖదత్తుని ముద్రారాక్షసాన్ని కోరాడ రామచంద్ర శాస్త్రి, దాసు శ్రీరాములు, సునంద్ర అనంతరావు, తిరుపతి వేంకటకవులు, పాశెపు గోపాలం, అవధానం చంద్రశేఖరశర్మ అనువాదం చేశారు.

కృష్ణమిశ్రుని ప్రబోధచంద్రయాన్ని కందు

కూరివీరేశలింగం, వడ్డాది సుబ్బారాయుడు, ఆకుండివ్యాసమూర్తిశాస్త్రి, భట్టనారాయణుని వేదసంహారాన్ని కోరాడ రామచంద్రశాస్త్రి, వడ్డాది సుబ్బారాయుడు, శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బులుసు వెంకటేశ్వర్లు, దిగ్భాగిని కుంద మాఅసు వడ్డాది సుబ్బారాయుడు, బులుసు వెంకటేశ్వర్లు, రామభద్రసోమయాజుని జానకీ పరిణయాన్ని దాసు శ్రీరాములు, పాశెపుగోపాలం,

పింగళి అక్షి కాంతం

శక్తి భద్రుని ఆశ్వర్యమాధోమణిని మల్లాది విశ్వనాథశర్మ, విష్ణుబొట్ల కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, వేమూరి అంజనేయశాస్త్రి, మురారిఅనంతరామ వాన్ని సత్యవోలు కామేశ్వరకవి, ఆకుండివ్యాస మూర్తిశాస్త్రి, ఆంధ్రీకరించారు.

జయదేవుని ప్రసన్న రామవాన్ని కొక్కండ వెంకటరత్నం, మంత్రిప్రగడ భుజంగరావు, భాస్కరుని ఉన్నతరామవాన్ని కోరాడరామచంద్రకవి, ఆకిలి శ్రీరామశర్మ, తాడూరి అక్షి నరసింహ రావు, ధర్మసూరి నరకాసురవిజయవ్యాయోగాన్ని కొక్కండ వెంకటరత్నం, శృంగారకవి వెంకట్రామయ్య తెలిపింది.

ఇలాగే స్వతంత్ర పౌరాణిక నాటకాన్నికూడ కవులు ఒకే కథ ఆధారంచేసుకొని పోటీపడి నాటకాలువ్రాశారు.

తెలుగులో పారిశృంగర నాటకాన్ని కొండు బొట్ల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, కందుకూరి వీరేశలింగం, వడ్డాది సుబ్బారాయుడు, ధర్మవరం రామకృష్ణమాచార్యులు, కోలాచలం శ్రీనివాసరావు, నాదెళ్ల పురుషోత్తం, బలిశేషల్లి అక్షి కాంతం, మంత్రిప్రగడ భుజంగరావు, మల్లాది విశ్వనాథశర్మ ప్రభువులు వ్రాశారు. బలిశేషల్లి అక్షి కాంతం గారి పారిశృంగర నాటకం బాగా ప్రాచుర్యం పొందింది.

పారిశృంగరుని పాత్రలో పారిప్రసాదరావు, అద్దంకి శ్రీరామమూర్తి, డి.వి. సుబ్బారావు, మాగంటి సుబ్బారావు, అంజనేయశాస్త్రి-కోటయ్య, అంకంరాజు రామారావు, కందాడై శ్రీనివాసన్, రామాయణం సర్వేశ్వరశాస్త్రి ప్రభుతి నటులు మంచి పేరు తెచ్చుకున్నారు.

ప్రహ్లాద నాటకాన్ని కందుకూరి వీరేశలింగం ధర్మవరం రామకృష్ణమాచార్యులు, కోలాచలం శ్రీనివాసరావు, చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం, బండ్ల సుబ్రహ్మణ్యం వ్రాశారు.

ప్రహ్లాద నాటకంలోని హిరణ్యకశిపుడి పాత్రలో నెల్లూరి నాగరాజారావు, బల్లారి రామవ, కందాడై శ్రీనివాసన్, మంజుమూరి కృష్ణారావు, కొచ్చెడ్కోట రంగారావు బాగా రాణించారు.

సావిత్రి నాటకాన్ని ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులు, శ్రీరామ పబ్లికానందశాస్త్రి, ససుమర్తి యజ్ఞనారాయణశాస్త్రి, మల్లాది వీశ్వనాథ శర్మ, ద్రోణరాజు వీతానారావు ప్రభువులు వ్రాశారు.

సావిత్రి పాత్రలో ఉప్పలూరి సంతోషరావు, పారుపల్లి సుబ్బారావు లబ్ధప్రతిష్ఠలయ్యారు. సత్యవంతుడు పాత్రను యడవల్లి సూర్యనారాయణ పోషించేవారు. మోహినీరుక్మాంగద నాటకాన్ని ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులు, కోలాచలం శ్రీనివాసరావు భేతవూడి భగవంతురావు వ్రాశారు.

పి. నూరిబాబు

ఉపావరణయం నాటకాన్ని ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులు, వేదం వేంకటరాయశాస్త్రి వ్రాశారు. గిరిజా కల్యాణనాటక కర్తలు ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులు, కోలాచలం శ్రీనివాసరావు, చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం.

చంద్రహాస నాటకాన్ని ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులు, కోలాచలం శ్రీనివాసరావు వ్రాశారు. పారిప్రసాదరావుగారు చంద్రహాసుని పాత్రను పోషించేవారు.

వరూధిని నాటకాన్ని ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులు, భేతవూడి భగవంతురావు, పాతాళభేది సుబ్రహ్మణ్యకవి వ్రాశారు.

సీతాస్వయంవరాన్ని ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులు, కోలాచలం శ్రీనివాసరావు, పానుగంటి అక్షి నరసింహరావు, దుర్వాక రాజశేఖరకవి వ్రాశారు.

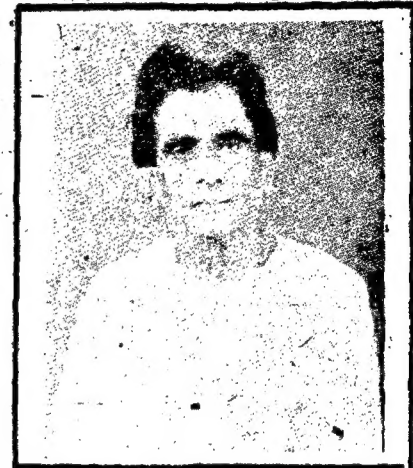
యడవల్లి సూర్యనారాయణ రామరు పాత్ర ధరించేవారు. పాడుకా పల్లవార్షిచేకం నాటకాన్ని ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులు, కోలాచలం శ్రీనివాసరావు, పానుగంటి అక్షి నరసింహం, దుర్వాక రాజశేఖరం కవి వ్రాశారు. లంకాదహనాన్ని ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులు, కోలాచలం శ్రీనివాసరావు, పసుమర్తి యజ్ఞనారాయణ వ్రాశారు. లఘుక నాటకాన్ని కోలాచలం సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,

కందాడై శ్రీనివాసన్

కోలాచలం శ్రీనివాసరావు, మల్లాది విశ్వనాథశర్మ, కాళినాథుని వీరమల్లయ్య, విష్ణుబొట్ల సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరశాస్త్రి, రామనారాయణ కవులు రచించారు. ద్రౌపది వస్త్రాసరణం నాటకాన్ని కోలాచలం శ్రీనివాసరావు, మల్లాది అమృత రామశాస్త్రి వ్రాశారు. పాండవాజ్ఞానవాసాన్ని సునంద్ర అనంతరావు, జనమంచి శేషాధికర్మ,

చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం రచించారు. సైందవ వధ నాటక కర్తలు మనస్సాకం శ్రీనివాసనారాయణ, కాళిభట్టు బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి, కాళుకూరి నారాయణరావు కీచక వధను విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం వ్రాసారు. పారిజాతాపహరణాన్ని చిలకమర్తి అక్షి నరసింహం, పారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి, నాదెళ్ల పురుషోత్తం కవి నాటకీకరణ చేశారు. ప్రభావతి ప్రద్యుమ్న నాటకం తిరుపతి వేంకటకవులు, హోతా వెంకటశాస్త్రి ప్రణీతం. కళాపూర్వోదయ నాటక రచయితలు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, సుట్టి అక్షి నరసింహశాస్త్రి, పరశారం వెంకటకృష్ణమాచార్యులు, తిరుపతి వేంకటకవులు భారతంలోని మల్లాలను తీసుకొని పొందవ జననం, పొందవ రాజనూయం, పొందవ ప్రవాసం, పొంద

బనవరాజు సుబ్బారావు

వోద్యోగం, పొందవవిజయం, పొందవాశ్వమేధం అనే పౌరాణిక నాటకాలు వ్రాశారు. వీరి పొంద వోద్యోగ విజయాలు ఆనాడు ప్రజలను రంజించేసేవి. ఈ నాటకంలోని కృష్ణుని పాత్రను మల్లాది గోవిందశాస్త్రి, మంజులూరి కృష్ణారావు, డి.వి. సుబ్బారావు, లెల్లంకొండ సుబ్బారావు, బంధా కవకలింగేశ్వరరావు వంటి మహానటులు పోషించేవారు. దుర్యోధనుడిపాత్రను మాధవపెద్ది వెంకట్రామయ్య, ధర్మరాజు పాత్రను అద్దంకి శ్రీరామమూర్తి, పింగళి అక్షి కాంతం వంటి వారు పోషించారు.

ధర్మవరం రామకృష్ణమాచార్యులకూడా భారత మల్లాలలో నాటకాలు వ్రాశారు. పాంచాలి స్వయంవరం, యుద్ధిష్ఠిర యువరాజ్యం, బృహస్పతి, మోషయాత్ర, ప్రమీలాద్భుతీయం మొదలైనవి వారి నాటకాలు.

రామాయణంలోని సంఘటనలు ఇతివృత్తంగా తీసుకొని పానుగంటి అక్షి నరసింహం కల్యాణ రాఘవం, విజయరాఘవం, వనవాస రాఘవం అనే నాటకాలు వ్రాశారు. దుర్వాక రాజశేఖర కవి సీతాపహరణం వ్రాశారు. జనమంచి శేషాధికర్మ శ్రీరామవనవాసం వ్రాశారు.

పానుగంటి అక్షి నరసింహం, రాధాకృష్ణ, ముత్తరాజు సూర్యారావు, శ్రీకృష్ణకులభారం నాటకాలు. రచించారు. తులాభారంలో కృష్ణ

శ్రీమతి సురభికుమారాయ్

పాత్రలో యడవల్లి సూర్యనారాయణ, రాయప్రోలు సుబ్రహ్మణ్యం, వంపాంగం రామానుజాచారి ప్రసిద్ధులు, స్థానం నరసింహరావు, ఉప్పలూరి సంతోషరావు, సత్యభామ పాత్రలకు పెట్టింద పేరు.

- గాంధీ

స్థూలకాయం ఎవరికైనా సరే కష్టాన్నే తెచ్చి పెడుతుంది. అందచందాలను చెడగొట్టే సంగతి ఎలా ఉన్నప్పటికీ ఆరోగ్యాన్ని సైతం పాడు చేయడంలో స్థూలకాయాన్ని మించింది లేదని వైద్య నిపుణులు చెబుతూ ఉంటారు.

ఒళ్లు పెరగడం వయస్సుతోపాటు వచ్చే లక్షణమని చెప్పడానికి వీలులేదు. మామూలుగా వయస్సుకు తగ్గ ఒళ్లురావడం వేరు, ఒళ్లు పెరగడం వేరు. లావుపాటి వాళ్లుకు అన్ని విధాలుగానూ ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. ఏ పని త్వరగా చేయలేరు. వెంటనే అలసిపోతారు. పైగా పదిమంది కంటే ఎక్కువగా వడతారు. బయటికి రావాంటే కూడా సంకోచపడుతూ ఉంటారు.

స్థూలకాయం రావడానికి ఎన్నో కారణాలు ఉన్నాయి. వివరాలకు తీసుకుంటే ఒక కారణం. ఈవిధంగా ఒళ్లు పెరిగి ఉంటే దానిని తిండి తగ్గించడంవల్లా తగ్గించుకోవచ్చు. డాక్టర్ల సలహామేరకు వ్యాయామాలుచేసి ఒంటిని అదుపులో పెట్టుకోవచ్చు. కానీ ఇతరత్రా కారణాలవల్ల వచ్చే స్థూలకాయాన్ని తగ్గించుకోవడం అంత తేలిక కాదు. డైటింగ్, ఎక్సర్ సైజింగ్ తప్పనిసరిగా చేస్తూ ఉండాలి. లేకపోతే ఒళ్లు అదుపు తప్పే అవకాశం ఉంది.

పోతే స్థూలకాయం వల్ల కింది అవలక్షణాలు కలగవచ్చు. ఇందులో సందేహమేమీలేదు.

- * ఆయుర్వాయం తగ్గవచ్చు.
- * సెక్స్ సామర్థ్యం పడిపోవచ్చు.
- * వంద్యత్వం రావచ్చు.
- * రోగ నిరోధకశక్తి బాగా తగ్గిపోవచ్చు.
- * గుండెజబ్బులు పారాత్మగా సోకవచ్చు.
- * రక్తపోటు విపరీతంగా పెరగవచ్చు.

- ఇంతకంటే చెడ్డ సభావాన్ని కలిగించే లక్షణాలు ఏదీ ఉండవు కాబట్టి స్థూలకాయం ఎందుకొచ్చిందో తెలుసుకుని దానిని అరికట్టుకోవడానికి కృషి వంచన లేకుండా ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

అందంకోసం....

స్థూలకాయం అందాన్ని చెడగొడుతుంది. శిల్పకన్యలా ఉండవలసిన అమ్మాయి భారీ దేహంతో కనిపిస్తే ఎంతగానూ పచ్చి కొబ్బరి తాంటి పరువంతో ఉన్నప్పటికీ మనసుకు బేజారుగా అనిపిస్తుంది. తప్ప వాయిగా ఉండదు. అందరూ చూడవలసిన మాదిగా కాకుండా అదో మాదిరిగా చూస్తూఉంటే ఆ అమ్మాయికి ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. అమ్మాయి విషయంకూడా అంతే. మగతనం ఉట్టిపడే శరీరానికి వర్తమాకారానికి ఎంత తేడా ఉంటుంది. స్థూలకాయులు సెక్స్ లో చురుకుగా పాల్గొనలేరు. అడవారయినా, మగవారయినా ఈ విషయంలో ఒకటే. అందంగా కనిపించాలంటే భారీ దేహాన్ని తగ్గించుకోవడం తప్పదు.

సెక్స్ సామర్థ్యం సన్నగిల్లుతుంది...

విపరీతంగా కొవ్వు పదార్థాలు చేరుకోవడం వల్ల ఒళ్లు పెరిగితే సెక్స్ సామర్థ్యం మందగిస్తుందని నిపుణులు అంటున్నారు.

మగవారి విషయంలో అయితే పురుషాంగం "మాస్ట్రా ప్యూబ్లిక్ ప్లాట్"లో పూర్తిగా మునిగి ఉంటుంది. అంగస్తంభం జరిగినా ప్రవేశానికి అనుకూలంగా ఉండదు. ఇందుకు కారణం కొవ్వు కణజాలం అడ్డుగా ఉండటమే. ఈ కారణంగా అందోళన, అసంతృప్తి పెరుగుతుంది. మానసిక సంద్విగ్ పరిస్థితివల్ల సెక్స్ సామర్థ్యం మరింతగా దిగజారుతుంది. పైగా సెక్స్ లో పాల్గొనడానికి కూడా బాగా ఇబ్బంది పడవలసి వస్తుంది. విపరీతమైన బడలిక ఏర్పడుతుంది.

అడవారి విషయం తీసుకుంటే భారీ దేహ మున్న మహిళలు సెక్స్ సమయంలో తగిన విధంగా రెస్పాన్స్ ఇవ్వలేరు. అంగ ప్రవేశానికి వీలు కల్పించే విధంగా తగిన కదలికలను వారు ప్రదర్శించలేరు. ఎప్పుడూ ఒకే విధంగా ఒకే పోజీషన్ లో పడుకుని ఉండడంవల్ల వారికి సెక్స్ లో డ్రీట్ కలగదు. వారి భాగస్వాములకు సైతం ఉత్సాహం లోపిస్తుంది. పైగా బాగా భారీ

స్థూలకాయాన్ని తగ్గించుకోలేకపోతే...

దేహాన్ని త్రీలు చాలత్వంగా అనిపిస్తారు. కొంతమందికి సెక్స్ పేరు చెబితేనే బెడరిపోతారు కూడా. ఇటువంటి వారికి ప్రసవంకూడా కష్టమే అవుతుంది. అసలు గర్భం నిండడం కూడా కష్టమనే చెప్పాలి.

ఒకవేళ దురదృష్టవశాత్తు భార్య భర్తలు ఇద్దరూ స్థూలకాయులైతే సరేసరి. ఇక చెప్పవలసిన వాడేదు. సెక్స్ లో వారు పాల్గొనడమనేది చాలా కష్టమనే చెప్పాలి. ఇద్దరికీ అలసట, బడలిక తప్పనిస్తే సంతృప్తి, సంతోషం అనేవి కలుగవు. కాబట్టి సెక్స్ సుఖానికి అడ్డుగా నిలిచే స్థూలకాయాన్ని తగ్గించుకోవడం చాలా అవసరమని ఎవరైనా చెబుతారు.

భారీ దేహం మూలంగా అడవారిలో "సెక్స్ హార్మోన్ లైండింగ్ గ్లోబ్ లిన్" బాగా చూరిపోతుంది. ఈ ప్రోటీను సెక్స్ హార్మోన్ల కదలాడాలో ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తుంది. ఇందువల్ల అడ, మగ హార్మోన్ల మోతాదులు పెచ్చు తగ్గుతుంటాయి. మగ హార్మోను- డీఎన్ టెస్టోస్టెరాన్ అంటారు. బాగా పెరుగుతుంది. డీఎన్ఎ అడవారికి మగ వారికి మల్లే రోమాలు రావడమే కాకుండా, రుతుచక్ర దోషాలు అత్యధికం అవుతాయి. ఫలితంగా వంద్యత్వం ఏర్పడుతుంది. ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం.

అదే స్థూలకాయులైన మగవారి విషయంలో అయితే అడహార్మోను- డీఎన్ ఎస్ట్రోజెన్

వాడకం వల్ల సెక్స్ సామర్థ్యం తగ్గే అవకాశం లేకపోలేదు. అడవారి విషయంలో ఆరుగురున్నది ఇదే.

పోతే స్థూలకాయానికి తోడుగా మధుమేహం లేదా డయాబిటీస్ కూడా ఉంటే చెప్పనే అక్కరలేదు. నవాలబలహీనత వస్తుంది. అంగస్తంభం లోపిస్తుంది. ఫలితంగా వంద్యత్వం వస్తుంది.

ఈ కారణంగా స్థూలకాయులైన త్రీ పురుషులు ఎంతో నిరాశానిస్థులైపోతే ఉంటారు. స్థూలకాయాన్ని తగ్గించుకోవడమే దీనికి పరిష్కారము.

హైపోథాలమస్ ప్రభావం.....

యుక్తవయస్సులో వస్తున్న త్రీ, పురుషుల మీద హైపోథాలమస్ గ్రంధి ప్రభావం బాగా వుంటుంది. ఈ గ్రంధి కనుక సరిగా పనిచేయక పోతే పిట్ట్యాటి హార్మోన్లు సరిగా ప్రవించవు. ఈ కారణంగా లైంగిక వ్యవస్థ దెబ్బతింటుంది.

మగ పిల్లలలో రోమాలు రావడం, వృషణ ఎరగడం, అంగస్తంభం జరగడం వంటివి సరిగా ఉండవు. అదే అడపిల్లలలో అయితే రుతుచక్రం ఆలస్యం అవుతుంది. ఒక్కోమారు రుతుచక్రమే మొదలవదు. ప్రసావ కూడా ఏర్పడవు.

ఈ లక్షణాలకు తోడుగా స్థూలకాయం కూడా ఉన్న పరిస్థితి వర్తనాశీతం. ఈ సంక్షోభం భరించరానిది. భారీ దేహాన్ని తగ్గించుకోవడం చాలా ముఖ్యం. ఇందుకు తగ్గిన పద్ధతులను డాక్టర్లను సంప్రదించి నిర్ణయించుకోవడం అవసరం. ఈ విషయంలో పురుషుడైనా, త్రీ అయినా సగ్గుడవలసిన అవసరం లేదు.

డైటింగ్, ఎక్సర్ సైజింగ్ ముఖ్యం

స్థూలకాయం వల్ల ఎన్నోరకాల అనర్థాలు ఉన్నాయని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. జన్మ నెలబడగా వచ్చినా, హార్మోన్ లోపాల వల్ల వచ్చినా, విపరీతమైన తిండితినడం వల్ల వచ్చినా, ఎంట్లో నిరు చేయడం వల్ల వచ్చినా- ఇలా ఏ విధంగా వచ్చినప్పటికీ స్థూలకాయాన్ని తగ్గించుకోవడం తప్పదు. ఇది చాలా అవసరం. లేకపోతే నిండుమాంసేట్లు బతకవలసిన వారు పారాత్మగా అర్థాంతరంగా బతుకు ముగించవలసి వస్తుంది. డాక్టర్ల సలహా మేరకు జీవధర్మ కాని, హార్మోన్ థెరపీ కాని చేయించుకోవలసివస్తుంది.

అన్నింటి కన్నా ముఖ్యం డైటింగ్. దీని తరువాతవి ఎక్సర్ సైజింగ్, ఈ రెండు అంశాలను క్రమం తప్పకుండా పాటిస్తూ ఉంటే భారీ దేహాన్ని నెమ్మది నెమ్మదిగా తగ్గించుకోవచ్చు. అయితే ఒళ్లు తగ్గించుకోవాలనే తొందరతో అసలు తిండితినకుండా పేదవు తగ్గడంవల్ల "అనోరెక్సియా నెర్వోసా" వస్తుంది. ఈ స్థితిలో ఆకలి ఉండదు. అన్నం తినబుద్ధి పుట్టదు. ఇటు వంటివైనా కూడా సెక్స్ మీద అసక్తి సరిగ్గా విసుగుపరుస్తుంది. వంద్యత్వం కూడా రావచ్చు.

కాబట్టి వైద్యుని సూచనల మేరకు నడచుకుంటూ స్థూలకాయాన్ని తగ్గించుకోవడమే ఉత్తమం. ఆస్టితో, ఉత్సాహంతో జీవితం గడిపేందుకు, సుఖంగా సంసారం చేసుకునేందుకు ముందుమాట, ఒక క్రమపద్ధతి అవసరం. స్థూలకాయాన్ని నెమ్మది నెమ్మదిగా దూరం చేసుకుంటే మార్కెట్ల జీవితం మన నిండు భవిష్యత్తు మన ముందు నిలుస్తుంది.

ఏం చేసినా, చేయాలనుకున్నా మన చేతుల్లోనే ఉందని ఎవరైనా వరే గ్రహించక తప్పదు.

- డాక్టర్ గుమ్మనూరు

రమేష్ బాబు

బుద్ధికూడామందగిస్తుందా?

సెక్స్ కోరికలు కలగాంటే త్రీ పురుషులమధ్య బలీయమైన ఆకర్షణ పుట్టుకురావాలి. సెక్స్ వాంచలు మానసిక స్థితిగతులను బట్టి ఆధారపడి ఉన్నా, భౌతిక సంబంధమైన దేహ సౌందర్యాలను, వంపు పొంపులను బట్టి కూడా బలంగా పెరుగుతూ ఉంటుంది.

మాస్తా మాస్తా ఏ త్రీ కాని, ఏ పురుషుడైనా స్థూలకాయులు తమ భాగస్వాములు కావాలని కోరుకుంటారు. స్థూలకాయం సెక్స్ అప్పిల్ను చంపి వేస్తుంది. పైగా స్థూలకాయంతో భార్య ముందు నగ్నంగా నిలబడాలన్నా, భర్త ముందు వగ్గంగా నిలబడాలన్నా - ఆ భర్తకు, ఆ భార్యకు - ఎంతో అసౌకర్యంగా ఉండవచ్చు. చెప్పకోలేని సంకోచం కలుగవచ్చు.

సెక్స్ సంగతి ప్రక్కన బెట్టినా బుద్ధి విషయంలో కూడా స్థూలకాయులు బాగా వెనకబడి ఉన్నారని, ఉంటారని తెలుస్తోంది. వీరు స్వతహా మంచబుద్ధులు కాకపోయినా స్థూలకాయంవల్ల వీరు రకరకాలమానసిక క్లേശాలకు గురి అవుతారు. సెక్స్ లో పాల్గొనలేరు. పాల్గొన్నా తప్పని పొందలేరు, ఇవ్వలేరు. ఎంతో బిడీయంగా ఉంటారు. ఈ అన్నింటి కారణంగా వీరు ఒకరకమైన మానసిక ఒత్తిడికి లోనై తీవ్రమైన "డిప్రెషన్"కు గురి అవుతారు. డిప్రెషన్ లో ఉన్నవారు సరిగా ఆలోచించలేరు. క్రమక్రమంగా వారి బుద్ధి వికాసం సన్నగిల్లుతుంది. ఇది నివారించవలసిన అంశం. దీనికి మార్గం స్థూలకాయాన్ని దూరం చేసుకోవడమే.

హార్మోన్ల స్థాయి మారుతుంది....

స్థూలకాయం వల్ల హార్మోన్ల స్థాయి మారుతుంది. ముఖ్యంగా సెక్స్ హార్మోన్ల దామాషా బాగా మారిపోతుంది.

అంటారు- బాగా ఎక్కువవుతుంది. దీని కారణంగా సెక్స్ సామర్థ్యం దెబ్బతింటుంది. పైగా అడవారికి మల్లే ప్రసావ వస్తాయి. పిల్లలు రాకుండానే ఉండిపోతాయి. ఈ కారణంగా భారీ దేహమున్న పురుషులు ఎక్కువ మంది వంద్యులుగా ఉంటారు.

ఈ స్థూలకాయాలకు తోడుగా శివర్తికు సంబంధించిన హోమోల కనక ఉంటే ఇక చెప్పనే అక్కర్లేదు. హార్మోన్ల నియంత్రణ వ్యవస్థకు మగ వారిలో అచింతింపదగ, అడవారిలో బుగడాయడి తనం చేటు చేసుకుంటుంది. ఫలితం మాత్రం ఒకటే. వీర్యకరణాలు సరిగా పుష్టి చెందక పురుషులలో వంద్యత్వం వస్తే, రుతుచక్రాలు సరిగాలేక త్రీలలో వంద్యత్వం వస్తుంది.

గుండెజబ్బులు, రక్తపోటులు తప్పనిసరి

ఇకపోతే స్థూలకాయులైన త్రీ, పురుషులను వట్టి వేదించుకుంటేనే గుండె జబ్బులు, రక్తపోటులు ఉండనే ఉన్నాయి.

స్థూలకాయాలకు మూలకారణమైన కొలెస్టరాల్ వంటి క్రొవ్వులు ధమనులలో బాగా పేరుకు పోయి రక్త ప్రసరణకు అంతరాయం కలిగిస్తాయి. దీని కారణంగా "ఆర్టీరియో స్క్లెరోసిస్" ఏర్పడుతుంది. ఫలితంగా రక్తపోటు పెరుగుతుంది. దీనివల్ల హైపర్ టెన్షన్ ఏర్పడుతుంది.

ఇందువల్ల మగవారిలో అంగస్తంభం జరిగే అవకాశం కూడా ఉండదు. సాధారణంగా అంగస్తంభం జరగడానికి పురుషాంగానికి మామూలుగా ఉండే రక్తం కన్నా 30, 50 రెట్లు ఎక్కువ రక్తం అందాలి. స్థూలకాయులైన పురుషులు హెపర్ టెన్షన్ కు గురి అవుతూ ఉండడం వల్ల రక్తం కావలసినంతగా అందదు. ఫలితంగా అంగస్తంభమే జరగదు.

రక్తపోటు తగ్గించుకోవడంకోసం మందులు వాడడం అవసరమవుతుంది. ఈ మందుల

హిందీ సాహిత్య చరిత్ర

డాక్టర్ యాదగడ్డ అశ్వప్రసాద్

(గత సంచిక తరువాయి)

వల్లభాచార్యుని పుష్టిమార్గంపై ఆ కాలపు కవులెందరో అనుసరించారు. వీరిలో ఎనిమిది మంది చాల ప్రసిద్ధులైనారు. వీరు 'అష్టాశులు' అని పిలువబడ్డారు. గోస్వామి విరల్ నాథ్ మహాప్రభు వీరిపై తన అశిష్టుల ముద్ర (చాప్) వేసినకారణంగా వీరు 'అష్టాచాప్' కవులని కూడా ప్రసిద్ధి చెందారు. వీరు భగవంతుని 'అష్టయామసేవ'కు నియుక్తులై, తమ తమ పంతు సమయంలో భగవంతుని భజనలను, కీర్తనలను పాడుతూ ఉండేవారు. వీరే కాకుండా రస, బాన్ మొదలగు ఇతర కవులు కూడా ఈ మార్గాన్ని అనుసరించారు. మొత్తంమీద హిందీ సాహిత్యపు కృష్టి పాసక శాఖ, వల్లభాచార్యుని పుష్టిమార్గంవేత జీవం పోసుకున్నదని చెప్పవచ్చు.

వలభ సంప్రదాయపు కృష్టి భక్తికవులు పుష్టిమార్గం

వల్లభాచార్యుడు 'కుష్మాద్యైతం' అధారంగా ప్రజా ప్రాంతంలో భక్తి ప్రచారాన్ని సాగించాడు. భగవంతుని అనుగ్రహం లేదా కృపే 'పోషణ', లేదా 'పుష్టి' అని వాని అధారంగానే వల్లభాచార్యుడు పుష్టి మార్గపు భక్తి పద్ధతి కొనసాగించాడు. పుష్టి మార్గం భగవంతునిగూడ మార్గం. ఈ మార్గాన్ని అనుసరించే భక్తులు తొలికప్పున బాహ్యసాధనలను ఆపివేసుకుంటారు. ఈ విధానంలో వివిధమైన దార్శిక కర్మములకు స్థానం లేదు. భక్తికి ప్రాతిపదికగానీ, తమ చేసినవాటికి ఫలితంగా కలిగిన లభించిన పాపాలు, భగవత్కృప వలన వాటిని అనే తొలగిపోతాయని భక్తులకు 'సద్విమర్శ' లభిస్తుందని ఈ మార్గముల విశ్వాసం. సమస్త పురుషోత్తముడైన భగవంతుని, స్వరూప మంద కృపిని పొంది ఆయన లీలలో ప్రవేశించటం, పురుషోత్తముని పూజనానంతో భాగంగానో, ఆయన ఆచరణలుగానో, ఆయనలో స్థానం పొందటం, భాతిక పరిచాన్ని విడిచి అపారితక శరీరంలో భగవంతుని వైకుంఠంలో ఆనందానుభూతిని పొందటం, పుష్టిమార్గమే 'సహి'లో జన్మించినట్లు భావించారు. భక్తియొక్క మూడు ప్రధాన ఫలితాలుగా వేర్వే

నబడ్డాయి. ఈ విధంగా మోక్షప్రాప్తి దృష్టిలో పుష్టిమార్గం మిక్కిలి సులభమైనదని చెప్పబడింది. పుష్టిమార్గములైన కృష్ణభక్తి కవులు ఈ విషయాన్ని అధారంగా చేసుకునే, శ్రీకృష్ణుని రూప సౌందర్యాన్ని కృంగారమండిత చేసి, ఆ భగవంతుని అనుగ్రహించే పాంకోసం, కావ్యరచనలు చేసారు. ఈ పుష్టిభక్తిని దృష్టిలో వుంచుకునే వీరు శ్రీకృష్ణుని వివిధ లీలలను వర్ణించారు.

'అష్టాచాప్' కవులు

వల్లభాచార్యుడు స్థాపించిన పుష్టిమార్గం భక్తి సంప్రదాయాన్ని, తమ రచనలలో వల్లభింపచేసిన కవులు అనాడు ఎందరో వున్నారు. అయితే వీరిలో గోస్వామి విరల్ నాథ్ చేత ఆశీర్వాదపు ముద్రపొందిన ఎనిమిదిమంది ప్రసిద్ధకవులు 'అష్టాశులని', 'అష్టాచాప్' కవులని విఖ్యాతిచెందారు. వీరిలో కుంభనదాన్, సూరదాస్, పరమానందదాస్, కృష్ణదాస్ వల్లభాచార్యుని శిష్యులు కాగా గోవిందస్వామి, నందదాస్, చిత్ సాస్వామి, పతుర్పుజదాస్ గోస్వామి విరల్ దాస్ శిష్యులు. అష్టాచాప్ కవులు పుష్టిమార్గంపై విధానంలో పూర్తి సహకారం అందిస్తుండేవారు. వల్లభ సంప్రదాయంలో మంగళాచరణ, అంకారం, గాల్, రాజయోగం, ఉత్తాసన, భోగం, సంధ్యఆరతి, శయనం-ఈ అష్టయామ సేవలకు విశేష ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది. శ్రీ.శ. 1565లో ఈ 'అష్టాచాప్' స్థాపించబడింది. సంప్రదాయపు దృష్టితో 'అష్టాచాప్' లోని ఎనిమిది మంది భక్తికవులు సామాన్యమానవుల కంటే ఉన్నతంగా భావించబడేవారు.

సూరదాస్

సూరదాస్ కృష్ణాపాసకశాఖ కవులలో సర్వత్రా ప్రఖ్యాతి. ఈయన జననకాలం విషయంలో పండితులకు ఏకాభిప్రాయంలేదు. సూరదాస్ శ్రీ.శ. 1476, శ్రీ.శ. 1483 మధ్యకాలంలో జన్మించినట్లు భావించబడుతున్నది. కొందరు పండితులు, సూరదాస్ రుచికారా నవీనంలోని సహి గ్రామంలో జన్మించినట్లు చెప్పగా, మరికొందరు పండితులు ఆయన ఢిల్లీకి సమీపంలోవున్న 'సహి'లో జన్మించినట్లు భావించారు.

సూరదాస్ తండ్రి సుప్రసిద్ధ హిందీ కవి చంద

వరదాయ వంశస్థుడైన రామదాస్. సూరదాస్ తల్లి పేరు కానల్లాడేవి. సూరదాస్ అందుడు. కొందరు పండితులు సూరదాస్ పుట్టుగ్రుడ్డివాడగా భావించగా, కొందరు పండితులు ఈయన తన జీవితపు రెండవ దశలో గ్రుడ్డివాడయ్యాడని వాదించారు.

మధురలోని గోమాల్ లో సూరదాస్ తన మాధుర్యమైన గొంతుతో పదాలు పాడుతూ వల్లభాచార్యుని దృష్టిలోపడ్డాడని, వల్లభాచార్యుడు సూరదాస్ తన శిష్యునిగా స్వీకరించి శ్రీనాథుని మందిరంలో కీర్తనల నాటించే పని అప్పగించారని చెప్పబడింది. ఈయన శ్రీ.శ. 1563లో స్వర్గస్థుడయ్యాడు.

సూరదాస్ భాగవతాన్ని గేయపదాలలోకి మార్చాడు. ఈ 'పదాల' సంకలనమే 'సూర - సాగర్' ఇందులో ఇక్కడపైగా పదాలున్నట్లు చెప్పబడినప్పటికీ ఇంతవరకు నాలుగువేల పదాలు మాత్రమే లభించాయి. సూరసాగర్ కాకుండా సాహిత్యం పారి మరియు సూరసారానాథికూడా సూరదాస్ కృతులే. వ్యాపాలి మరియు నలదమయంతి అనే రెండు కృతులు సూరదాస్ రచించినట్లు చెప్పబడినప్పటికీ ఇవి అలభ్యాలుగానే వుండిపోయాయి.

సూరదాస్ కావ్యాలు వినయే, బాలలీలలు మరియు ప్రేమ వర్ణన సంబంధితాలుగా విభజించబడ్డాయి. సూరదాస్ కృష్ణాపాసకుడు. కృష్ణనిపట్టు ఆయన భక్తి వత్సా మరియు వినయ భావనలతో కూడినట్టివి. ఈయన భగవంతుని నిరాకార మరియు సాకార రూపాలను గురించి చర్చించినప్పటికీ సాకారోపాసనే భగవత్పూజికి తేలికయిన మార్గమని ఆయన ప్రబోధించాడు. శ్రీకృష్ణుని బాలలీల విస్తృతి వర్ణన సూరదాస్ కవితకు జీవంపోసింది. కృష్ణుని బాల లీల లకు, బాల్య క్షీణలకు సంబంధించిన ఏ భాగము, ఏ భావము సూరదాస్ కవితలో రూపుదిద్దుకోకుండా మిగిలేదు. తల్లిప్రేమకు సంబంధించిన సహజ చిత్రణకూడా యశోద ద్వారా సూరదాస్ తన కవితలో పూర్వగమంచేసాడు. యశోదా, బాలకృష్ణుల సంభాషణలను సూరదాస్ చిత్రించిన తీరు అమోఘం, అనితరసాధ్యం.

ప్రేమకు, కృంగారానికి సంబంధించిన పదాలతో సూరదాస్ సంయోగ వియోగ కృంగారాలు రెంటిని చిత్రించాడు. ప్రేమలైవాడలో గోపికలతో శ్రీకృష్ణుని

రాసలీలలను, మరియు కృష్ణుడు మధుర వెల్లిపో పిమ్మట గోపికల విరహాన్ని సూరదాస్ ఎంతో మరగానూ, మనోజ్ఞంగానూ చిత్రించాడు. సూర కావ్యాలలో కృంగారం, భక్తి, వాత్సల్యాలతో శాంతరసం కూడా ప్రభావోత్సాహకంగా పోషి డింది. పోష్య, భయానక, అద్భుత, రౌద్రర కూడా సందర్భోచితంగా చిత్రించబడ్డాయి. 'సూర వలె కృంగారపు సంయోగ, వియోగ షడ్భలు రె అద్భుతంగా వర్ణించిన కవి మరొకరు లేరని ఆ రామచంద్ర శుక్ల వ్రాశారు.

ప్రజా బాధయొక్క స్వాభావిక సౌందర్యం న సూరదాస్ కావ్యాలలో గోచరిస్తుంది. అక్కడ సంస్కృత, పారిశీక శబ్దాలుకూడా ఉపయోగి డాయి. లోకోక్తులను సందర్భానుసారంగా ఉప గించిన కారణంగా సూరదాస్ కావ్యభాష న సౌందర్యాన్ని సంతరించుకున్నది. చందస్సుల యోగంలో 'గీత'కు అత్యధిక ప్రాధాన్యత నిధి టికి, సూరదాస్, దోహ, చౌపాయి, రోలా, మొదలగు చందస్సులను ప్రేతం ఉపయోగించ

కుంభనదాస్

కుంభనదాస్ గృహస్థే అయినప్పటికీ విరా కాలం గడిపాడు. ఈయన 'అష్టాచాప్' కు ఒకడు. ఈయన గాత్ర మాధుర్యానికి ముగ్ధుడైన భాచార్య డేయను శ్రీకృష్ణునివై కీర్తనలను చేసే కార్యక్రమ ముప్పవేసాడు. ఈయన తియ్యదనపు ప్రశంసలు విని అక్కర్లే పతేహూర్ ఆహ్వానించినట్లు, అక్కర్లే ఆహ్వానాన్ని మన్నించి నదాస్ అక్కడకు వెళ్లిన్నట్లు చెప్పబడింది. క దాస్ యొక్క ఏ గ్రంథం ఇంతవరకూ లభించి విడివిడిగా ఆయన పదాలు లభిస్తాయి. శ్రీ బాల, ప్రేమ లీలల వర్ణన, వీటియొక్క విషయంగా వున్నది.

పరమానందదాస్

కన్యాకుల్యాణికి చెందిన బ్రాహ్మణ కుటుంబ జన్మించిన పరమానందదాస్ పారిభక్తి సారవశ మునిగి అసలు గృహస్థ జీవితంలో ప్రవేశించే (మిగతా వచ్చే) సంచికలో

చిన్నపిల్లలలో నిస్పృహ — భవిష్యత్తుకు పునది

మన ఆదనాలు, కోరికలు తీరనప్పుడు మనం పుద్గితకు ఆ తరువాత నిరాశ నిస్పృహ లకు లోనవుతాం. అదేవిధంగా తమ కోరికలు, అభుసాలు తీరనప్పుడు పిల్లలు కూడా తీరని అశాంతి, నిరాశ, నిస్పృహలకు లోనవుతూవుంటారు. వీటి నుండి బయటపడడానికి మనం యితర వ్యాసకాలను కల్పించుకుంటాం. పిల్లల నిరాశ, నిస్పృహలకి చాలా మట్టుకి తల్లి తండ్రులే కారణమవుతూ వుంటారు.

తల్లిదండ్రులు పిల్లల విషయంలో అతిజా గ్రతలు తీసుకోవోయి చిన్న పిల్లలను యేవనీ చేయనీయక జీవితంలో ఎదురయ్యే ఇబ్బందులను గురించి వాటికి పదిసార్లు పాచ్చరించడం పిల్లలను నిస్పృహకు లోను చేస్తుంది. కాని ఏదోవొక సందర్భంలో చిన్న పిల్లలను నిస్పృహకు లోను చేయని తల్లిదండ్రులు వుండరు. అంతేకాదు ఇలా పిల్లలని నిస్పృహకు లోను చేయకపోవడం కూడా సవ్యమైన పద్ధతి కాదని మనోవైజ్ఞాని కులు పేర్కొంటున్నారు. తల్లి దండ్రులు ప్రేతం యీ ప్రపంచంలోని యితర వ్యక్తులపై వున్నప్పుడు మాత్రమే ఇంట్లో చేకూరిన అనుభవాలతో పిల్లల యీ ప్రపంచంలోకి అడుగిడగలరు. అలా కాక తల్లిదండ్రులు యితరులకు భిన్నంగా వుండే యీ ప్రపంచాన్ని యెదుర్కోవడం పిల్లలకు అత్యంత క్లిష్టతరంగా రూపొందుతుంది.

చిన్న పిల్లలు యెదుర్కోనే నిస్పృహలన్నింటి లోకి రెండురకాలను ప్రధానమైనవిగా పేర్కొనడ గినవని మనోవైజ్ఞానికులు చెబుతున్నారు. పిల్లలు తమ చిన్నతనంచేత, పెద్ద వారిలా ప్రవర్తించగల సామర్థ్యాన్ని సంతరించుకోక పోవడంచేత తప్పని సరిగా యితరులపై ఆధారపడవలసి వుంటుంది. వారిలా తమ మట్టా తిరుగుతూ ప్రతిదానికి విసిగించుతూ వుండడం తల్లిదండ్రులకెంతో విష

గుదల, చికాకును కలిగిస్తుంది. అసహనాన్ని కలి గిస్తుంది. వారు విసుగుతో పిల్లలను దూరంగా పొయ్యంటారు. చిదరించుకుంటారు. చికాకు పడ తారు. అది పిల్లలకెంతో నిస్పృహ కలిగిస్తుంది.

వారి లెత మనస్సులపై వాక బెడదిన ముద్ర పడుతుంది. మనం నిత్య జీవితంలో చూస్తూనే వుంటాం. వాణి ప్రాద్దుట బంతితో ఆటప్రారం భిస్తుంది. ఈ ఆట ఆమె తల్లికిష్టం వుండదు. వాణికి ఆటమీద పున్న సరదా అమ్మచూపుం దేమానన్న భయం, కంగారు వల్ల ఎదురుదెబ్బ కానికి తగులుతుంది. వాణి పెద్దగా విడుస్తుంది. తల్లి అక్కడికి వెళ్లి వాణిని సముదాయించడానికి బదులు అలా ఎందుకు ఆదావని కనురుకుంటుంది. వాణిని వో దెబ్బ వేస్తుంది. పెద్దగా కేకలు పెడుతుంది. ఆ సందర్భంలో వాణి నిస్పృహకు లోనవుతుంది. నిరాశకు లోనవుతుంది. వాణికి

తన తల్లిపద్ధత యెంతమాత్రం భద్రత లేదనే అభి ప్రాయం కలుగుతుంది.

చిన్న పిల్లలు ముద్దుగా కోరినప్పుడు పెద్దలం వెంటనే అడ్డుచెబుతాం. వారి కోరికను నిరాక

రిస్తాం. వారిలో నిస్పృహ, నిరాశవోలు చేసు కుంటాయి. వారిపై మనం చూపే నిర్లక్ష్యం వారికి నిరాశ కలిగిస్తుంది.

మన కిష్టమయినప్పుడు మాత్రం వారిపై ప్రేమాభిమానాలను కురిపిస్తాము. దాని కెంత మాత్రం కారణం వుండదు. వాటివల్ల పిల్లలకు యెట్టి లాభంవుండదు. ఆ సంగతి వాళ్ళా గ్రహించగలుగుతారు. వారితో మనకి యేదైనా అవుసరంగాని ప్రయోజనంగాని వున్నప్పుడు మనం చాలా మంది అవిధంగా ప్రవర్తిస్తాము. అది మానవ సహజం. కాని మనం అకారణంగా వారిపై దానియడానికి అనకాశంవుంది. బాలు తొందరగా యెక్కడికో వెళ్ళబోతూ

చూపే యీ ప్రేమ సహితం నిరాశకు, నిస్పృహ వుంటాడు. అతన్ని గాఢంగా కౌగిలించుకొ ముద్దుల వర్షం కురిపిస్తాం. ఎక్కడికో తొం పనిమీద వెళ్ళబోతూవున్న బాలును నిషే రణంగా ఆపేం. అందుచేత అతనిలో నిరా నిస్పృహ కలుగుతాయి. మనం అప్పుడు అతని చూపిన ప్రేమనివ్వగలమయినదని, కనలు నడని, తనను కేవలం వెళ్ళకుండా ఆపడా మాత్రమే ఆడిన నాలుకమని వారు అర్థం న కుంటారు. మనం వారిపట్ల యెప్పుడు ప్రేమ మానాలను ఎందుకు, ఏ కారణంచేత కన స్తామో అర్థం చేసుకోలేకకూడా వారు షిర నిస్పృహలకు లోనయ్యే అవకాశముంది.

సంతనంనుంచి పిల్లలకు మనం అనేక యాలను నేర్పించడానికి ప్రయత్నిస్తూవుంటా మలచిస్తాం నుండి, నడవడంనుండి అన్ని యాలలో పిల్లలకి యేవేవో నేర్పాలని కు పాలవదుతూవుంటాం. ఈ అంశాలన్నీ న నేర్చుకొని, వాటిని సవ్యంగా వాడునెరవేర్చా మన అత్యంత వాడివి నిస్పృహకు లోబరుస్తూ

వారి కిష్టమయిన రీతిలో సంఘరించే వారికి లేదని వారు గుర్తిస్తారు. మనం ని పభోయే పనిలో చిన్న పిల్లలకు సయితం కలిగించడం, వారంతలు వారు ప్రతి విష నేర్చుకునే విధంగా మనం సహనం చూపడం సరియైన పద్ధతి. చిన్న పిల్లలు రకరకాలయిన పణలతో మీనద్రకు రాగిగిళిలో వారు అనవ నిస్పృహకు లోనుకాలేదని మీరే గుర్తింపు. వేళ పిల్లలు మిమ్మల్ని చేరువదానికి న స్తూవుంటే వారికి మీ యెడ యింకా లభించలేదని అర్థం. అప్పుడు మీరు వారికి వ చేరువదానికి ప్రయత్నించాలి.

- హిప్పాలిట్స్ టి.ఎన్.ఐ

ఆంధ్రదేశిక

కళాప్రియులకు

ఆంధ్రదేశిక

సంగీత సాహిత్య ప్రియులకు ఆంధ్రదేశిక (జులై 1) ఆంధ్రదేశిక 'ఆంధ్రదేశిక' గానే ఉంది. దక్షిణ భారతదేశంలో సంగీత సాహిత్యాన్ని ఏలు తూర్పు భారతదేశం గురించి, ఆయన వచ్చి పూర్తి జరుపుకుంటూనే సందర్భంగా వచ్చిన వ్యాసాలు సంగీతప్రియుల్ని ఎక్కువగా ఆనంద పరచగా, ఆయన వాగ్గేయకార సార్వభౌముడు కూడా కనుక సాహిత్యప్రియుల్ని కూడా ఆంధ్ర దేశంవై. రససిద్ధుడు బాలమురళి అంటూ దాక్షర్ లత వ్రాసిన వ్యాసం, విద్యత్కలావేత్తగా ఆయన్ని పేర్కొంటూ దాక్షర్ బాలాంత్రపు రజనీ కాంతారావు అందించిన వ్యాసం, రెండూ రెండు ఆణిముత్యాలు.

బాలమురళి జీవిత విశేషాలను, ఆయనలోని కళావైరుష్యాన్ని, రచనా పాటవాన్ని, ఉన్నది ఉన్నట్లు పాఠకలోకానికి అందించిన రచనలు 'ఆంధ్రదేశిక'లో రావడం ప్రతికకు గర్వ కారణం.

దంతులూరి చినరామచంద్రరావు, రామచంద్రరావు.

యుద్ధరంగంలో బాలలు అన్న వ్యాసం ఆసక్తికరంగా వుంది. అల్లూరి సీతారామరాజు గురించి చక్కటి వ్యాసం గొప్పగా వుంది. భూలోక వైకుంఠం గురువాయూర్ పుణ్య క్షేత్రం విశిష్టత, దృశ్యాల అద్భుతంగా వున్నాయి. మూలనలభై సంవత్సరాల ప్రకాశం బ్యాంకీ, భూకంపాల పట్టిక తదితర శీర్షికలు ముచ్చటగొల్పాయి ఈ వారంలో.

-చోడవరపు నాగేశ్వరరావు, సీకిందరాబాద్.

సంతోషం

యూవారం ఆంధ్రదేశిక (డి. 8.7.90వ తేది)లో గురువాయూర్ దేవాలయ ప్రాముఖ్యత, అందరి గొప్పతనం, విశేషాలు మరియు స్వామి బొమ్మలతో మీ పాఠకులు ఆనందించే విధంగా వున్నందులకు చాలా సంతోషం అయినది. యిదే సంచికలో సమాజశ్రేయస్సుకు ఉపయోగపడే ప్రకాశం బ్యాంకీ పుట్టు పూర్వోత్తరాలు అందరి ముఖ్యతను తెలియజేసిన శ్రీ మౌలాగార్ని మరియు మీకు నమస్కృతులు తెలుపుచున్నాము. యిలాగే జాతికి తెలుపవలసిన ముఖ్యమైనవి సేకరించి తెలుపుచుండవలసినదిగా కోరుచున్నాము.

-వక్కలగడ్డ సూర్యప్రకాశరావు, నర్సరావు పేట.

దూరపు కొండలు!

'దూరపు కొండలు సున్నపు' సామెతను ఈ వ్యాసం ఋచువు చేస్తున్నది. మన దేశం మీది దేశభక్తి వదలి వరాయి దేశంపై మోజవదు తున్న వారికి అమెరికా గురించి అసలు విజ్ఞానం తెలిపి చాలా మంది కనులు తెరిపించే విధముగా ఉంది. 15-7-90 వాటి 'ఆంధ్రదేశిక'లోని వ్యాసం. వ్యాసకర్త భరద్వాజ గార్ని, ప్రతికా సంపాదకరణానికి మా అభినందనలు.

కె. వెంకట్ భట్టిప్రోలు

దయచేసి మాకోసం

15వ తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆంధ్రదేశిక చాలా బాగుంది. 10వ తేదీలో మీరు ప్రచురించిన "ప్రకృతి సౌందర్యానికి ప్రతిక విలక" చాలా బావుంది. కానీ చిరు పొరపాటు చేశారనిపిస్తుంది. అటువంటి ప్రకృతి అందాలని అంద

మైన రంగులలో చూస్తే ఎలా ఉంటుంది? దయచేసి మరోసారి ఇలాంటి ప్రకృతి అందాలను చూయించేటప్పుడు కలర్ లో ఫోటోలు చిత్రీకరించి మరోవారం మాతో గడుపుటందుకు సిద్ధం!

అలూరి ఆనందరావు విశాఖపట్టణం

ఆకట్టుకుంటుంది

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆంధ్రదేశిక ముమ్మలను మరింతగా ఆకట్టుకుంటుంది. వారం వారం విజ్ఞాన విషయాలతో వెలువడుతూ జూలై 15వ తేది నాటికి అనుబంధంలో అమెరికా దారిద్ర్యం గురించిన శీర్షిక అమోఘం, అద్భుతం. చలనచిత్ర పక్షి జాతులు, వాటి చిత్రీకరణ చాలా బావున్నాయి.... ప్రతి వారం మమ్మల్ని విజ్ఞానంలో విహరింపచేయ గలదని ఎదురుచూస్తున్నాము!.....

అంగజల భాగ్యలక్ష్మి గుంటూరు

ఎదురు చూస్తున్నాం

ప్రతిక ప్రతిక ప్రతివార వేదిక విజ్ఞాన సోయగపు సౌందర్య వాహిక మరోవారపు మలుపులో మరెన్నో విజ్ఞానపు విషయ వేదికతో మాముందుకు వస్తానని ఎదురుచూస్తున్నాం ఈ ప్రతిక ఆంధ్రదేశిక.

పెరవలి రత్నాకర్ వేమూరు

వెలికెచ్చే వెలుగు

15-7-90 వాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆంధ్రదేశిక దిక్ ముఖవిశ్లేషణ చాలా బావుంది. మరీ ముఖ్యంగా అమెరికాలో దారిద్ర్యం మేము ఎప్పుడో విన్నట్లుగా ఉంది. అయినా అంత పెద్ద సగ రంలో, అందమైన నగరంలో దారిద్ర్యం మీ ప్రతికలో చూసే నమ్మకపోతున్నాం, మీ ప్రతిక ప్రతివారం మాకు తెలియని విషయాలను తెలుపుతుందని ఎదురుచూస్తాం.

ఈపూరి జేసురత్నం భట్టిప్రోలు

ఆసక్తికరం

15-7-90 సంచిక అమెరికా గురించి అసలు విజ్ఞాన ముఖ చిత్ర వ్యాసంతో ఆసక్తికరం గల వలువ్యాసాలతో వెలువడింది. కంప్యూటర్ రంగంలో పెను విప్లవం, ప్రకృతి సౌందర్యానికి ప్రతిక చిత్రా సరస్సు. యుగాంతం సమీపిస్తోందా ఎప్పుడు? భవిష్యత్తుకు పునాది పిల్లల అలవాట్లు, ఆంధ్ర నాటక రంగం, మొదలగు వ్యాసాలు బాగున్నాయి. ఖండాలను తాడి వలసపోయే పక్షి జాతులు వర్ష చిత్రాలతో కూడిన వ్యాసం అమూల్యమైనది. కేశవరావు కవిత, ఆమె పాఠక పృథులపై మృదంగాలను మ్రోగించే విధంగా వుంది. వైవిధ్యమైన పలు వ్యాసాలతో ప్రతి సంచికను భిన్నంగా తీర్చిదిద్దుతున్న సంపాదకులకు పృథులపూర్వక అభినందనలు.

నందం రెడ్డియ్య భట్టిప్రోలు

29-7-1990 ఆదివారం మొదలు 4-8-1990 శనివారం వరకు

వాదపటాలు

మేషం
(ఆశ్వవి, భరణి, కృత్తిక 1 పా)

ప్రతికా రంగాన వారమంతా చేకూరనున్నది. చిత్రరంగాన కొందరకు అభివృద్ధి చేకూరనున్నది. సజ్జనసాంగత్యం సర్వశ్రేయోదాయ కమపుతుంది. రాజకీయరంగాన ఏదో మేలు చేకూరనున్నది. 1, 2 తా.లందు ప్రయోగ సాధనమున్నది.

పువ్వుభం
(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి, మృగశిర, 1, 2 పా)

బహుమూలం వెళ్లగలరు. కొందరకు మానసిక లోపం. శారీరకంగా లోపం ఏర్పడనున్నది. బహు జాగ్రత్తగా సంవరించుట గమనింపదగిన ముఖ్యాంశం. విరోధి వర్తనమున్నది. బహుజాగ్రూతతో మెలగాలి. వ్యాపారం అనుకూలం. లాభదాయకం, ధనదాయకం, 3, 4 తా.లందు యత్నకార్యసిద్ధి.

మిథునం
(మృగశిర 3, 4 పా, ఆర్ద్ర పునర్వసు 1, 2, 3 పా)

చలనచిత్రరంగాన కొందరకు సదవకాశాలు. సాహితీరంగాన కొందరకు అనుకూలం. ప్రతికా రంగాన కొందరకు సదవకాశాలు. మాతనంగా వ్యాపారం సాగించాలనే యత్నం మానుకొనుట శ్రేయస్కరం. అవధ వెన్నాడనున్నది. గ్రహస్థితి మేలుగా లేదు. 29, 30 తా.లందు ధనలబ్ధి.

కర్కాటకం
(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష)

అనుకోకుండా చాలా దూరం వెళ్లవలసిన అగత్యమున్నది. అదాయం కొరకు ప్రాకులా దుత్తూ ఇబ్బందులలో చిక్కుకొంటారు. ఉత్తరాల మూలంగా కొందరు అనేక విషయాలు గ్రహిస్తారు. ధనలోపం లేదు. 2, 3 తా.లందు అధికవ్యయం.

సింహం
(మఘ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా)

చలనచిత్ర రంగానుకూలత కొందరకు, ప్రతికా రంగాన ప్రసిద్ధి కొందరకు, దూర ప్రాంతాలకు వెళ్లవలసిన అగత్యం కొందరకు, సభా మర్యాద కొందరకు, మాతన వృత్తిలో పెంపు కొందరకు, సభా మర్యాద కొందరకు, చేకూరుట నిశ్చయం. పంపిణీదారులకు మేలు. 3, 4 తా.లందు ద్రవ్యలబ్ధి.

కన్య
(ఉత్తర 2, 3, 4 పా, వాశి, చిత్త 1, 2 పా)

విద్యావేతల సహాయమున్నది. అదాయమున్నది. యత్న కార్యసిద్ధి. రాజకీయవాదుల వలన ఏదో మేలు చేకూరనున్నది. ఇంట శుభం జరుగుటకు రంగం సిద్ధమైయున్నది. అలా యిలా తిరుగుతూ వస్తువులో 'రికార్డ్' పోగొట్టుకొనున్నారు. కొందరు జాగ్రత్త! ఏమయినా 2, 3 తా.లందు అభివృద్ధి.

మూల
(చిత్త 3, 4 పా, స్వాతి, విశాఖ 1, 2, 3 పా)

ఇరుగుపొరుగు గొడవలు రావచ్చు. చిత్ర రంగాన చిక్కిన అవకాశాలు జారిపోవచ్చు. ఒకానొక వ్యవహారాన అయోమయ పరిస్థితి ఏర్పడవచ్చు. రాజకీయ రంగాన అనుకూలవారం. 1, 2 తా.లందు ధనయోగం.

పూర్ణిమ
(విశాఖ 4 పా, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ)

ప్రసిద్ధులను కలిసి కొంటారు. వ్యాపార మందు లాభమున్నది. వస్తు సేకరణకు దూర ప్రాంతాలకు కొందరు వెళ్లగలరు. అదాయము వుంది. నూతన వ్యాపారానికి కొందరకు ఆస్కారమున్నది. సభాగౌరవమున్నది. రాజకీయంగా కొందరకు మేలున్నది. వ్యాపారం సాగులాగున్నది. మంచిదే 3, 4 తా.లందు ధనలబ్ధి.

అశ్విని
(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా)

నిత్యం జాగ్రత్తగా సంవరించాలి. శుభదాయకదివారం. కొందరి యింట ముహూర్త నిశ్చయమునకు అవకాశమున్నది. ఎంతో కాలంగా తలపటాయించిన వ్యవహారం ఈ వారం సానుకూలం రాజకీయ వాదులతో చర్చలు లాభదాయకం. 1, 2 తా.లందు మేలు.

మకరం
(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శ్రవణం ధనిష్ఠ 1, 2 పా)

గ్రహమండలిలో అనేక మార్పులు వచ్చాయి. 'శని' వ్యయరాశి స్థితుడు. 'గురుడు' సప్తమరాశిలో ఉన్నాడు. ఆయా కారణాల వలన ఈ వారం మిశ్రమ ఫలాలు ఆశించినంత ధనయోగమున్నా ఇప్పు అధికం. శాంతంగా ప్రవర్తించాలి. 3, 4 తా.లందు ధనలబ్ధి. సజ్జన స్నేహం.

కుంభం
(ధనిష్ఠ 3, 4 పా, శతభిష, పూర్వాభాద్ర 1, 2, 3 పా.)

ముందు వెనుకలు ఆలోచించి, ఇటు అటు చూచి, మట్టు ప్రక్కల వారిని కలుపుకొని ముందుకు సాగుటచే శుభాలు పొందారు. అదాయమున్నది. ఆరోగ్యలోపం లేదు. అప్పులుంటే వసూలు, గురుని ఆశీస్సులున్నాయి. శుభకార్యాలోచనలు, 2, 3 తా.లందు ధనలబ్ధి.

మీనం
(పూర్వాభాద్ర 4 పా, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి)

మాయ మూలలతో కొందరు, స్తోత్రాలతో కొందరు, ఏవో ఆలోచనలు చెప్పాలని కొందరు, అంతో యింతో తీసికొని వెళ్లుదామని కొందరు వెంటబడనున్నారు. వెనుక ముందు లోలోచించి, పూర్వాపరాలు గ్రహించి కార్యరంగాన దిగండి. మూలకు గౌరవం, సుఖశాంతిలు, ఆనందం, అదాయం గల వారంగా గ్రహించండి. 2, 3 తా.లందు యత్నించిన కార్యం అనుకూలం, గ్రహించాలి.

-విద్వాన్ కోట సత్యరంగయ్యశాస్త్రి